प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७५ को दफा २० को व्यवस्था बमोजिम प्रकाशित

बजेट तथा कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षा

प्रकाशकः
प्रदेश सरकार
अर्थ मन्त्रालय
गण्डकी प्रदेश

आर्थिक वर्षः २०७७/७८

©प्रतिलिपि अधिकार
प्रदेश सरकार
अर्थ मन्त्रालय
गण्डकी प्रदेश

प्रकाशन मितिः भाद्र, २०७८
मुद्रण प्रतिः २५०

Email: mof@gandaki.gov.np
URL: www.mof.gandaki.gov.np
फोनः ०६१-४६७९३०

प्राक्कथन

हामी संघीय प्रणाली मार्फत राज्यको सेवालाई नागरिकको घर आगनमा पुर्‍याउने महाअभियानमा छौं। दिगो विकास, सुशासन, न्यायपूर्ण वितरणको जगमा गण्डकी प्रदेशलाई समृद्ध बनाउन चाहन्छौं। यस परिकल्पनालाई नीति, बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत व्यवहारिक कार्यान्वयन गर्न अर्थ मन्त्रालय प्रतिबद्ध छ। बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया सरल, सहज, व्यवस्थित, प्रभावकारी एवं जनउत्तरदायी बनाउन अर्थ मन्त्रालय निरन्तर क्रियाशील छ ।

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको वास्तविक अवस्था, मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू, कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका चुनौतीहरू लगायत विवरणहरू समावेश गरी वार्षिक समिक्षा २०७७/७८ तयार गरी प्रकाशन गरिएको छ।

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा रहेको कोभिड—१९ को कहरले गतवर्ष झै आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा पनि प्रतिकुल प्रभाव पार्‍यो। यस जटिलतालाई चिर्दै गर्दा खर्चतर्फ विगतको आर्थिक वर्ष भन्दा १०.११ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। राजस्व परिचालनतर्फ अपेक्षित लक्ष्यको ८४.१० प्रतिशत प्रगति हासिल भएको छ। राजस्व परिचालन र बजेट कार्यान्वयनको लक्ष्य र प्राप्ति दुवै सुधारोन्मुख अवस्थामा रहेको छ। यसै आर्थिक वर्षमा जारी भएको बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७ ले प्रदेश सरकारको विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा एकरुपता ल्याई कार्यसम्पादन छिटो, छरितो र प्रभावकारी भएको देखिन्छ। प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजित बजेट रू. ३४ अर्व ८४ करोड २१ लाख ६० हजार रहेकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. २५ अर्व ६५ करोड ३८ लाख २२ हजार खर्च भएको र रू. २९ अर्व ३० करोड २६ लाख २४ हजार स्रोत प्राप्ति भएको छ। नेपाल सरकारको सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने बाहेकको रू. २ अर्ब ५४ करोड ४१ लाख ९८ हजार प्रदेश सरकारको सञ्चित कोषमा रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा गण्डकी प्रदेशको समग्र आर्थिक सर्वेक्षण गर्ने योजनामा छौं। सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, बजेट तर्जुमा, निकासा तथा खर्च, आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन, आन्तरिक नियन्त्रण तथा अन्य आर्थिक गतिविधिहरूलाई व्यवस्थित गरी समग्र बजेट प्रणाली र सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई पारदर्शी, नतिजामूलक तथा उत्तरदायी बनाउन आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानून तर्जुमा प्रकृयामा रहेको छ। आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानूनले बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता सिर्जना गर्नेछ। आगामी दिनमा आर्थिक सर्वेक्षण मार्फत प्रदेशका प्राथमिकताहरूको वास्तविक पहिचान गरी बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा र प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत प्रदेशलाई समृद्ध बनाई संविधान प्रदत्त समाजवाद उन्मुख आर्थिक आधार तयार पारिनेछ।

अन्त्यमा यस समिक्षा तयार गर्न नेतृत्व गर्ने अर्थ मन्त्रालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, तदारुकताको साथ सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण विषयगत मन्त्रालय र निकायका कर्मचारीहरूलाई विशेष आभार व्यक्त गर्दछु। साथै आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि अहोरात्र खट्ने प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय, निकाय तथा स्थानीय तहका पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

रामजी प्रसाद बराल (जीवन)
मन्त्री
अर्थ मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश

वार्षिक समिक्षा सम्बन्धमा

१. प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट तथा कार्यक्रमको वार्षिक समिक्षामा प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय तथा निकायहरूको वित्तीय विवरण र वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति समावेश गरिएको छ।

२. २०७८ जेठ ५ गते प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशित भई साविकका मन्त्रालयहरूको कार्यविभाजन र केही मन्त्रालयहरूको नामसमेत परिवर्तन गरिएको भए तापनि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पूर्ण खर्च साविककै मन्त्रालयबाट नै भएको हुँदा यस वार्षिक समिक्षामा साविककै मन्त्रालयको नामबाट खर्च विवरणहरू उल्लेख गरिएको छ।

३. सम्बन्धित मन्त्रालय, सचिवालय र निकायले उपलब्ध गराएका तथ्याङ्क, प्रगति एवं सोसँग सम्बन्धित विवरणका अतिरिक्त खर्चका सम्बन्धमा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको खर्च व्यवस्थापन सम्बन्धी सूचना प्रणालीबाट प्राप्त तथ्याङ्क समेतका आधारमा आय-व्यय विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

- अर्थ मन्त्रालय
गण्डकी प्रदेश

विषयसूची

विवरण	पृष्ठ
परिच्छेद — १: परिचय	(१-४)
१.१ समिक्षाको पृष्ठभूमि र सीमा	१
१.२ बजेट र कार्यान्वयन स्थिति	१
१.२.१ नेपाल सरकारको बजेट र कार्यान्वयन अवस्था	२
१.२.२ प्रदेश आर्थिक कार्यप्रणाली र अवस्था	२
परिच्छेद — २: बजेट खर्चको विश्लेषण	(५-१३)
२.१ वार्षिक बजेट विनियोजन र खर्चको विवरण	५
२.२ मन्त्रालयगत खर्चको विवरण	६
२.३ स्रोतगत खर्चको विवरण	९
२.४ विगत आर्थिक वर्षका खर्चको तुलना	११
२.५ खर्च शीर्षकगत खर्च स्थिति	१२
परिच्छेद — ३: स्रोत व्यवस्थापन विश्लेषण	(१४-१९)
३.१ स्रोत व्यवस्थापन	१४
३.२ शीर्षकगत राजस्व प्राप्तिको अवस्था	१५
३.३ स्रोत व्यवस्थापनको तुलना	१८
परिच्छेद — ४: अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण	(२०-२२)
४.१ प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तण	२०
४.१.१ वित्तीय समानीकरण अनुदान	२०
४.१.२ सशर्त अनुदान	२०
४.१.३ विशेष अनुदान	२१
४.१.४ समपूरक अनुदान	२१
४.१.५ स्थानीय तहको प्रशासनिक भवन	२१
४.१.६ क्रमागत आयोजना	२२
परिच्छेद — ५: वित्तीय क्षेत्र विश्लेषण	**२३**
परिच्छेद — ६: मन्त्रालयगत प्रगति विवरण	(२४-५०)
६.१ प्रदेश व्यवस्थापिका	२४
६.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग	२५
६.३ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	२६

६.४. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय २७
६.५. आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय २९
६.६ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय ३०
६.७ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय ३३
६.८ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय ३७
६.९ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय ३८
६.१० सामाजिक विकास मन्त्रालय ४३
६.११ प्रदेश नीति तथा योजना आयोग ४९
परिच्छेद — ७: प्रमुख आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था ५१
परिच्छेद — ८: समस्या, चुनौति र सुधारका प्रयास ६६
परिच्छेद — ९: भावी कार्ययोजना ६८

परिच्छेद - १
परिचय

१.१ समिक्षाको पृष्ठभूमि र सीमा

प्रस्तुत वार्षिक समिक्षामा प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७५ को दफा २० मा "बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्थाको मूल्याङ्कन गरी आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले अर्धवार्षिक र वार्षिक रूपमा राजस्व, खर्च, आयोजना र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नेपाल सरकारबाट प्राप्त भएको समानिकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान र विशेष अनुदान रकम, वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको अनुमान, प्राप्ति तथा परिचालनको यथार्थ विवरण, प्रदेश सरकारको नीति तथा बजेटमा समावेश भएका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन अवस्था र अन्य आवश्यक विवरणहरू सार्वजनिक गर्नुपर्ने" भन्ने व्यवस्था भए बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समिक्षा गरिएको छ। प्रस्तुत समिक्षामा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन स्थिति, राजस्व परिचालनको अवस्था, बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन, राजस्व परिचालन र प्राप्त अनुदानको अघिल्ला दुई आर्थिक वर्षसँगको तुलनात्मक अवस्था, प्रमुख नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको स्थिति, मन्त्रालय/निकायगत खर्चको विवरण, मन्त्रालयहरूबाट कार्यान्वयनमा रहेका मुख्य मुख्य कार्यक्रमको भौतिक र वित्तीय प्रगति, कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देखा परेका समस्या तथा चुनौतिहरू र आगामी आर्थिक वर्षमा गर्नुपर्ने सुधारका क्षेत्रहरूको बारेमा समिक्षा गरिएको छ। वित्तीय क्षेत्र विश्लेषण अन्तर्गत हाल प्रदेश सरकारको क्षेत्राधिकारभित्र रहेका सहकारी क्षेत्रसँग सम्बन्धित विवरण मात्र समावेश गरिएको छ।

१.२ बजेट र कार्यान्वयन स्थिति

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. ३४ अर्ब ८४ करोड २१ लाख ६० हजार बजेट विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. २५ अर्ब ६५ करोड ३८ लाख २१ हजार खर्च भएको छ। खर्च रकम सुरु विनियोजनको ७३.६३ प्रतिशत हुन आउँछ। कुल खर्च मध्ये चालुतर्फ ५६.१२ प्रतिशत र पुँजिगततर्फ ८५.८८ प्रतिशत खर्च भएको छ। वित्तीय व्यवस्थाको लागि विनियोजन भएको रू. ५० करोड रकम मध्ये कुनै पनि रकम खर्च हुन सकेको देखिंदैन। यस आर्थिक वर्षमा स्थानीय तहलाई वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान गरि कूल रू. १ अर्ब ९४ करोड ६९ लाख ६६ हजार वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको छ। कोभिड-१९ महामारीको प्रकोप यस आर्थिक वर्ष भरी नै कायम रहेको भएतापनि बजेट कार्यान्वयनमा भने सन्तोषजनक उपलब्धि हाँसिल भएको छ।

१.२.१ नेपाल सरकारको बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

नेपालको संविधानमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गरेका छन्।

महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको वेभसाइट मार्फत प्रकाशित हुने दैनिक बजेटरी तुलनात्मक विश्लेषण अनुसार आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा नेपाल सरकारको कूल विनियोजन रू. १४ खर्व ७४ अर्ब ६४ करोड ५४ लाख रहेकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. ११ खर्व ८० अर्ब १७ करोड ४ लाख खर्च भई कूल विनियोजनको ८०.०८ प्रतिशत रकम खर्च भएको छ। कूल खर्चमध्ये चालुतर्फ ८९.७५ प्रतिशत, पुँजीगततर्फ ६४.६९ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थातर्फ ५८.४४ प्रतिशत खर्च भएको छ। त्यस्तै रू. १० खर्व ११ अर्ब करोड ७५ करोड ८४ लाख राजस्व संकलन हुने अनुमान गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. ९ खर्व ३८ अर्ब ३२ करोड २३ लाख संकलन भई लक्ष्यको करिव ९२.७४ प्रतिशत राजस्व संकलन भएको छ।

१.२.२ प्रदेश आर्थिक कार्यप्रणाली र अवस्था

नेपालको संविधानको भाग १६ (धारा २०३ देखि २१३ सम्म) मा प्रदेश आर्थिक कार्यप्रणालीको व्यवस्था गरिएको छ। संविधानतः प्रदेश सरकारलाई कानून बमोजिम प्रदेश भित्रको कर प्रणाली, ऋण व्यवस्थापन, सञ्चित कोष सञ्चालन, राजस्व र व्ययको अनुमान, खर्च व्यवस्थापन, विभिन्न कोषहरूको सञ्चालन गर्ने लगायतको क्षेत्राधिकार रहेको छ। ती क्षेत्रहरूको विषयमा देहायमा छुट्टाछुट्टै उल्लेख गरिएको छ।

१.२.२.१ प्रदेश सञ्चित कोष

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. ३४ अर्ब ८४ करोड २१ लाख ६० हजार कूल विनियोजन गरिएको थियो। सो विनियोजनका लागि आन्तरिक राजस्वबाट रू. ४ अर्ब ६० करोड ८५ लाख ६० हजार, संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानहरू मध्ये वित्तीय समानीकरण अनुदान रू. ७ अर्ब ११ करोड २६ लाख, सशर्त अनुदान रू. ४ अर्ब २० करोड ८४ लाख, विशेष अनुदान रू. ५४ करोड र समपूरक अनुदान रू. १ अर्ब ४९ करोड ८९ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरिएको थियो। त्यसैगरी बाँडफाँट भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि करबाट रू. ३ अर्ब ७८ करोड ६८ लाख, अन्तःशुल्कवापत रू. ३ अर्ब ७८ करोड ६९ लाख, रोयल्टीवापत रू. ३० करोड, आन्तरिक ऋणबाट २ अर्ब र नगद मौज्दातबाट रू. ७ अर्ब स्रोत परिचालन गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो।

आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा स्रोत व्यवस्थापनका लागि अनुमान गरिएका विभिन्न स्रोतहरूमध्ये नेपाल सरकारबाट अनुदानवापत प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान रू. ७ अर्ब ११ करोड २६ लाख, सशर्त अनुदान रू. ४ अर्ब २० करोड ८४ लाख, विशेष अनुदान रू. ५४ करोड र समपूरक अनुदान रू. १ अर्ब ४९ करोड ८९ लाख प्राप्त भएको छ। त्यसैगरी प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट रू. २ अर्ब ६६ करोड ८ लाख ६६ हजार, बाँडफाँट भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि करबाट रू. ५ अर्ब ३ करोड, ३९ लाख ४७ हजार, अन्तःशुल्कवापत रू. १ अर्ब ४५ करोड ७१ लाख ७९ हजार, रोयल्टीवापत रू. ३० करोड ६७ लाख ५३ हजार र अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा खर्च नभई बाँकि रहेको नगद मौज्दात रू. ५ अर्ब ८७ करोड ५४ लाख १९ हजार गरि प्रदेश सञ्चित कोषमा रू. २९ अर्ब ३० करोड २६ लाख २४ हजार नगद जम्मा भएको छ। प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुनैपनि प्रकारको ऋण लिएको छैन। यसरी स्रोत परिचालनतर्फ कूल लक्ष्यको ८४.१० प्रतिशत प्रगति भएको छ।

नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान वापत यस आर्थिक वर्षमा रू. ६ अर्ब ८५ करोड ५८ लाख ६० हजार प्राप्त भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा यी अनुदानहरूको रकम रू. ५ अर्ब ७५ करोड १२ लाख ५६ हजार खर्च भई रू. १ अर्ब १० करोड ४६ लाख ४ हजार नेपाल सरकारको सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नु पर्ने देखिन्छ। यसरी प्रदेश सरकारको सञ्चित कोषमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. २९ अर्ब ३० करोड २६ लाख २४ हजार नगद प्राप्त भएकोमा रू. २५ अर्ब ६५ करोड ३८ लाख २२ हजार खर्च भएको र रू. १ अर्ब १० करोड ४६ लाख ४ हजार नेपाल सरकारको सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नु पर्ने देखिएबाट रू. २ अर्ब ५४ करोड ४१ लाख ९८ हजार सञ्चित कोषमा नगद मौज्दात रहेको छ।

प्रदेश सरकारले व्यवस्थापन तथा सञ्चालन गरेका प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कोषमा रू. २ करोड ७० लाख ९६ हजार, प्रदेश आकस्मिक कोषमा रू. २ करोड, कोभिड कोषमा रू.५ करोड ४५ लाख गरी कूल रू. १० करोड १५ लाख ९६ हजार समेत प्रदेश सञ्चित कोषमा मौज्दात रहेको छ।

१.२.२.२ प्रदेश आन्तरिक ऋण

प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा बजेटको स्रोत व्यवस्थापन गर्न नेपाल सरकारसँग रू. १ अर्ब र आन्तरिक ऋण रू. १ अर्ब गरी कूल रू. २ अर्ब आन्तरिक ऋण उठाउने लक्ष्य राखेकोमा यस आर्थिक वर्षमा उक्त ऋण लिनुपर्ने आवश्यकता नपरेको हुँदा हालसम्म प्रदेश सरकारले कुनैपनि ऋण लिएको छैन।

१.२.२.३ प्रदेश वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन

नेपालको संविधानले प्रदेश सरकारको वित्तीय क्षेत्राधिकार अन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति अनुरुप वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालन, सहकारी संस्था, नेपाल सरकारको सहमतिमा वैदेशिक अनुदान र सहयोगलाई राखेको छ। प्रदेश सरकारले ती क्षेत्रहरूमध्ये सहकारी क्षेत्रलाई मात्र आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गत समेट्न सकेको छ। CoPoMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्क अनुसार हाल प्रदेशको क्षेत्राधिकारभित्र कूल ८०६ वटा सहकारी संस्थाहरू रहेका छन्। उल्लेखित सहकारीमा कूल निक्षेप रू. ३९ अर्ब ५७ करोड ६७ लाख २७ हजार रहेको देखिन्छ भने लगानी रू. ३७ अर्ब १२ करोड ९४ लाख ४० हजार भएको देखिन्छ। यी सहकारी संस्थाहरूमा १९४८८८ महिला र १७५१४४ पुरुष गरी कूल ३७००३२ जना शेयर सदस्य रहेका छन्। शेयर सदस्यहरूको अवस्थालाई निम्नानुसार वृतचित्रमा देखाइएको छ।

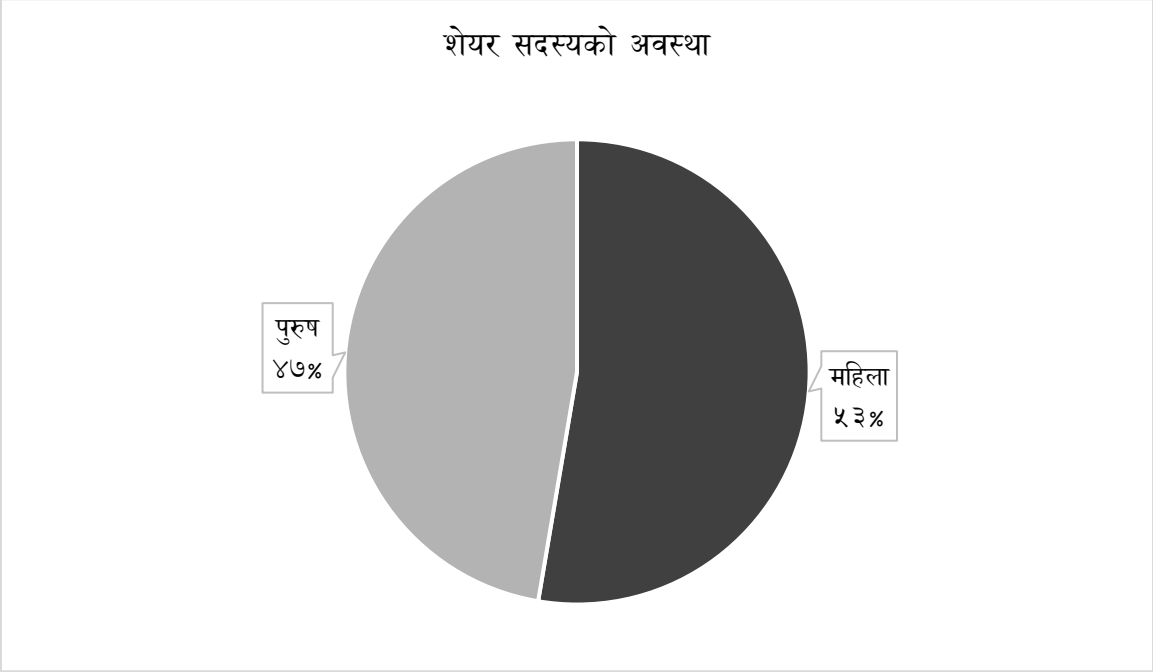

प्रदेश क्षेत्राधिकार रहेका उल्लेखित सहकारीहरूको कुल शेयर पुँजि रू. ८ अर्ब ५७ करोड ६७ लाख ५ हजार रहेको छ। त्यसैगरी यी सहकारीहरूको स्थिर पुँजि रू. १५ करोड ५३ लाख ५५ हजार रहेको छ भने दायित्व रू. २ अर्ब ६२ करोड ९४ लाख ९१ हजार रहेको छ। यी सहकारीहरूबाट ११६४ जनाले प्रत्यक्ष रोजगार प्राप्त गरेका छन। शेयर सदस्यमा महिलाको संख्या बढ्दै गएको देखिएबाट सम्पत्तीमा महिलाको हिस्सा बढ्दै गएको देखिन्छ।

परिच्छेद - २

बजेट खर्चको विश्लेषण

२.१ वार्षिक बजेट विनियोजन र खर्चको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा गण्डकी प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएको कूल बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

(रू. हजारमा)

क्र.सं.	शीर्षक	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	चालु	१४३४२६८४	८०४९०३३	५६.१२
२	पुँजिगत	१९९९९४७६	१७६०४७८९	८८.०२
३	वित्तीय व्यवस्था	५०००००	०	०.००
	जम्मा	३४८४२१६०	२५६५३८२१	७३.६३

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन भएको कूल रकम रू. ३४ अर्ब ८४ करोड २१ लाख ६० हजार मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा जम्मा रू. २५ अर्ब ६५ करोड ३८ लाख ११ हजार खर्च भएको छ। कूल खर्चमध्ये चालुतर्फ ५६.१२ प्रतिशत र पुँजिगततर्फ ८८.०२ प्रतिशत खर्च भएको छ। समग्रमा यस वार्षिक अवधिमा कूल विनियोजित रकमको ७३.६३ प्रतिशत खर्च भएको छ।

उल्लेखित विनियोजन र खर्चलाई तलको चित्रमा देखाइएको छ।

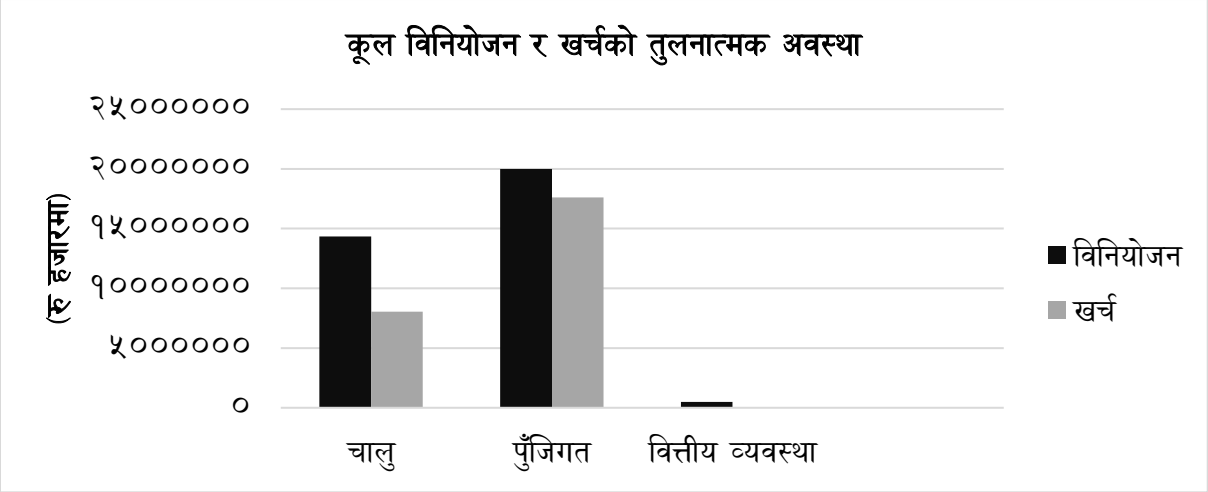

२.२ मन्त्रालयगत खर्चको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा मन्त्रालय/निकायको लागि विनियोजन गरिएको निकायगत बजेट, रकमान्तर भई थप/घट भएको रकम विवरण र यस आर्थिक वर्षमा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

(रू. हजारमा)

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	चालु	पुँजिगत	जम्मा
प्रदेश व्यवस्थापिका	विनियोजन	११३३५४	८९००	१२२२५४
	थप/घट	२९९१	१०००	३९९१
	जम्मा विनियोजन	११६३४५	९९००	१२६२४५
	खर्च	१०७३७९	८०८०	११५४५९
	खर्च प्रतिशत	९२.२९	८१.६२	९१.४६
प्रदेश लोकसेवा आयोग	विनियोजन	७८५०३	११०००	८९५०३
	खर्च	१३०१३	१५६३८	२८६५१
	खर्च प्रतिशत	१६.५८	१४२.१६	३२.०१
मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	विनियोजन	१३७२९	७०००	२०७२९
	खर्च	१०२९५	६६३७	१६९३२
	खर्च प्रतिशत	७४.९९	९४.८१	८१.६८
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालाय	विनियोजन	१५८७२४९	८९९१६५	२४८६४१४
	थप/घट	१९५००	१३००	२०८००
	जम्मा विनियोजन	१६०६७४९	९००४६५	२५०७२१४
	खर्च	४८५०६५	६८०३६३	११६५४२८
	खर्च प्रतिशत	३०.१९	७५.५६	४६.४८
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	विनियोजन	१८१९७५	९९००	१९१८७५
	थप/घट	९४००	५१००	१४५००
	जम्मा विनियोजन	१९१३७५	१५०००	२०६३७५
	खर्च	६०१४६	१२६२०	७२७६६
	खर्च प्रतिशत	३१.४३	८४.१३	३५.२६
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विनियोजन	१२६७९६३	५७३८०५	१८४१७६८
	थप/घट	१३८५	४३२६९	४४६५४

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	चालु	पुँजिगत	जम्मा
	जम्मा विनियोजन	१२६९३४८	६१७०७४	१८८६४२२
	खर्च	९०९७०७	५२२१८०	१४३१८८६
	खर्च प्रतिशत	७१.६७	८४.६२	७५.९०
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विनियोजन	२६७६४००	४८४६००	३१६१०००
	थप/घट	२५५०५	२३०३९	४८५४४
	जम्मा विनियोजन	२७०१९०५	५०७६३९	३२०९५४४
	खर्च	१७१४२७५	३५०३८७	२०६४६६३
	खर्च प्रतिशत	६३.४५	६९.०२	६४.३३
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	विनियोजन	११२८००	४७७२००	५९००००
	थप/घट	६८७४०	२१६५०	९०३९०
	जम्मा विनियोजन	१८१५४०	४९८८५०	६८०३९०
	खर्च	१४३८२७	३६२०२३	५०५८४९
	खर्च प्रतिशत	७९.२३	७२.५७	७४.३५
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	विनियोजन	७२०५५८	१३७४९१७६	१४४६९७३४
	थप/घट	-२०७५३६	३९९२७०७	३७८५१७१
	जम्मा विनियोजन	५१३०२२	१७७४१८८३	१८२५४९०५
	खर्च	३३८८०३	१४४९३१०७	१४८३१९०९
	खर्च प्रतिशत	६६.०४	८१.६९	८१.२५
सामाजिक विकास मन्त्रालय	विनियोजन	३१४३१०१	१५३७४७५	४६८०५७६
	थप/घट	४२१२६०	३२३०८९	७४४३४९
	जम्मा विनियोजन	३५६४३६१	१८६०५६४	५४२४९२५
	खर्च	२३०४६७८	११४८५०७	३४५३१८६
	खर्च प्रतिशत	६४.६६	६१.७३	६३.६५
प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	विनियोजन	३१०५०	११५००	४२५५०
	थप/घट	२५०	०	२५०
	जम्मा विनियोजन	३१३००	११५००	४२८००
	खर्च	१४८७८	५२४७	२०१२५
	खर्च प्रतिशत	४७.५३	४५.६२	४७.०२

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	चालु	पुँजिगत	जम्मा
कर्मचारी सुविधा तथा सेवा निवृत सुविधा	विनियोजन	३३००		३३००
	खर्च	०		०
	खर्च प्रतिशत	०		०
अर्थ विविध	विनियोजन	२२७६७००	२२२९७५५	४५०६४५५
	थप/घट	५२९५७	१८२४७७	२३५४३४
	जम्मा विनियोजन	२३२९६५७	२४१२२३२	४७४१८८९
	खर्च	१३७२७६७	१९८४७४३	३३५७५१०
	खर्च प्रतिशत	५८.९३	८२.२८	७०.८१
अर्थ वित्तीय व्यवस्था	विनियोजन		५०००००	५०००००
	खर्च		०	०
	खर्च प्रतिशत			०
अर्थ-आन्तरिक ऋण भुक्तानी	विनियोजन	५०००		५०००
	खर्च	०		०
	खर्च प्रतिशत	०		०
स्थानीय तह	विनियोजन	२१३१००२		२१३१००२
	थप/घट	२३६०७१		२३६०७१
	जम्मा विनियोजन	२३६७०७३		२३६७०७३
	खर्च	१९४६९६६		१९४६९६६
	खर्च प्रतिशत	८२.२५		८२.२५
जम्मा	विनियोजन	१४३४२६८४	२०४९९४७६	३४८४२१६०
	थप/घट	-७४७७४४	२६१४३८८	१८६६६४४
	जम्मा विनियोजन	१३५९४९४०	२३११३८६४	३६७०८८०४
	खर्च	८०४९०३३	१७६०४७८९	२५६५३८२१
	सुरु विनियोजनमा खर्च%	५६.१२	८५.८८	७३.६३
	जम्मा विनियोजनमा खर्च%	५९.२१	७६.१७	६९.८८

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा मन्त्रालय/निकायगत विनियोजन भएको कूल बजेट रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्मको अवधिमा प्रदेश व्यवस्थापिकाबाट ९१.४६ प्रतिशत, प्रदेश लोकसेवा आयोगबाट ३२.०१ प्रतिशत, मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट ८१.६८ प्रतिशत, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट ४६.४८

प्रतिशत, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट ३५.२६ प्रतिशत, उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट ७५.९० प्रतिशत, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट ६४.३३ प्रतिशत, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयबाट ७४.३५ प्रतिशत, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट ८१.२५ प्रतिशत, सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट ६३.६५ प्रतिशत र प्रदेश नीति तथा योजना आयोगबाट ४७.०२ प्रतिशत रकम खर्च भएको छ। समग्रमा विनियोजनको ७३.६३ प्रतिशत खर्च भएको छ।

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा मन्त्रालय/निकायगत रुपमा भएको खर्चको भारलाई निम्नानुसार देखाइएको छ।

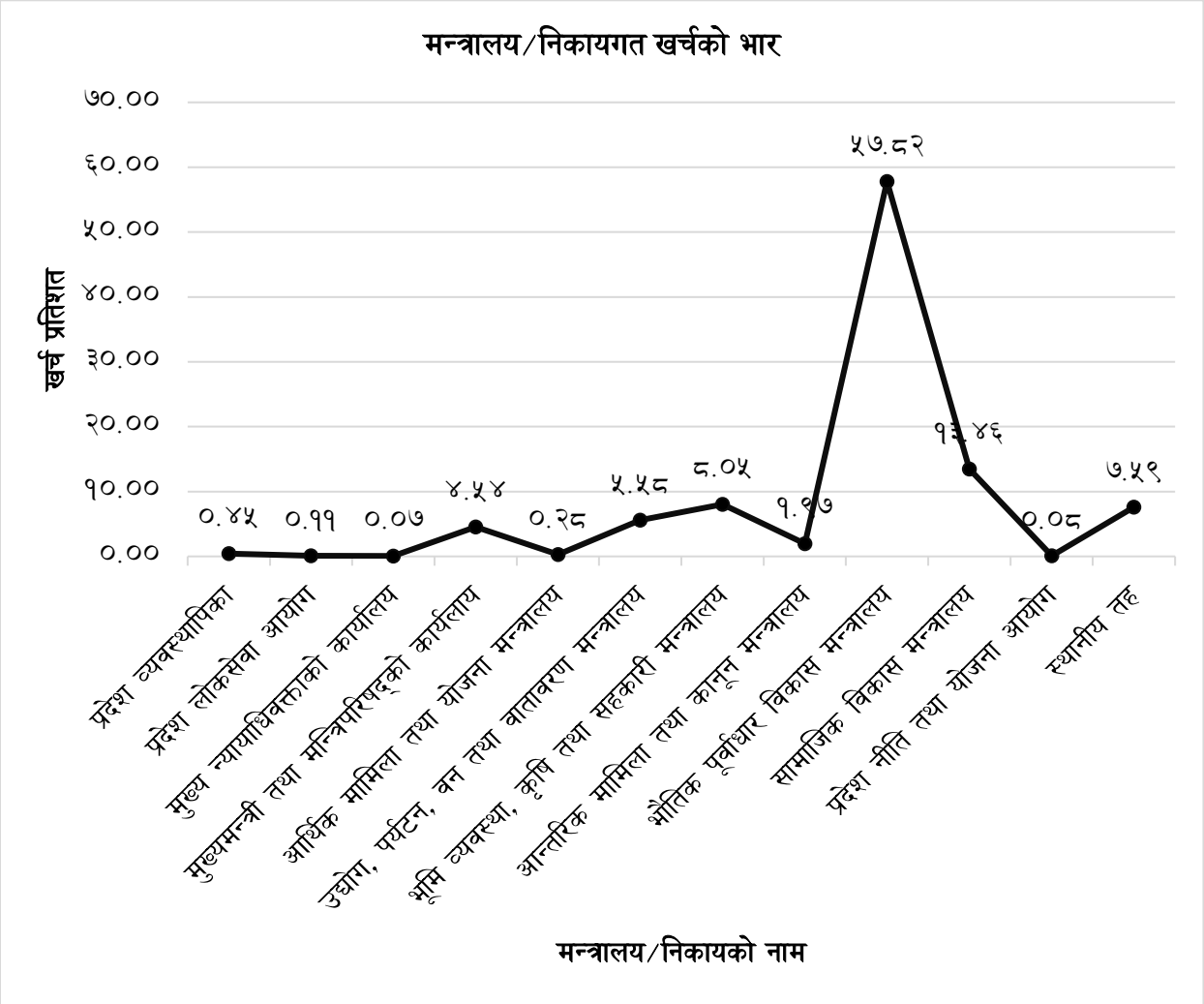

२.३ स्रोतगत खर्चको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को कूल बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको स्रोतगत खर्च निम्नानुसार देखाइएको छ। स्रोतमा प्रदेश सरकारको स्रोत, वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदानलाई लिइएको छ।

(रू. हजारमा)

स्रोत	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
प्रदेश सरकार	२१४८२२६०	१३९९६२५४	६५.१५
वित्तीय समानीकरण अनुदान	७११२६००	५९०६३१२	८३.०४
सशर्त अनुदान	४२०८४००	४२११५२२	१००.०७
विशेष अनुदान	५४००००	४२०९४७	७७.९५
समपूरक अनुदान	१४९८९००	१११८७८७	७४.६४
जम्मा	३४८४२१६०	२५६५३८२२	७३.६३

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेटमा प्रदेश स्रोततर्फ रू. २१ अर्ब ४८ करोड २२ लाख ६० हजार, वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ रू. ७ अर्ब ११ करोड २६ लाख, सशर्त अनुदानतर्फ रू. ४ अर्ब २० करोड ८४ लाख, विशेष अनुदानतर्फ रू. ५४ करोड र समपूरक अनुदानतर्फ रू. १ अर्ब ४९ करोड ८९ लाख विनियोजन भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा विनियोजनको तुलनामा क्रमशः ६५.१५ प्रतिशत, ८३.०४ प्रतिशत, १००.०७ प्रतिशत, ७७.९५ प्रतिशत र ७४.६४ प्रतिशत खर्च भई कूल विनियोजनको जम्मा ७३.६३ प्रतिशत खर्च भएको छ। सशर्त अनुदानतर्फ आर्थिक वर्षको विभिन्न समयमा स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रमा नेपाल सरकारबाट थप अनुदान प्राप्त भएकोले सुरु विनियोजन भन्दा बढी खर्च हुन गएको देखिन्छ।

स्रोतगत विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक अवस्थालाई निम्नानुसार चित्रमा देखाइएको छ।

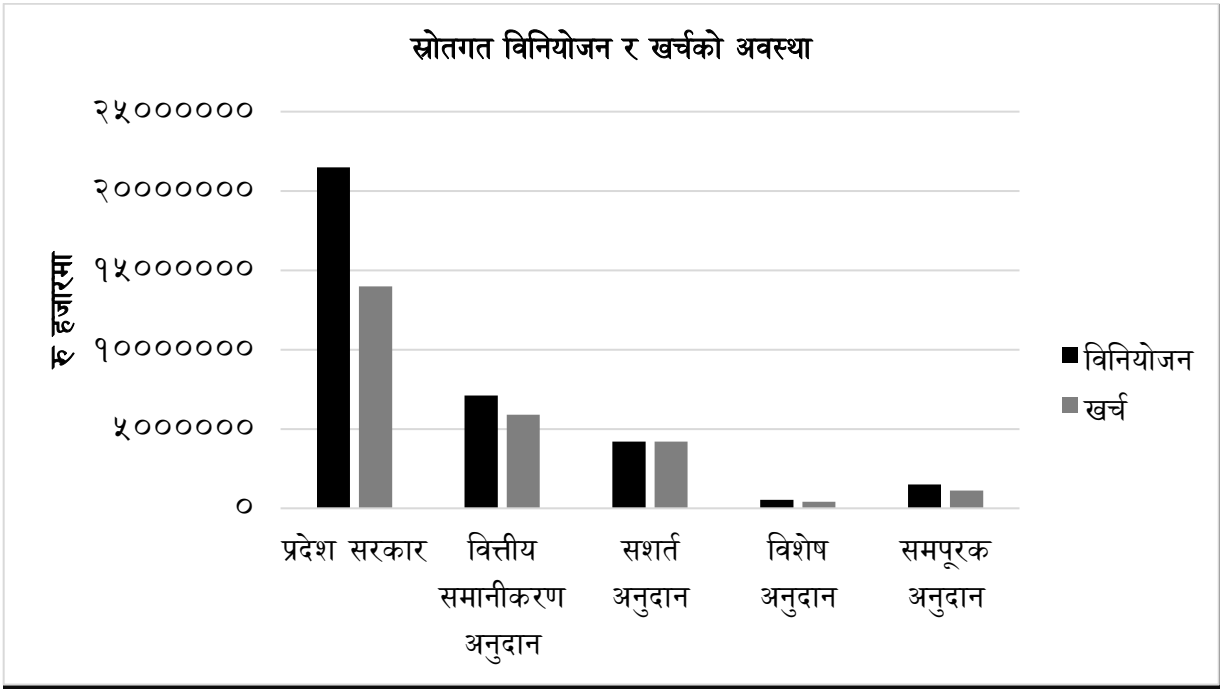

२.४ विगत आर्थिक वर्षका खर्चको तुलना

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को कूल बजेट विनियोजन र खर्चको मापन गर्दा सो भन्दा अघिल्ला २ आर्थिक वर्षहरूको सोही अवधिसँग तुलना गर्दा देहाय बमोजिम देखिएको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष								
	२०७५/७६			२०७६/७७			२०७७/७८		
	विनियोजन	खर्च	खर्च %	विनियोजन	खर्च	खर्च %	विनियोजन	खर्च	खर्च %
चालु	८११५५१५	५२११०३०	६४.२१	१२२८५७७२	६४२६९२१	५२.३१	१४३४२६८४	८०४९०३३	५६.१२
पुँजीगत	१५९०७८३३	८७१७०००	५४.८०	१९८४९०२०	१३९८६६९६	७०.४७	१९९९९४७६	१७६०४७८९	८८.०३
वित्तीय व्यवस्था	०	०	०.००	०		०.००	५०००००	०	०.००
जम्मा	२४०२३३४८	१३९२८०३०	५७.९८	३२१३४७९२	२०४१३६१७	६३.५२	३४८४२१६०	२५६५३८२१	७३.६३

पछिल्ला तीन आर्थिक वर्षको खर्चको अवस्थालाई हेर्दा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कूल विनियोजनमध्ये ५७.९८ प्रतिशत, आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ६३.५२ प्रतिशत र आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ७३.६३ प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ। हरेक वर्ष विनियोजन रकम बढदै जाँदासमेत खर्च प्रतिशत समेत बढ्नुले प्रदेश सरकारबाट हुने बजेट कार्यान्वयनको क्षमतामा अभिवृद्धि भएको स्पष्ट हुन्छ।

तीन आर्थिक वर्षको कूल विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक विवरणलाई निम्नानुसार चित्रमा देखाइएको छ।

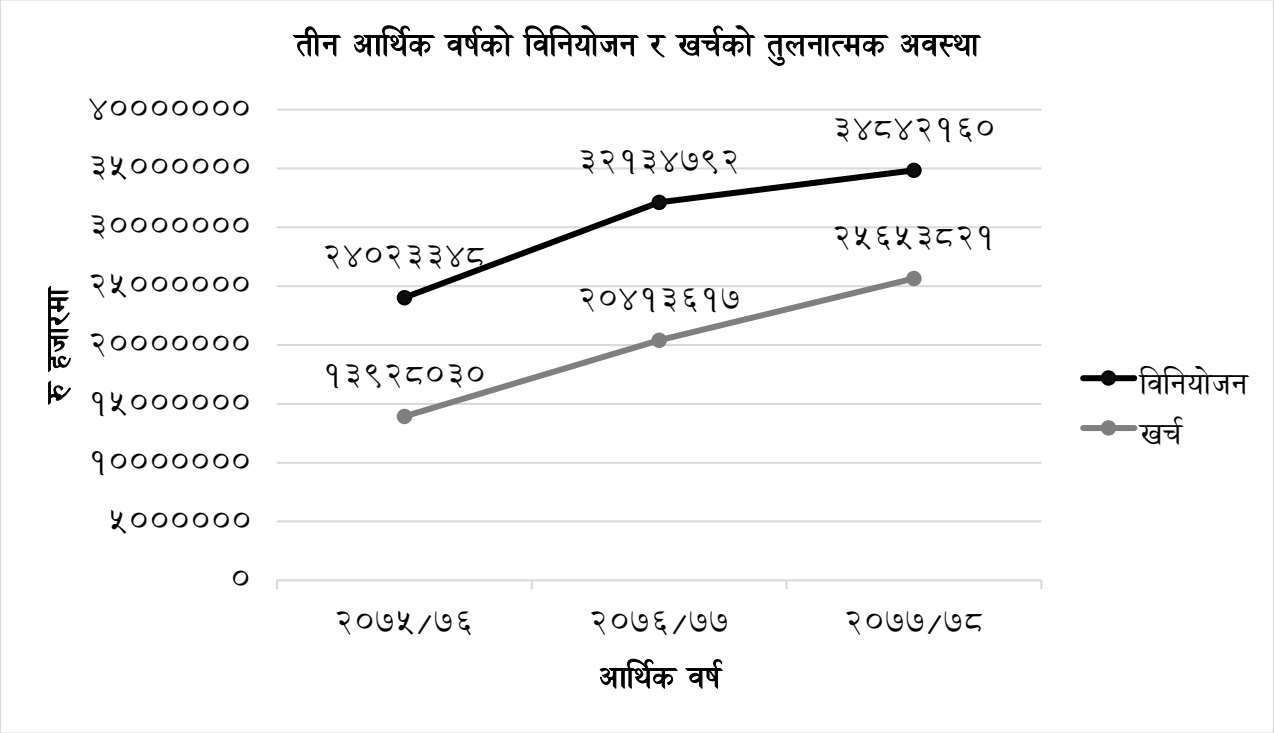

२.५ खर्च शीर्षकगत खर्च स्थिति

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा शीर्षकगत आधारमा गरिएको विनियोजन रकम र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरणलाई निम्नानुसार तालिकामा देखाइएको छ।

(रू. हजारमा)

खर्च शीर्षक	विनियोजन (स्रोतगत)						खर्च (स्रोतगत)					
	प्रदेश	वित्तीय समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	वित्तीय समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
२११११	१४८९०३८		१४४५१७			१६३३५५५	९५७६८४		१०२३१३			१०५९९९७
२१११२	१०२७८८					१०२७८८	४९९६३					४९९६३
२११२१	२८९३५		२७६०			३१६९५	२०५८५		२२२६			२२८११
२११२२	३५२६२					३५२६२	१७९७३		४०६४			२२०३७
२११३१	३६६६१		७५३५			४४१९६	१६४५६		३७४१			२०१९७
२११३२	६७२०८		६०००			७३२०८	३९७९३		५४८०			४५२७२
२११३४	२०३९६		१६३४			२२०३०	१५०३७		७४७			१५७८५
२११३५	३०००		१५१२			४५१२	२०००		१५			२०१५
२११३९	३२८४४		५०			३२८९४	२१३१२		३४			२१३४६
२११४१	९२६५		५८६८			१५१३३	७२९२		२३६८			९६६०
२११४२	१५८६५					१५८६५	१४५८६					१४५८६
२१२१२	९५३					९५३	०					०
२१२१३	२७७९					२७७९	७२५					७२५
२२११११	४९४९७		३८२८			५३३२५	३८८७२		२०१३			४०८८४
२२११२	३५५१०		१५५६			३७०६६	२५९६२		१००६			२६९६८
२२२११	५५४६					५५४६	३८०२					३८०२
२२२१२	५३३७५		२०१८	१७९		५५५७२	४८९७७		१६३४	१७९		५०७९०
२२२१३	४२८०८		१६३४			४४४४२	४५९७२		१२५८			४७२३०
२२२१४	१५२७३		६३३			१५९०६	८९३६		२८६			९२२२
२२२२१	२४१८८		१२३०			२५४१८	१८८०३		९१२			१९७१४
२२२३१	२०९५८		३१८०			२४१३८	१९८७७		२३१८			२२१९५
२२२९१	५५३७		१०८०			६६१७	४७२८		८६१			५५८९
२२३११	७०४८१		२१००			७२५८१	७३१४५		१७०२			७४८४७
२२३१२	२९२०		५४०			३४६०	२५३४		३५५			२८८९
२२३१३	१६१४		५६००			७२१४	७८६		४९५३			५७३९
२२३१४	९९०४		७३५			१०६३९	६३५५		३४२			६६९७
२२३१५	३९१४९		३३४२			४२४९१	३२८२३		१९४५			३४७६७
२२३१९	२६९०		११३१६			१४००६	२४८३		७९७३			१०४५५
२२४११	२७०७९		१००			२७१७९	१०२३५		३१२१			१३३५७
२२४१२	७२१८		२६०			७४७८	४२५६		१०९			४३६५
२२४१३	२३२९०३		३६६११			२६९५१४	२०१९५१		५४८६९			२५६८१९
२२४१९	२१६४					२१६४	१७५७					१७५७
२२५११	१३४१३		६१९०३			७५३१६	७३४७		४०३६			११३८४
२२५१२	२११६६१		२०८६६७	२००		४२०५२८	१३३०२२		७२७७२			२०५७९४
२२५२१	१६१५					१६१५	१८१७					१८१७
२२५२२	२९४५३०७		८४९८६०	४४८००		३८३९९६७	२१९१९८०		७२५५०६	२७३९०		२९४४८७७
२२५२९	८२०		४४२५४९			४४३३६९	६८२७		५०२२२			५७०४९
२२६११	६७१९०		७५७९	८२१		७५५९०	५८५९३		४५८४			६३१७६
२२६१२	१८९२६		२५६४			२१४९०	१२९७५		१९५४			१४९२९
२२६१३	१२२९०					१२२९०	८३					८३
२२७११	४७११९		३७६६			५०८८५	३८३९१		३२८४			४१६७५
२४२११	२५००					२५००	०					०
२४३११	२५००					२५००	०					०
२५३१५	०					०	८००					८००
२६३३१	१०५०००२					१०५०००२	१०५०००१					१०५०००१
२६३३२	२७१०००					२७१०००	२९६०१२					२९६०१२
२६३३३	१९६०००					१९६०००	१४५१५६					१४५१५६
२६३३४	६२७०००					६२७०००	४५६१०८					४५६१०८

खर्च शीर्षक	विनियोजन (स्रोतगत)						खर्च (स्रोतगत)					
	प्रदेश	वित्तीय समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	वित्तीय समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
२६४११	२००००					२००००	१३०५५					१३०५५
२६४१२	२२०००					२२०००	१४२६८					१४२६८
२६४१३	३६२५००		२४०५००			६०३०००	२७४८१५					२७४८१५
२६४२२	२४०००					२४०००	९८९०९					९८९०९
२६४२३	२३७३४५					२३७३४५	२०२०९७					२०२०९७
२७१११	१०२००					१०२००	६६९३					६६९३
२७११२	२३१००					२३१००	२०२७५					२०२७५
२७२११	५००		१९८५३			२०३५३	०		१३३७४			१३३७४
२७२१२	२००००					२००००	९१६९०					९१६९०
२७२१३	९६५९०		५८००			१०२३९०	५१९७४		२७५५८			७९५३२
२७३११	६००					६००	०					०
२७३१२	५००					५००	०					०
२७३१३	६००					६००	०					०
२७३१४	६००					६००	०					०
२७३१५	५००					५००	०					०
२८१४२	३७९९८		२७६०			४०७५८	१९९४८		२३५६			२२३०४
२८१४३	१८०					१८०	६६५					६६५
२८१४९	६८०					६८०						०
२८२११	५००					५००	१६					१६
२८२१२	५००					५००						०
२८२१९	७००					७००						०
२८९११	३३८४५००					३३८४५००						०
३१११२	१२३७८९०		१८०४७०	१७५०००		१५९३३६०	८८६३६७	५०२८	२८७७६५			११७९१६०
३१११४	११४५००					११४५००	६०७०५					६०७०५
३१११५							१३९७					१३९७
३११२१	१८७१५४		८००			१८७९५४	१७०११२		५११			१७०६२३
३११२२	२८१८९५		९३८९०			३७५७८५	२२७४५०		२३३७२५	११७९०८		५७९०८३
३११२३	५६५७२		६१५०			६२७२२	६०१०५		५३७६	१४७४		६६९५५
३११३४	१३२८५					१३२८५	५४६६					५४६६
३११५१	३७४३०५	५५६९७८०	५९५२००		१४९८९००	८०३८१८५	१६७५०६०	४५८१८६८	७७८२८५		१११८७८७	८१५४०००
३११५३	२३२२२५	१४६४५५				३७८६८०	७११०४	११७३६४				१८८४६९
३११५४	२२०००	३७९८००	३३०००			४३४८००	६३७३१	३६४१०८	७२६२४			५००४६२
३११५५	४४८९४०	९११००५	१६९०००	९०००		१५३७९४५	५९८७०२	७५०६१०	४३०३२०	३५७१		१७८३२०२
३११५६	१४४७५३५	१०५५६०	५७०४००	२८००००		२४०३४९५	२१२९५७४	८७३३४	१२२७१२६	२५०९५१		३६९४९८५
३११५७	२२२५०		४५८००			६८०५०	२०९६६		२२२९८			४३२६३
३११५८	४००		१०५०			१४५०	४००		१०२५			१४२५
३११५९	७५६६००		३६९७००	३००००		११५६३००	८२८०९५		३८६७८	१४७७९		८८१५५२
३११६१	१११०००		१५००			११२५००	७८७७७		१४९९	४६९४		८४९७०
३११७१	१०५१०					१०५१०	८९९८					८९९८
३११७२	३८७३००		५००००			४३७३००	२०००७२					२०००७२
३१४११	१६९००					१६९००						०
३१५११	३०५५७५५					३०५५७५५						०
३२१५२	५०००००					५०००००						०
जम्मा	**२१४८२२६०**	**७११२६००**	**४२०८४००**	**५४००००**	**१४९८९००**	**३४८४२१६०**	**१३९९६२५५**	**५९०६३१२**	**४२११५२२**	**४२०९४७**	**१११८७८७**	**२५६५३८२२**

खर्च शीर्षकगत रूपमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा चालुतर्फका खर्च शीर्षकहरूमा भन्दा पुँजिगत तर्फका खर्च शीर्षकहरूमा बढी खर्च भएको छ। पुँजिगततर्फका सडक, सडक पुल, सिंचाई र खानेपानीतर्फका खर्च शीर्षकहरूमा सुरु विनियोजनभन्दा बढी खर्च भएको देखिन्छ। सुरु विनियोजन भन्दा बढी खर्च भएका खर्च शीर्षकहरूमा अर्थ विविध (खर्च शीर्षक नम्बरहरू २८९११ र ३१५११) मा विनियोजन भएको बजेट र कम खर्च भएका अन्य खर्च शीर्षकहरूबाट रकमान्तर गरी खर्च व्यवस्थापन गरिएको छ।

परिच्छेद - ३
स्रोत व्यवस्थापन विश्लेषण

३.१ स्रोत व्यवस्थापन

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि गरिने स्रोत व्यवस्थापनको वार्षिक लक्ष्य र प्राप्त भएको स्रोतको अवस्थालाई निम्नानुसार देखाइएको छ।

(रू. हजारमा)

क्र.सं.	स्रोत	वार्षिक लक्ष्य	प्राप्ति	प्रगति प्रतिशत
१	प्रदेश सरकारको आन्तरिक राजस्व	४६०८५६०	२६६०८५७	५७.७४
२	वित्तीय समानीकरण अनुदान	७११२६००	७११२६००	१००.००
३	सशर्त अनुदान	४२०८४००	४८१६९६०	११४.४६
४	विशेष अनुदान	५४००००	५४००००	१००.००
५	समपूरक अनुदान	१४९८९००	१४९८९००	१००.००
६	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने मुल्य अभिवृद्धि कर	३७८६८००	५०३३९४७	१३२.९३
७	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क	३७८६९००	१४५७१७९	३८.४८
८	रोयल्टी	३०००००	३०६७५३	१०२.२५
९	आन्तरिक ऋण	२००००००	-	-
१०	नगद मौज्दात	७००००००	५८७५४१९	८३.९३
जम्मा		**३४८४२१६०**	**२९३०२६१५**	**८४.१०**

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा स्रोत व्यवस्थापनमा प्रदेश सरकारको आन्तरिक राजस्व संकलन रू. ४ अर्ब ६० करोड ८५ लाख ६० हजार, नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रू. १३ अर्ब ३५ करोड ९९ लाख, बाँडफाँट भई प्राप्त हुने राजस्व (मुल्य अभिवृद्धि कर र अन्तःशुल्क) वापत रू. ७ अर्ब ५७ करोड ३७ लाख, रोयल्टी रू. ३० करोड, आन्तरिक ऋण रू. २ अर्ब र नगद मौज्दात रू. ७ अर्ब वार्षिक लक्ष्य राखिएकोमा समिक्षा अवधिमा रू. २९ अर्ब ३० करोड २६ लाख १५ हजार प्राप्त भएको छ। जुन वार्षिक लक्ष्यको ८४.१०

प्रतिशत रहेको छ। गत आर्थिक वर्ष रू. २९ अर्ब ७ करोड २५ लाख ३० हजार अर्थात वार्षिक लक्ष्यको ९१.४७ प्रतिशत स्रोत व्यवस्थापन भएको थियो।

चालु आर्थिक वर्षको स्रोत अनुमान र प्रगति विवरणलाई निम्नानुसारको चित्रमा देखाइएको छ।

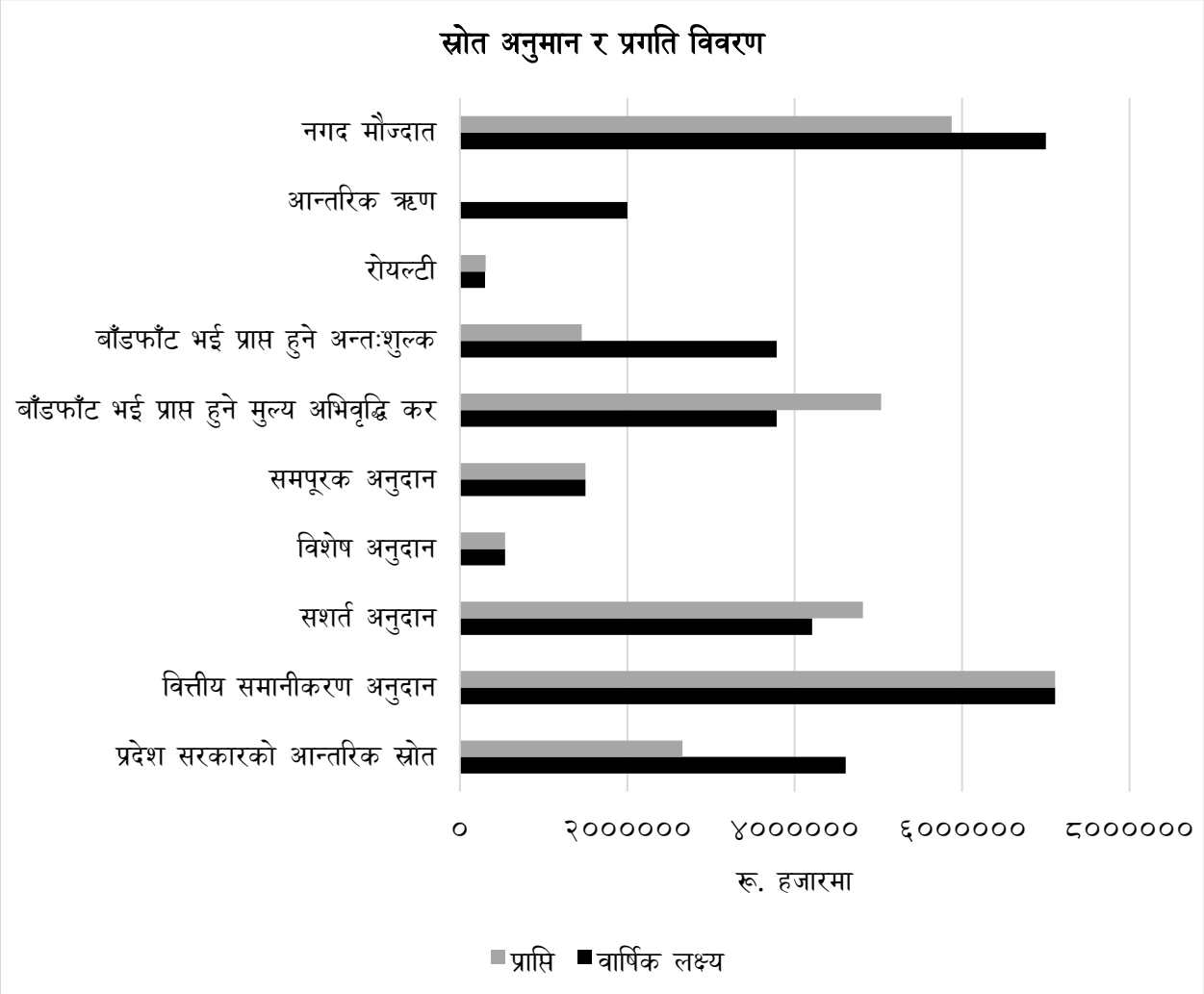

३.२ शीर्षकगत राजस्व प्राप्तिको अवस्था

प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को स्रोत व्यवस्थापनको वार्षिक लक्ष्य र प्राप्त भएको स्रोतलाई शीर्षकगत रूपमा निम्नानुसार देखाइएको छ।

(रू. हजारमा)

राजस्व	राजस्व शीर्षक	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक अवधिको प्राप्ति
११११४	कृषि आयमा कर	१५००	०

११३१५	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	४०००००	६९५९११
११४११	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर	३७८६८००	५०३३९४७
११४२१	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क	३७८६९००	१४५७१७९
११४५१	सवारी साधन कर (सवारी दर्ता, वार्षिक र पटके सवारी कर)	५४०२०	०
११४७१	बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने मनोरञ्जन कर	७५००	०
११४७२	बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने विज्ञापन कर	३०००	१५
११६१२	एजेन्सी रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१५०६०	०
१३३११	समानीकरण अनुदान	७११२६००	७११२६००
१३३१२	सशर्त अनुदान चालु	४२०८४००	४८१६९६०
१३३१४	विशेष अनुदान चालु	५४००००	५४००००
१३३१६	समपुरक अनुदान चालु	१४९८९००	१४९८९००
१४११९	अन्य निकायबाट प्राप्त व्याज	०	१
१४१५१	सरकारी सम्पत्तिको वहालबाट प्राप्त आय	०	१४४६
१४१५३	बाँडफाँट भइ प्राप्त वन रोयल्टी	१५००००	६०९६२
१४१५४	बाँडफाँट भई प्राप्त खानी तथा खनिज सम्बन्धी रोयल्टी	१००००	४२७
१४१५५	बाँडफाँट भई प्राप्त जलस्रोत सम्बन्धी रोयल्टी	१००००	०
१४१५६	बाँडफाँट भई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	१३००००	२३४१६२
१४१५७	बाँडफाँट भई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको बिक्रीबाट प्राप्त आय	०	२२३८२९
१४१५८	बाँडफाँट भई प्राप्त पर्वतारोहण बापतको रोयल्टी	०	११२०२
१४१९१	पर्यटन शुल्क	५५००	०
१४१९२	पदयात्रा शुल्क	१०००	५५१
१४२११	कृषि उत्पादनको बिक्रीबाट प्राप्त रकम	३००	४९८
१४२१२	सरकारी सम्पत्तिको बिक्रीबाट प्राप्त रकम	१०१०	१५४२
१४२१३	अन्य बिक्रीबाट प्राप्त रकम	०	१२८२
१४२१८	विद्युत सेवा शुल्क	०	८
१४२१९	अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	२५३५	०

१४२२३	शिक्षाक्षेत्रको आम्दानी	११५०	७६६
१४२२४	परीक्षा शुल्क	०	२६५०
१४२२५	यातायात क्षेत्रको आम्दानी	१५५०५५	४६९६८
१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	५५००००	३४०२८७
१४२५३	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	२०२०१०	८१५५४
१४२५६	चालक अनुमति पत्र, सवारी दर्ता किताब (Blue Book) सम्बन्धी दस्तुर	४०४०५०	२४६५०६
१४२६४	वन क्षेत्रको अन्य आय	५७५०५०	५६०
१४३११	न्यायिक दण्ड जरिवाना	०	२
१४३१२	प्रशासनिक दण्ड,जरिवाना,जफत	०	५१९९३
१४३१३	धरौटी सदरस्याहार	०	२२०
१४५२९	अन्य राजस्व	७२०२१०	३६००
१५१११	बेरुजू	९०९०९०	७६२८५
१५११२	निकासा फिर्ता	०	१५६६९
१५११३	अनुदान फिर्ता	०	४१५०१
३२१२१	गत वर्षको नगद मौज्दात	७००००००	५८७५४१९
३३३४१	सवारी साधन कर संकलन	१०००५२०	१३७८६९०
	राजस्व अनुमानको जम्मा	**३३२४२१६०**	२९८५४०९२
	आन्तरिक ऋण	२००००००	०
	ऋण सहितको जम्मा	**३५२४२१६०**	२९८५४०९२
	राजश्व बाँडफाँट (स्थानीय तहलाई पठाउने)	(४०००००	(५५१४७६)
	कूल जम्मा	**३४८४२१६०**	२९३०२६१६

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा संकलन भएको कूल राजस्व रू. २९ अर्ब ३० करोड २६ लाख १६ हजार मध्ये राजस्वका केही शीर्षकहरूमा सुरु लक्ष्य नतोकिएको भए तापनि विभिन्न निकायबाट उक्त शीर्षकहरूमा राजस्व संकलन भएको देखिएको छ भने केही शीर्षकहरूमा सुरु लक्ष्य तोकिएको भए तापनि राजस्व संकलन हुन सकेको छैन। अघिल्लो आर्थिक वर्ष संकलन भएको राजस्वका आधारमा उक्त शीर्षकहरूमा सुरु लक्ष्य तोकिएकोमा यस आर्थिक वर्षमा सोही बमोजिम राजस्व संकलन हुन नसकेको र केही राजस्व शीर्षकहरूमा

कार्यालयहरूले सहजताको लागि मिल्दो एउटै राजस्व शीर्षकमा रकम जम्मा गरेका कारण पनि लक्ष्य तोकिए भन्दा फरक शीर्षकहरूमा राजस्व संकलन भएको देखिएको छ।

३.३ स्रोत व्यवस्थापनको तुलनात्मक अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७५/७६, २०७६/७७ र २०७७/७८ को स्रोत व्यवस्थापनको लक्ष्य र प्राप्तीको तुलनात्मक विवरणलाई तलको तालिकमा देखाइएको छ।

(रू. हजारमा)

सि.नं	शिर्षक	२०७५/०७६			२०७६/०७७			२०७७/०७८		
		वार्षिक लक्ष्य	प्राप्ती	प्रतिशत	वार्षिक लक्ष्य	प्राप्ती	प्रतिशत	बार्षिक लक्ष्य	प्राप्ती	प्रतिशत
१	प्रदेश सरकारको आन्तरिक राजस्व	२,०००,०००	२,६०९,९३३	१३०.५०	३,२७७,५००	२,४१०,४७६	७३.५५	५,००८,५६०	३,२१२,३३३	६४.१४
२	समानीकरण अनुदान	६,७७६,७४१	६,७७६,७००	१००.००	७,११२,२००	७,११२,२००	१००.००	७,११२,६००	७,११२,६००	१००.००
३	सशर्त अनुदान	६,५०१,९००	४,८५६,६४९	७४.७०	५,३५१,६००	६,०२४,०३३	११२.५७	४,२०८,४००	४,८१६,९६०	११४.४६
४	विशेष अनुदान	३५५,०००	१८२,३००	५१.३५	७५०,०००	८६०,०००	११४.६७	५४०,०००	५४०,०००	१००.००
५	समपुरक अनुदान	७१४,२००	१२२,२००	१७.११	७५०,०००	१,१११,६००	१४८.२१	१,४९८,९००	१,४९८,९००	१००.००
६	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने मु.अ.कर	३,२८८,००४	४,९०९,७७२	१४९.३२	३,८५२,५००	३,७१२,३६१	९६.३६	३,७८६,८००	५,०३३,९४७	१३२.९३
७	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने अन्तशुल्क	३,२८८,००४	१,१८९,६१४	३६.१८	३,८५२,६००	१,१०४,७०२	२८.६७	३,७८६,९००	१,४५७,१७९	३८.४८
८	रोयल्टी बाँडफाँटबाट प्राप्त	-	-	-	४००,०००	२८५,८८९	७१.४७	३००,०००	३०६,७५३	१०२.२५
९	गत बर्षको नगद मौज्दात	६००,०००	८२९,९२५	१३८.३२	४,८००,०००	६,८५७,६७५	१४२.८७	७,०००,०००	५,८७५,४१९	८३.९३
१०	सवारी साधन कर बाँडफाँट	(३००,५००)	(३९४,८७२)	१३१.४०	(३५०,०००)	(४०६,४०६)	११६.१२	(४००,०००)	(५५१,४७६)	१३७.८७
११	ऋण	८०००००		-	१९८८३९२		-	२००००००	-	
	जम्मा	२४,०२३,३४८	२१,०८२,२२१	८७.७६	३१,७८४,७९२	२९,०७२,५३०	९१.४७	३४,८४२,१६०	२९,३०२,६१५	८४.१०

स्रोत व्यवस्थापनतर्फ आर्थिक वर्ष २०७५/७६, २०७६/७७ र २०७७/७८ मा वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा क्रमशः ८७.७६ प्रतिशत, ९१.४७ प्रतिशत र ८४.१० प्रतिशत प्रगति हासिल भएको छ। उपरोक्त विवरणमा लक्ष्यको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ भन्दा २०७६/७७ मा राजस्व परिचालनमा वृद्धि भएको तर २०७७/७८ मा भने कमी आएको अवस्था छ। लक्ष्यको आधारमा यथार्थ राजस्व परिचालन अघिल्ला आर्थिक वर्षहरूको भन्दा कमी देखिए तापनि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को भन्दा रु. ८ अर्ब २२ करोडले बढी हो भने आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को भन्दा रु. २३ करोडले मात्रै कमी हो। यस आर्थिक वर्षमा विश्वव्यापी फैलिएको कोरोना महामारी लगायतका कारण राष्ट्रिय अर्थतन्त्रनै प्रभावित भई नेपाल सरकारबाट बाँडफाँट भई प्राप्त हुने

अन्तःशुल्क लक्ष्य अनुरुप प्राप्त नभए पनि प्रदेश सरकारको आन्तरिक राजस्व संकलनमा भने कोरोना महामारीको प्रभाव कायम रहेकै अवस्थामा समेत अघिल्लो आर्थिक वर्षमा भन्दा रू. ८० करोड १८ लाख बढि राजस्व संकलन भएको देखिन्छ।

तीन आर्थिक वर्षको स्रोत व्यवस्थापनको लक्ष्य र प्रगतिको तुलनात्मक विवरणलाई निम्नानुसार चित्रमा देखाइएको छ।

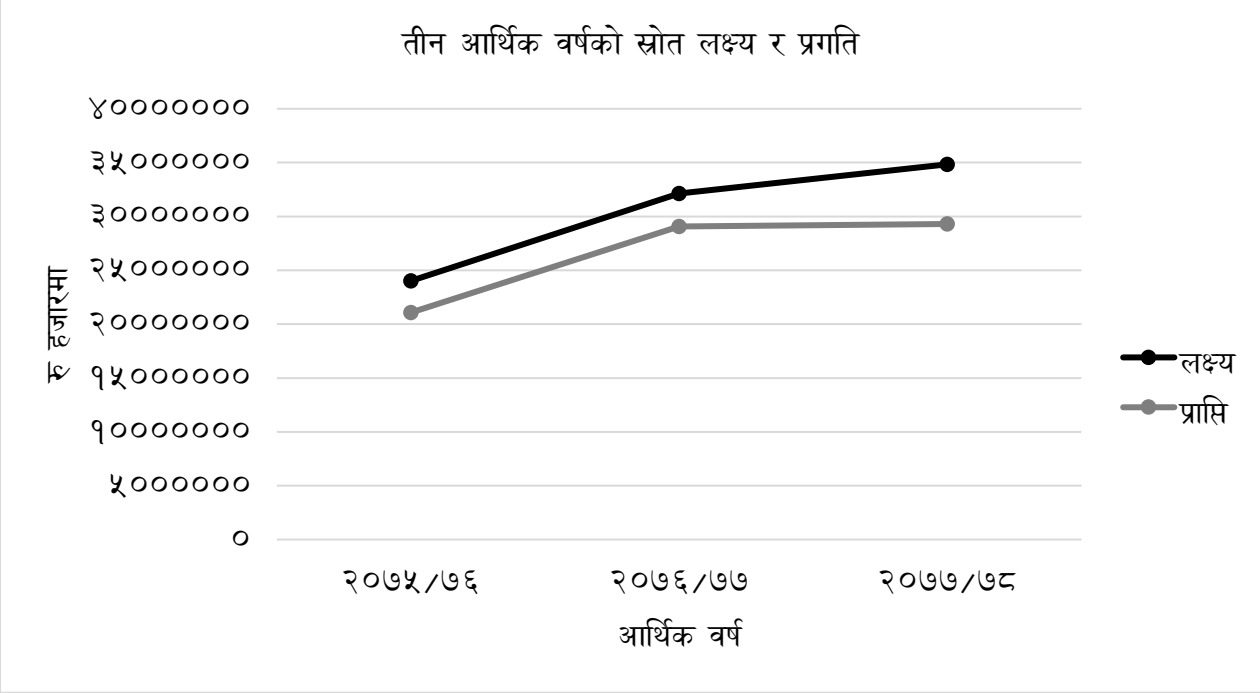

माथिको रेखाचित्र बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७५/७६, २०७६/७७ र २०७७/७८ मा राजस्व परिचालनको अवस्था लक्ष्यको आधारमा सन्तोषजनक नै रहेको देखिएको छ।

परिच्छेद - ४

अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण

४.१ प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण

विनियोजन ऐन, २०७७ को दफा ४ मा प्रदेश सरकारबाट प्रदेश भित्रका स्थानीय तहले कानून बमोजिम खर्च गर्न पाउने गरी वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेको थियो। बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७ बमोजिम वित्तीय समानीकरण अनुदान चार किस्तामा र सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान पहिलो किस्ता वापत ५० प्रतिशत र बाँकी पचास प्रतिशत आयोजनाको लागत अनुमान, आयोजना तथा कार्यक्रम सम्झौता, अन्तिम मूल्याङ्कन, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसहित सम्बन्धित स्थानीय तहबाट निकासा माग भएपछि हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गत सञ्चालित आयोजनाहरू ठेक्का प्रकृया मार्फत कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भएको हुँदा ठेक्का सम्झौता हुँदा विनियोजन भन्दा कम रकममा ठेक्का लाग्ने, कतिपय आयोजनाहरू सोही आर्थिक वर्षमा सम्पन्न नहुने लगायतका कारण विनियोजनभन्दा कम रकम खर्च हुने गरेको छ। स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको तर खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहले प्रदेश सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।

४.१.१ वित्तीय समानीकरण अनुदान

विनियोजन ऐन, २०७७ र बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७ मा प्रत्येक आर्थिक वर्षको भदौ २५ गते, कात्तिक २५ गते, माघ २५ गते र वैशाख २५ गते गरी चार किस्तामा वित्तीय समानीकरण अनुदान वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि प्रदेश भित्रका सबै स्थानीय तहमा वित्तीय समानीकरण अनुदान वापत कूल रू. १ अर्ब ५ करोड २ हजार विनियोजन गरिएकोमा चार किस्ता गरी शत प्रतिशत रकम हस्तान्तरण भैसकेको छ।

४.१.२ सशर्त अनुदान

प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ४६ वटा स्थानीय तहका ६७ वटा आयोजनाको लागि सशर्त अनुदानतर्फ जम्मा रू. ३१ करोड ४५ लाख विनियोजन गरिएको थियो। बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७ को दफा ९(१२) मा आयोजना तथा कार्यक्रमका लागि विनियोजित रकममध्ये ५० प्रतिशत रकम भाद्र २५ गतेभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गर्नुपर्ने र बाँकी पचास प्रतिशत रकम आयोजनाको लागत अनुमान, आयोजना तथा कार्यक्रम सम्झौता, अन्तिम मूल्याङ्कन,

कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसहित सम्बन्धित स्थानीय तहबाट निकासा माग भएपछि हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सशर्त अनुदान अन्तर्गत सञ्चालित आयोजनाहरूको लागि रू. २० करोड ४८ लाख ४ हजार हस्तान्तरण गरिएको छ।

४.१.३ विशेष अनुदान

प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ३३ वटा स्थानीय तहका ३७ वटा आयोजनाको लागि विशेष अनुदानतर्फ जम्मा रू. १९ करोड ७६ लाख ४६ हजार विनियोजन गरिएको थियो। बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धि एकीकृत कार्यविधि, २०७७ को दफा ९(१२) मा आयोजना तथा कार्यक्रमका लागि विनियोजित रकममध्ये ५० प्रतिशत भाद्र २५ गतेभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गर्नुपर्ने र बाँकी पचास प्रतिशत रकम आयोजनाको लागत अनुमान, आयोजना तथा कार्यक्रम सम्झौता, अन्तिम मूल्याङ्कन, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसहित सम्बन्धित स्थानीय तहबाट निकासा माग भएपछि हस्तान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. १२ करोड ५६ लाख ८८ हजार हस्तान्तरण गरिएको छ।

४.१.४ समपूरक अनुदान

प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ६९ वटा स्थानीय तहका १०१ वटा आयोजनाको लागि समपूरक अनुदानतर्फ जम्मा रू. ६२ करोड ७० लाख विनियोजन गरिएको छ। बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७ को दफा ९(१२) मा आयोजना तथा कार्यक्रमका लागि विनियोजित रकममध्ये ५० प्रतिशत रकम भाद्र २५ गतेभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गर्नुपर्ने र बाँकी पचास प्रतिशत रकम आयोजनाको लागत अनुमान, आयोजना तथा कार्यक्रम सम्झौता, अन्तिम मूल्याङ्कन, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनसहित सम्बन्धित स्थानीय तहबाट निकासा माग भएपछि हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल रू. ३७ करोड १६ लाख ७६ हजार हस्तान्तरण गरिएको छ।

४.१.५ स्थानीय तहको प्रशासनिक भवन

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट वक्तव्यमा जग्गाको व्यवस्था भएका स्थानीय तहलाई प्रशासनिक भवन निर्माणको लागि मागका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने उल्लेख भएबमोजिम कूल रू. ५५ करोड रुपैयाँ विनियोजन गरिएकोमा बजेट माग तथा प्रगतिका आधारमा १२ वटा स्थानीय तहहरूलाई रू. ६ करोड ९०

लाख ७२ हजार मात्र उपलब्ध गराइएको छ। विगत आर्थिक वर्षमा शुरुवात भएका २८ वटा स्थानीय तहहरूलाई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को कार्यक्रममा समपूरक अनुदानतर्फ समावेश गरी १४ करोड विनियोजन गरिएकोमा प्रगतिका आधारमा रु. १० करोड ९ लाख ७३ हजार मात्र निकासा गरिएको छ। उल्लिखित रकम समपूरक अनुदान वापत भएको हस्तान्तरण रकममा समावेश गरिएको छ।

४.१.६ क्रमागत आयोजना

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ र २०७६/७७ मा सम्झौता भई कार्यान्वयनमा रहेका आयोजनाको लागि चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पन्न गर्ने गरी कूल ४५ करोड विनियोजन भएकोमा रू. १२ करोड १७ लाख २५ हजार हस्तान्तरण गरिएको छ। सोको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

(रू. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	वित्तीय हस्तान्तरण गरिएका आयोजना संख्या				हस्तान्तरण भएको रकम	कैफियत
	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा		
२०७५/०७६	–	–	२	२	५९६९	सबै आयोजना सम्पन्न भएको
२०७६/०७७	२०	५	९	३४	११५७५६	
जम्मा	**२०**	**५**	**११**	**३६**	**१२१७२५**	

वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा सम्झौता भएका सबै आयोजना सम्पन्न भैसकेका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सम्झौता भई कोभिड–१९ लगायतको कारणले सोही आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुन नसकेका आयोजनाको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को असार मसान्तसम्म म्याद थपिएकोमा ३४ वटा आयोजना पूर्ण रुपमा सम्पन्न भएका छन्।

परिच्छेद - ५

वित्तीय क्षेत्र विश्लेषण

नेपालको संविधानको अनुसूची-६ मा नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति अनुरुप वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालन, सहकारी संस्था, नेपाल सरकारको सहमतिमा बैदेशिक अनुदान र सहयोगलाई प्रदेश सरकारको एकल अधिकार सूचीमा राखिएको छ। त्यसैगरी सहकारी क्षेत्रलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूचीमा तथा सहकारी संस्थालाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा र तीनै तहको साझा अधिकारको सूचीमा समेत राखिएको छ। भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय मातहत सहकारी रजिष्ट्रारको कार्यालय स्थापना भएको छ। प्रदेश सरकारबाट सहकारी ऐन, २०७५ र नियमावली, २०७६ जारी गरी कार्यान्वयन गरिएको छ।

सहकारी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट अद्यावधिक विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्म प्रदेश सरकारको क्षेत्राधिकारभित्र रही CoPoMIS मा प्रविष्ट भएका सहकारीको संख्या ८०६ रहेको छ। उल्लेखित सहकारीहरूको कूल निक्षेप रू. ३९ अर्ब ५७ करोड ६७ लाख २७ हजार रहेको देखिन्छ भने लगानी रू. ३७ अर्ब १२ करोड ९४ लाख ४० हजार भएको देखिन्छ। यी सहकारी संस्थाहरूमा १९४८८८ महिला र १७५१४४ पुरुष गरी कूल ३७००३२ जना शेयर सदस्य रहेका छन्।

प्रदेश क्षेत्राधिकार रहेका उल्लेखित सहकारीहरूको कुल शेयर पुँजि रू. ८ अर्ब ५७ करोड ६७ लाख ५ हजार रहेको छ। त्यसैगरी यी सहकारीहरूको स्थिर पुँजि रू. १५ करोड ५३ लाख ५५ हजार रहेको छ भने दायित्व रू. २ अर्ब ६२ करोड ९४ लाख ९१ हजार रहेको छ। यी सहकारीहरूबाट ११६४ जनाले प्रत्यक्ष रोजगार प्राप्त गरेका छन।

परिच्छेद - ६
मन्त्रालयगत प्रगति विवरण

६.१ प्रदेश व्यवस्थापिका

६.१.१ वित्तीय विवरण

प्रदेश व्यवस्थापिकाको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन गरिएको जम्मा बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार देखाइएको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु		पुँजिगत		कूल जम्मा
	प्रदेश स्रोत	जम्मा	प्रदेश स्रोत	जम्मा	
सुरु विनियोजन	११३३५४	११३३५४	८९००	८९००	१२२२५४
थप/घट	२९९१	२९९१	१०००	१०००	३९९१
जम्मा विनियोजन	११६३४५	११६३४५	९९००	९९००	१२६२४५
खर्च	१०७३७९	१०७३७९	८०८०	८०८०	११५४५९
खर्च प्रतिशत	९२.२९	९२.२९	८९००	८९००	९१.४६

प्रदेश व्यवस्थापिकामा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. १२ करोड २२ लाख ५४ हजार सुरु विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. ११ करोड ३३ लाख ५४ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ८९ लाख रहेको थियो। यस आर्थिक वर्षमा प्रदेश व्यवस्थापिकाको लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चालुतर्फ रू. २९ लाख ९१ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १० लाख गरी कूल रू. ३९ लाख ९१ हजार बजेट थपसमेत गरिएको छ। प्रदेश व्यवस्थापिकामा विनियोजन गरिएको सम्पूर्ण बजेटको स्रोत प्रदेश सरकार रहेको छ। विनियोजित कूल रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. १० करोड ७३ लाख ७९ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ८० लाख ८० हजार खर्च भई जम्मा रू. ११ करोड ५४ लाख ५९ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा प्रदेश व्यवस्थापिकाबाट जम्मा विनियोजनको ९१.४६ प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ।

६.१.२ मुख्य उपलब्धिहरू

क. यस आर्थिक वर्षमा कूल २० वटा विधेयक दर्ता भएका छन् भने ६ वटा विधेयक पास भएको,

ख. प्रदेश सभाको ६० वटा, विषयगत समितिका ४३ वटा र अन्य समितिहरूका ३१ वटा बैठकहरू बसेको,

ग. दोस्रो अधिवेशनको कार्यवाहीको सम्पूर्ण विवरण (भर्बेटिम) तयार गरिएको र तेस्रो अधिवेशनको काम कारवाही भई रहेको,

घ. प्रदेश सभा सचिवालयको चौथो वार्षिकोत्सव सम्पन्न गरिएको।

६.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग

६.२.१ वित्तीय विवरण

प्रदेश लोक सेवा आयोगको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन गरिएको जम्मा बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार देखाइएको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु		पुँजिगत		कूल जम्मा
	प्रदेश स्रोत	जम्मा	प्रदेश स्रोत	जम्मा	
सुरु विनियोजन	७८५०३	७८५०३	११०००	११०००	८९५०३
थप/घट	-५५००	-५५००	५५००	५५००	०
जम्मा विनियोजन	७३००३	७३००३	१६५००	१६५००	८९५०३
खर्च	१३०१३	१३०१३	१५६३८	१५६३८	२८६५१
खर्च प्रतिशत	१७.८३	१७.८३	९४.७८	९४.७८	३२.०१

प्रदेश लोक सेवा आयोगमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. ८ करोड ९५ लाख ३ हजार विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. ७ करोड ८५ लाख ३ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १ करोड १० लाख रहेको छ। आयोगमा विनियोजन गरिएको सम्पूर्ण बजेटको स्रोत प्रदेश सरकार रहेको छ। यस आर्थिक वर्षमा आयोगमा चालुतर्फ विनियोजन भएको रकमबाट पुँजिगततर्फका कार्यक्रमहरूमा रू. ५५ लाख रकमान्तर गरिएको छ। विनियोजित कूल रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. १ करोड ३० लाख १३ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १ करोड ५६ लाख ३८ हजार खर्च भई जम्मा रू. ४४ लाख २६ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट जम्मा विनियोजनको ३२.०१ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.२.२ मुख्य उपलब्धिहरू

क. **आयोग गठन तथा कार्यालय सञ्चालनः** नेपालको संविधानको धारा २४४ मा प्रत्येक प्रदेशमा प्रदेश लोक सेवा आयोग रहने व्यवस्था भए बमोजिम मिति २०७७/१२/११ गते आयोग गठन भई पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १७, मुस्ताङचोक स्थित नेपाल नागरिक उड्ययन प्राधिकरणको भवनमा कार्यालय सञ्चालन गरिएको।

ख. **संगठन संरचना स्वीकृत गरिएकोः-** आयोगको कार्यालयको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी ४९ जना कर्मचारीको दरबन्दी रहने गरी स्वीकृत भएको।

ग. **आयोगको कार्यसम्पादनका संवैधानिक र कानुनी आधारहरू तयार पारिएकोः-** गण्डकी प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७८, प्रदेश लोक सेवा आयोग बैठक सञ्चालन कार्यविधि, २०७७, प्रदेश लोक सेवा आयोग (कार्य सञ्चालन) निर्देशिका, २०७८, प्रदेश लोक सेवा आयोग खर्च (व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७८, प्रदेश लोक सेवा आयोग दस्तुर र शुल्क निर्धारण कार्यविधि,२०७८ र प्रदेश लोक सेवा आयोगका पदाधिकारी एवं दक्ष/विशेषज्ञ र कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७८, तयार पारिएको।

घ. **वेवसाइट र पाठयक्रम निर्माण गरिएकोः-** परीक्षार्थीहरूका लागि परीक्षासम्बन्धी सूचना, पाठ्यक्रम, ऐन, नियमावली, निर्देशिका, समय तालिका, परीक्षा केन्द्र, उम्मेदवारको स्वीकृत नामावली, परीक्षाको नतिजा, अन्तर्वार्ता तथा सिफारिससम्मको सबै सूचनाहरू सम्प्रेषण गर्न वेवसाइटको निर्माण गरिएको छ। आयोगबाट यस आर्थिक वर्षमा विभिन्न विषयका २० वटा पाठ्यक्रम स्वीकृत गरिएको छ।

ङ. **अनलाइन प्रणालीको विकास गरिएकोः-** परीक्षार्थीहरूका लागि अनलाइनबाट दरखास्त दिनका लागि अनलाइन प्रणालीको विकास गरिएको।

च. **अन्तरक्रिया तथा गोष्ठी गरिएकोः-** प्रदेश सरकार र स्थानीय तहमा रिक्त पदहरूको अवस्था र माग आकृति फाराम भरी पठाउने समेतका विषयमा प्रदेश सरकारका प्रमुख सचिव तथा सचिवहरू तथा स्थानीय तहका प्रमुख/अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूसँग प्रत्यक्ष अन्तरक्रिया तथा भर्चुअल माध्यमबाट छलफल गरिएको।

६.३ मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय

६.३.१ वित्तीय विवरण

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन गरिएको जम्मा बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु		पुँजिगत		कूल जम्मा
	प्रदेश स्रोत	जम्मा	प्रदेश स्रोत	जम्मा	
विनियोजन	१३७२९	१३७२९	७०००	७०००	२०७२९
खर्च	१०२९५	१०२९५	६६३७	६६३७	१६९३२
खर्च प्रतिशत	७४.९९	७४.९९	९४.८१	९४.८१	८१.६८

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. २ करोड ७ लाख २९ हजार विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. १ करोड ३७ लाख २९ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ७० लाख रहेको थियो। कार्यालयमा विनियोजित रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. १ करोड २ लाख ९५ हजार

र पुँजिगततर्फ रू. ६६ लाख ३७ हजार खर्च भई कूल रू. १ करोड ६९ लाख ३२ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा मुख्यन्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट कूल विनियोजनको ८१.६८ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.३.२ मुख्य उपलब्धीहरू

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. प्रदेश सरकार र यस अन्तर्गतका कार्यालयहरूलाई विपक्षी वनाई सर्वोच्च अदालत, उच्च अदालत पोखरा र बाग्लुङ इजलास तथा कास्की जिल्ला अदालतमा दर्ता हुन आएका उत्प्रेषण, प्रतिषेध, अधिकार पृच्छा, परमादेश, निषेधाज्ञा लगायत रिट निवेदन, पुनरावेदन र अन्य मुद्धाहरूमा प्रदेश सरकार र मातहत निकायका तर्फबाट वहस पैरवी र प्रतिरक्षा गरेको,

ख. २०७७।११।२८ र २९ गते बाग्लुङमा पर्वत, म्याग्दी, मुस्ताङ र बाग्लुङका कानून व्यवसायीहरूलाई लक्षित गरि २ दिने कानून व्यवसायी दक्षता अभिमुखीकरण तालिम सम्पन्न गरेको,

ग. सम्पुर्ण मुद्धाको विवरण, कार्यालयका दर्ता, चलानी र कार्यालयमा रहेका पुस्तकको सम्पुर्ण विवरणलाई सुरक्षित रुपमा Information Management System मा राख्ने र अधावधिक गर्ने कार्यको शुरुवात गरिएको,

घ. संविधान दिवस २०७७ को अवसरमा नेपालमा संघीयता अभ्यासको पाँच वर्ष अनुभव र भावी दिशा विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरेको।

६.४. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

६.४.१ वित्तीय विवरण

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन गरिएको जम्मा बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु			पुँजिगत			कूल जम्मा
	प्रदेश	सशर्त	जम्मा	प्रदेश	सशर्त	जम्मा	
सुरु विनियोजन	१२६८११४	३१९१३५	१५८७२४९	८४६५००	५२६६५	८९९१६५	२४८६४१४
थप/घट	२०८००	-१३००	१९५००	०	१३००	१३००	२०८००
जम्मा विनियोजन	१२८८९१४	३१७८३५	१६०६७४९	८४६५००	५३९६५	९००४६५	२५०७२१४
खर्च	४३७७०९	४७३५६	४८५०६५	६४२४५७	३७९०६	६८०३६३	११६५४२८
खर्च प्रतिशत	३३.९६	१४.९०	३०.१९	७५.९०	७०.२४	७५.५६	४६.४८

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. २ अर्ब ४८ करोड ६४ लाख १४ हजार सुरु विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. १ अर्ब ५८ करोड ७२ लाख ४९ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ८९ करोड ९१ लाख ६५ हजार रहेको छ। विनियोजन गरिएको कूल बजेट मध्ये संघीय सशर्तबाट रू. ३७ करोड १८ लाख र बाँकी बजेटको स्रोत प्रदेश सरकार रहेको छ। यस आर्थिक वर्षमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा विभिन्न कार्यक्रमको लागि चालुतर्फ रू. १ करोड ९५ लाख र पुँजिगततर्फ रू. १३ लाख गरी जम्मा रू. २ करोड ८ लाख थप बजेट उपलब्ध गराइएको छ। जम्मा विनियोजित रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. ४८ करोड ५० लाख ६५ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ६८ करोड ३ लाख ६३ हजार गरी कूल रू. १ अर्ब १६ करोड ५४ लाख २८ हजार खर्च भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट जम्मा विनियोजनको ४६.४८ प्रतिशत रकम खर्च भएको छ।

६.४.२ मुख्य उपलब्धीहरू

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अन्त्यसम्ममा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. नमूना कार्यालय मापदण्ड निर्माण, कार्यान्वयन तथा प्रोत्साहन अन्तर्गत १३ वटा नमूना कार्यालय पुरस्कृत भएको,

ख. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमबाट प्रदेशमा कार्यरत ३८२ जना कर्मचारीहरू आन्तरिक पर्यटनमा गएको,

ग. एक्सन रुमको स्तरोन्नती गरिएको, स्टुडियो सञ्चालनमा आएको,

घ. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको,

ङ. निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ११ वटा जिल्लामा ८२२ वटा आयोजना कार्यान्वयन गरिएको,

च. व्यवसाय जीवन रक्षा कोषबाट १७६ जना उद्यमी व्यवसायीलाई कर्जा उपलब्ध गराइएको।

६.५. आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

६.५.१ वित्तीय विवरण

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन गरिएको जम्मा बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु		पुँजिगत		कूल जम्मा
	प्रदेश स्रोत	जम्मा	प्रदेश स्रोत	जम्मा	
सुरु विनियोजन	१८१९७५	१८१९७५	९९००	९९००	१९१८७५
थप/घट	९४००	९४००	५१००	५१००	१४५००
जम्मा विनियोजन	१९१३७५	१९१३७५	१५०००	१५०००	२०६३७५
खर्च	६०१४६	६०१४६	१२६२०	१२६२०	७२७६६
खर्च प्रतिशत	३१.४३	३१.४३	८४.१३	८४.१३	३५.२६

यस मन्त्रालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल १९ करोड १८ लाख ७५ हजार विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. १८ करोड १९ लाख ७५ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ९९ लाख विनियोजन गरिएको छ। यस आर्थिक वर्षमा मन्त्रालयका विभिन्न कार्यक्रमहरूको लागि चालुतर्फ रू. ९४ लाख र पुँजिगततर्फ रू. ५१ लाख थप बजेट उपलब्ध गराइएको छ। मन्त्रालयमा विनियोजित रकम मध्ये यस आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. ६ करोड १ लाख ४६ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १ करोड २६ लाख २० हजार खर्च भई कूल रू. ७ करोड २७ लाख ६६ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा यस मन्त्रालयबाट जम्मा विनियोजनको ३५.२६ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.५.२ मुख्य उपलब्धीहरू

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अन्त्यसम्ममा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट तथा कार्यक्रम र सो सँग सम्बन्धि विनियोजन विधेयक र आर्थिक विधेयक तयार गरी प्रदेश सभाबाट पारित भएको,

ख. प्रदेश भित्रका सबै जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख र प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूसँग प्रदेशभित्र सञ्चालित क्रसर उद्योगहरूको अनुगमन र दहत्तर बहत्तर संकलन सम्बन्धमा पोखरामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको,

ग. प्रदेशभित्रका मालपोत र यातायात कार्यालयका प्रमुख तथा लेखा प्रमुखको उपस्थितिमा राजस्व परिचालन सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको,

घ. राजस्वका सम्भावित स्रोतको पहिचान तथा क्षेत्र विस्तार गरी राजस्व परिचालनलाई प्रभावकारी बनाउन राजस्व परिचालनको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको,

ङ. गण्डकी प्रदेश सरकारको बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी अर्धवार्षिक बजेट समिक्षा गरी प्रकाशित प्रतिवदेन प्रदेश सभामा पेश गरिएको,

च. गण्डकी प्रदेशमा डाटा सेन्टर स्थापनाको लागि पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गरिएको,

छ. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि तयार गरी लागू गरिएको,

ज. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व विधेयकको मस्यौदा मन्त्रिपरिषदबाट स्वीकृत गराई प्रदेश सभामा पेश गरिएको,

झ. प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयद्वारा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गरी प्रकाशित गरिएको,

ञ. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वार्षिक बजेट समिक्षा सम्पन्न गरी समिक्षा पुस्तिका प्रकाशित गरिएको,

ट. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अर्थवार्षिक बजेट समिक्षा सम्पन्न गरी समिक्षा पुस्तिका प्रकाशित गरिएको।

६.६ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

६.६.१ वित्तीय विवरण

क. कुल विनियोजन र खर्चको विवरण

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु			पुँजिगत			कूल जम्मा
	प्रदेश	सशर्त	जम्मा	प्रदेश	सशर्त	जम्मा	
सुरु विनियोजन	११६६९६३	१०१०००	१२६७९६३	४८८००५	८५८००	५७३८०५	१८४१७६८
थप/घट	-३२४२७	३३८१२	१३८५	४३२६९	०	४३२६९	४४६५४
जम्मा विनियोजन	११३४५३६	१३४८१२	१२६९३४८	५३१२७४	८५८००	६१७०७४	१८८६४२२
खर्च	८०५०८०	१०४६२७	९०९७०७	४६०३८८	६१७९२	५२२१८०	१४३१८८६
खर्च प्रतिशत	७०.९६	७७.६१	७१.६७	८६.६६	७२.०२	८४.६२	७५.९०

यस मन्त्रालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. १ अर्ब ८४ करोड १७ लाख ६८ हजार विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. १ अर्ब २६ करोड ७९ लाख ६३ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ५७ करोड ३८ लाख ५ हजार रहेको छ। मन्त्रालयका विभिन्न कार्यक्रमको लागि यस आर्थिक वर्षमा चालुतर्फ रू. १३ लाख ८५ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ४ करोड ३२ लाख ६९ हजार बजेट थप गरिएको छ। मन्त्रालयमा विनियोजित रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. ९० करोड ९७ लाख ७ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ५२ करोड २१ लाख ८० हजार गरी कूल रू. १ अर्ब ४३ करोड १८ लाख ८६ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा यस मन्त्रालयबाट कूल विनियोजनको ७५.९० प्रतिशत खर्च भएको छ।

ख. क्षेत्रगत विनियोजन र खर्चको विवरण

यस मन्त्रालयका मुख्य कार्यक्षेत्र वन, जलाधार संरक्षण, उद्योग र पर्यटनमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा भएको विनियोजन र खर्चसहितको वित्तीय विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

(रु. हजारमा)

कार्यक्रम	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
क्षेत्रः वन			
सामुदायिक तथा कबुलियती वन विकास कार्यक्रम	५०५४०	२८६००	५७.००
वृक्ष सुधार, वृक्षारोपण तथा निजि वन विकास कार्यक्रम	४१५८०	३५४००	८५.००
राष्ट्रिय वन विकास कार्यक्रम	१८५००	१६८००	९१.००
जडिबुटी विकास कार्यक्रम	९५००	८१००	८५.००
वन्यजन्तु संरक्षण कार्यक्रम	१८५००	१२४००	६७.००
हिमाली क्षेत्रमा कस्तुरी मृग संरक्षण तथा प्रजनन विकास कार्यक्रम	१५०००	२७००	१८.००
क्षेत्रः जलाधार संरक्षण			
गल्छी पहिरो नियन्त्रण तथा नदी किनार तटबन्ध	४८१००	४५४००	९४.००
एकिकृत जलाधार व्यवस्थापन	६३६००	६१५००	९७.००
क्षेत्रः उद्योग			
विद्युतीय चुल्हो प्रोत्साहन कार्यक्रम	२००००	४९१	२.००
कोभिड – १९ का कारणले आफ्नो श्रम छाडी घर फर्केकाहरूको लागी सिप विकास तथा उद्यमशिलता तालिम	७६००	२५५४	३४.००
उद्यमी श्रृजना तथा रोजगार सीप विकास तालिम	४७७४	१६५२	३५.००
उद्यमशिलता तालिम	१२३३१	३०८३	२५.००

घोषणा गरिएका उद्योगग्राममा पूर्वाधार निर्माण	६००००	३५५४	६.००
क्षेत्रः पर्यटन			
होमस्टे अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा रणनीति विकास	५००	०	०.००
कोभिड १९ लक्षित पर्यटन प्रवर्द्धन र विकास कार्यक्रम	२०५००	०	०.००
सबै निर्वाचन क्षेत्र समेटिने गरी प्रमुख गन्तव्यहरूको डिपिआर तयारी	६००००	३००००	५०.००
होमस्टे क्षमता अभिवृद्धि र सशक्तिकरण	५५००	०	०.००
लोमान्थाङ र गोरखा दरवारलाई विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत गर्ने कार्यक्रम	१०००	०	०.००
रत्नमन्दिर तथा हेमागृह व्यवस्थापन	१००००	०	०.००
पदमार्ग निर्माण तथा सुधार	२८५००	२७०२१	९५.००
होमस्टेहरूको पुर्वाधार निर्माण	१३९६००	१२६११६	९०.००

६.६.२ मुख्य उपलब्धीहरू

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. २२०० सामुदायिक वन र ८० कबुलियती वन मार्फत वन विकास कार्य गरिएको,

ख. ४० हेक्टर वन क्षेत्रमा वृक्षारोपण तथा १९ लाख विरुवा उत्पादन गरिएको,

ग. ५ लाख जडिबुटी विरुवा उत्पादन गरिएको,

घ. २५० वन्यजन्तुको व्यवस्थापन गरिएको, जनचेतना सचेतना कार्यक्रम,

ङ. १५७ गल्छी पहिरो र ७० स्थानमा नदी किनार तटबन्ध गरिएको,

च. ११ जिल्लामा एकिकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको,

छ. कस्तुरी मृग पालन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन र गणना कार्य गरिएको,

ज. फेवाताल किनारमा ०.८ कि.मी. फुटट्र्याक र पार्क निर्माण गरिएको,

झ. गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान स्थापना भएको,

ञ. ३३ जना विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन अनुसन्धान वृति उपलब्ध गराईएको,

ट. १९५७ जनालाई सिपमूलक तथा उद्यमशिलता तालिम प्रदान गरिएको,

ठ. ११३६७ औद्योगिक र ९५७४ व्यापारिक प्रतिष्ठान गरि जम्मा २०९४१ नयाँ उद्योग दर्ता भएको,

६.७ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

६.७.१ वित्तीय विवरण

क. मन्त्रालयको जम्मा वित्तीय विवरण

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु				पुँजिगत			जम्मा			
	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	विशेष	जम्मा	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा
सुरु विनियोजन	२३०२७००	३४२७००	३१०००	२६७६४००	४७५६००	९०००	४८४६००	२७७८३००	३४२७००	४००००	३१६१०००
थप/घट	२५५०५			२५५०५	२३०३९		२३०३९	४८५४४	०	०	४८५४४
जम्मा विनियोजन	२३२८२०५	३४२७००	३१०००	२७०१९०५	४९८६३९	९०००	५०७६३९	२८२६८४४	३४२७००	४००००	३२०९५४४
खर्च	१४१५३०३	२७६४२१	२२५५२	१७१४२७५	३४६८१६	३५७१	३५०३८७	१७६२११९	२७६४२१	२६१२३	२०६४६६३
खर्च प्रतिशत	६०.७९	८०.६६	७२.७५	६३.४५	६९.५५	३९.६८	६९.०२	६२.३४	८०.६६	६५.३१	६४.३३

यस मन्त्रालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. ३ अर्ब १६ करोड १० लाख विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. २ अर्ब ६७ करोड ६४ लाख र पुँजिगततर्फ रू. ४८ करोड ४६ लाख रहेको छ। मन्त्रालयका विभिन्न कार्यक्रमको लागि यस आर्थिक वर्षमा चालुतर्फ २ करोड ५५ लाख ५ हजार र पुँजिगततर्फ रू. २ करोड ३० लाख ३९ हजार गरी जम्मा रू. ४ करोड ८५ लाख ४४ हजार बजेट थप गरिएको छ। मन्त्रालयमा विनियोजित रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. १ अर्ब ४१ करोड ५३ लाख ३ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ३५ करोड ३ लाख ८७ हजार गरी कूल रू. २ अर्ब ६ करोड ४६ लाख ६३ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा यस मन्त्रालयबाट विनियोजनको ६४.३३ प्रतिशत खर्च भएको छ।

ख. क्षेत्रगत वित्तीय विवरण

यस मन्त्रालयबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ क्षेत्रगत रुपमा बाँडफाँट गरिएको वित्तीय विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

(रू. हजारमा)

क्षेत्र	विनियोजित बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
कृषि	१९०३०५२	१३००८१९	६८.३५

पशु विकास	११०९६६५	६५५९५७.१	५९.११
भूमि	१२०६८२	८९८५२	७४.४५
सहकारी	५७१४५	१२४५३.६	२१.७९
कुल	**३१९०५४४**	**२०५९०८१.७**	**६४.५४**

मन्त्रालयको मुख्य कार्यक्षेत्र कृषि, पशु विकास, भूमि व्यवस्था र सहकारी मध्ये आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कृषितर्फ रू. १ अर्ब ९० करोड ३० लाख ५२ हजार, पशु विकासतर्फ रू. १ अर्ब १० करोड ९६ लाख ६५ हजार, भूमि व्यवस्था तर्फ रू. १२ करोड ६ लाख ८२ हजार र सहकारीतर्फ रू. ५ करोड ७१ लाख ४५ हजार बजेट विनियोजन गरिएको थियो। आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा उल्लेखित क्षेत्रहरूमा क्रमशः ६८.३५ प्रतिशत, ५९.११ प्रतिशत, ७४.७५ प्रतिशत र २१.७९ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.७.२ मुख्य उपलब्धीहरू

भूमी व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. स्याउ विशेष कार्यक्रम मार्फत उच्च घनत्व प्रविधिमा आधारित विभिन्न जातका २६१७० विरुवा ईटली बाट आयात गरी मुस्ताङ जिल्लामा कुल १७५ रोपनी क्षेत्रफलमा थाक्रा व्यवस्थापन तथा थोपा सिंचाई सहित स्याउको नयाँ बगैंचा बिस्तार भएको। मनाङ, मुस्ताङ र गोरखा जिल्लाका स्याउ खेती गर्दै आएका ५० कृषकहरूलाई सघन स्याउ खेती प्रविधि सम्बन्धी ३ दिने स्थलगत तालिम तथा अवलोकन भ्रमण गराईएको,

ख. जग्गा चक्लाबन्दी कार्यक्रमबाट ४ वटा जिल्लाका १० स्थानमा गरी कुल १९६६ रोपनी जग्गा चक्लाबन्दी गरिएको। अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा जग्गा चक्लाबन्दी गरेका ५ वटा समूहलाई उत्पादन लागत घटाउने उद्देश्यले ट्र्याक्टर उपलब्ध गराईएको,

ग. ८० वटा गाउँहरूमा सञ्चालित मुख्यमन्त्री जलवायुमैत्री नमूना कृषि गाँउ कार्यक्रम मार्फत सुन्तला जात, केरा, लिची, एभोकाडो लगायतका फलफूलका बिरुवा रोपण गरी थप ३०४१ रोपनी क्षेत्रफलमा फलफूल खेती विस्तार भएको, मसलाबालीतर्फ ७७.८ रोपनी अलैंची, ३३३ रोपनी टिमुर र ७० रोपनी अदुवा खेती क्षेत्रफल विस्तार भएको, ७०६३२ वर्गमिटर बराबरको क्षेत्रफलमा प्लाष्टिक घर निर्माण भएको

जसबाट वार्षिक थप १५०० मेट्रिक टन तरकारी उत्पादन हुने प्रक्षेपण गरिएको, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा पालनका लागि साना ठूला गरी ५५६ वटा आधुनिक खोर निर्माण गरिएको साथै कृषकहरूको ज्ञान तथा सीप विकासका लागि ४० वटा तालिम र ११ वटा कृषक भ्रमण सम्पन्न भएको,

घ. ग्रामीण साना उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत खाद्यान्न, मसलाबाली तथा अन्य कृषि उपजहरूको प्रशोधन, लेबलिङ, प्याकेजिङ गर्न ४९ कृषकहरूलाई सहयोग गरिएको,

ङ. गोरखा जिल्लामा बायोचार उत्पादन कारखाना निर्माण भएको, गोरखा र स्याङ्गजा जिल्लामा प्राङ्गारिक मल उत्पादन कारखानाको संरचना निर्माण भएको,

च. व्यवसाय इन्कुवेसन सेन्टरबाट सञ्चालित Learn and Do तालिममार्फत ५४ जना युवाहरूलाई तीन महिने आवासीय तालिम प्रदान गरिएको,

छ. साना व्यवसायिक फार्म स्थापना तथा विस्तार कार्यक्रम मार्फत कृषितर्फ ४२० वटा साना व्यवसायिक फर्म विस्तार भई ३५० वटा स्थायी टनेल निर्माण भएको, थप १२५ हेक्टरमा फलफूल खेती भएको, १००० घार मौरीपालन भएको र यस कार्यक्रम मार्फत १००० भन्दा बढी प्रत्यक्ष रोजगारी सृजना भएको, पशुपन्छी तर्फ ४३९ वटा साना व्यवसायिक फर्म विस्तार भएको,

ज. आलु खेती प्रवर्द्धन विशेष कार्यक्रम मार्फत प्रदेशभर गरी २०० हेक्टर जमिनमा आलु खेती भई करिब ३००० मेट्रिक टन आलु उत्पादन भएको। साथै मकै तथा भटमास खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रमबाट २४६ हेक्टर क्षेत्रफलमा मकै खेती गरी ५७० मेट्रिक टन उत्पादन भएको र १३ हेक्टर क्षेत्रफलमा भटमास खेती गरी १३.२ मेट्रिक टन उत्पादन भएको,

झ. बाँझो जग्गामा खेती गर्न प्रोत्साहित गर्ने उद्देश्यले सञ्चालित बाँझो जग्गामा व्यवसायिक खेती प्रोत्साहन कार्यक्रममार्फत १०४ हेक्टर बाँझो जग्गाको सदुपयोग भई स्याउ, सुन्तला, जुनार, अलैंची, ओखर, अदुवा आदि रोपण भएको,

ञ. पकेट तथा ब्लक स्थापना कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न बालीहरूमा उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धिका लागि १५४ नयाँ पकेट तथा ३४ वटा नयाँ ब्लक स्थापना गर्नुका साथै १३० वटा पुरानो पकेट र २३ वटा पुरानो ब्लकमा फ्लोअप कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको। पशुपन्छी तथा मत्स्य क्षेत्रतर्फ ३७ वटा नँया पकेट विस्तार तथा १४ वटा पुराना पकेटहरूमा फलोअप कार्यक्रम सञ्चालन भएको,

ट. कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायसँग सम्बन्धित तालिम कार्यक्रमहरू मार्फत ४५४ जना कृषक र ४४० जना प्राविधिकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिएको,

ठ. साना सिँचाई पूर्वाधार विकास कार्यक्रम मार्फत सञ्चालित ३४१ वटा आयोजनाहरूबाट नयाँ सिँचाई संरचना निर्माण तथा पुराना संरचना मर्मत गरी १०८३ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाई सुविधा पुर्याईएको, यसबाट करिब ७००० घरधुरी लाभान्वित भएका,

ड. कृषि उपजको उत्पादनोपरान्त हुने क्षति न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले कुल ७००० मेट्रिक टन क्षमताका ५ वटा कोल्ड स्टोरको संरचना तयार भएको। कृषिजन्य उपज, मासुजन्य उत्पादन तथा दुग्धजन्य उत्पादन भण्डारणका लागि १४० टन कुल क्षमताको १४ वटा कोल्ड रुम निर्माण गरिएको। त्यसैगरी ९५३० लिटर कुल क्षमताका १० वटा दुग्ध चिस्यान केन्द्रहरू स्थापना भएको,

ढ. पशुपन्छी/बाली बीमा प्रिमियम शुल्कमा २५% अनुदान कार्यक्रम मार्फत ५७ जनाको कृषकहरूको करिब १०० हेक्टर क्षेत्रफलमा लगाईएको विभिन्न बालीको साथै ४१५३० पशु, १९८६५१ पन्छी तथा १०४५७० माछाको बीमा प्रिमियममा २५ प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराईएको। यस कार्यक्रम मार्फत ४००० भन्दा बढी कृषक लाभान्वित भएको,

ण. बीउ बिजन प्रयोगशालाबाट २४ के.जी. प्रजनन बीउ , ३६६६.३ के.जी. मूल बीउ, ८१५३० के.जी. प्रमाणित बीउ, १३२२३२ के.जी. उन्नत बीउ प्रमाणीकरण गरिएको, माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशालाबाट ७०७ वटा माटोको नमूना जाँच गरिएको,

त. उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन सहयोग कार्यक्रम मार्फत दैनिक कम्तीमा २०० लिटर दूध संकलन गर्ने सहकारीहरूमार्फत प्रदेशभरमा गरी ९८१७ मे.टन दूधका लागि प्रति लिटर रू. २.५० का दरले प्रोत्साहन उपलब्ध गराईएको। साथै क्षेत्रफल विस्तारका आधारमा तरकारी खेती गर्ने कृषकलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम मार्फत करिब १५०० कृषकहरूलाई प्रति रोपनी रू. ३,००० का दरले प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराईएको। यस कार्यक्रमबाट खुला तथा टनेल भित्र गरी करिब ३१६ हेक्टर थप क्षेत्रफलमा तरकारी खेती भएको,

थ. १० वटा जिल्लाका १५ वटा पालिकामा पशुमा लाग्ने ६ वटा मुख्य संक्रामक रोगहरूविरुद्ध बृहत खोप कार्यक्रम संचालन गरिएको, उक्त कार्यक्रम मार्फत ६०१०५२ वटा पशुहरूमा खोप लगाईएको,

द. पशुपन्छीको खोप भण्डारण गर्नका लागि पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालयमा भ्याक्सिन बैङ्क स्थापना भएको,

ध. पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम मार्फत ६१,६४५ पटक कृत्रिम गर्भाधान सेवा प्रदान गरिएको। भेटेरिनरी अस्पतालबाट नियमित उपचार सेवा मार्फत १७९५९६ पटक उपचार सेवा प्रदान गरिएको नियमित प्रयोगशाला सेवा मार्फत १४,२३८ नमुना परीक्षण गरिएको।

६.८ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

६.८.१ वित्तीय विवरण

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु		पुँजिगत		कूल जम्मा
	प्रदेश स्रोत	जम्मा	प्रदेश स्रोत	जम्मा	
सुरु विनियोजन	११२८००	११२८००	४७७२००	४७७२००	५९००००
थप/घट	६८७४०	६८७४०	२१६५०	२१६५०	९०३९०
जम्मा विनियोजन	१८१५४०	१८१५४०	४९८८५०	४९८८५०	६८०३९०
खर्च	१४३८२७	१४३८२७	३६२०२३	३६२०२३	५०५८४९
खर्च प्रतिशत	७९.२३	७९.२३	७२.५७	७२.५७	७४.३५

यस मन्त्रालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल ५९ करोड विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. ११ करोड २८ लाख र पुँजिगततर्फ रू. ४७ करोड ७२ लाख विनियोजन गरिएको छ। मन्त्रालयका विभिन्न कार्यक्रमहरूको लागि यस आर्थिक वर्षमा चालुतर्फ रू. ६ करोड ८७ लाख ४० हजार र पुँजिगततर्फ रू. २ करोड १६ लाख ५० हजार गरी कूल रू. ९ करोड ३ लाख ९० हजार थप बजेट उपलब्ध गराइएको छ। मन्त्रालयमा विनियोजित रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. १४ करोड ३८ लाख २७ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ३६ करोड २० लाख २३ हजार खर्च भई कूल रू. ५० करोड ५८ लाख ४९ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा यस मन्त्रालयबाट कूल विनियोजनको ७४.३५ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.८.२ मुख्य उपलब्धीहरू

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अन्त्यसम्ममा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. ५ वटा ईलाका प्रहरी कार्यालय/प्रहरी चौकी निर्माण सम्पन्न भएको र १९ वटा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको,

ख. गण्डकी प्रदेश दंगा नियन्त्रण प्रहरी गण, तनहुँमा ७ वटा Puff Building निर्माण भएको,

ग. प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्रको भौतिक संरचना निर्माण अन्तर्गत प्रिफ्याब निर्माण भएको,

घ. १० वटा प्रहरी ईकाइहरूको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नतीको कार्य सम्पन्न भएको,

ङ. गण्डकी समाज-सुसभ्य समाज कार्यक्रम अन्तर्गत १८४५९ जना विद्यार्थिलाई अनुशिक्षित गरिएको,

च. तनहुँ, स्याङजा, म्याग्दी, लमजुङ र कास्की जिल्लाका ४ वटा नदी तथा खोलाहरूका मूख्य ५ वटा स्थानमा पूर्व सूचना प्रणाली जडान कार्य सम्पन्न भएको,

छ. ट्राफिक कोन, ब्रेथलाइजर, राडार गन, बडी वर्न क्यामरा, म्याजिक लाइट लगायतका ट्राफिक व्यवस्थापन सम्बन्धी उपकरण खरिद गरी सबै जिल्लामा पठाइएको,

ज. हिमाली जिल्लामा विपद् उद्दार केन्द्र/आश्रय स्थल निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत कास्की जिल्लाको अन्नपूर्ण गाउँपालिका, मनाङ जिल्लाको चामे गाउँपालिका र मुस्ताङ जिल्लाको लो घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकामा स्थानीय तह समेतको साझेदारीमा ३ वटा आश्रयस्थलको निर्माणकार्य सम्पन्न भएको,

झ. सूचना प्रविधि पार्कको सम्भाव्यता अध्ययनका लागि परामर्शदाता मार्फत अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएको,

ञ. गण्डकी सरोकार नामक कार्यक्रम रेडियो नेपालबाट हरेक शनिवार साँझ ५:२५ बजे प्रशारण गरिएको,

ट. नेपाल टेलिभिजनबाट गण्डकी प्रदेश डायरी नामक कार्यक्रम हरेक बुधवार साँझ ७:२५ बजे प्रशारण गरिएको,

ठ. ११६ संचार माध्यमहरूलाई लोक कल्याणकारी विज्ञापन वितरण गरिएको (४७ एफ.एम रेडियो, ३१ साप्ताहिक, १ त्रैमासिक, ३ टेलिभिजन, १८ दैनिक पत्रिका, १६ अनलाइन)

ड. प्रदेशस्तरीय संचार ग्राम स्थापना गर्न जग्गाको भोगाधिकारका लागि नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गरिएको साथै डि.पी.आर. को कार्यशर्त तयार गरिएको,

६.९ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

६.९.१ वित्तीय विवरण

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु			पुँजिगत						जम्मा					
	प्रदेश	सशर्त	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
सुरु विनियोजन	५८७५५८	१३३०००	७२०५५८	३१८५८७६	७११२६००	१६७१८००	२८००००	१४९८९००	१३७४९१७६	३७७३४३४	७११२६००	१८०४८००	२८००००	१४९८९००	१४४६९७३४
थप/घट	-७४५३६	-१३३०००	-२०७५३६	२५१९६६७	३७४०	१४६९३००	०	०	३९९२७०७	२४४५१३१	३७४०	१३३६३००	०	०	३७८५१७१

विवरण	चालु			पुँजिगत						जम्मा					
	प्रदेश	सशर्त	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
जम्मा विनियोजन	५१३०२२	०	५१३०२२	५७०५५४३	७११६३४०	३१४११००	२८००००	१४९८९००	१७७४१८८३	६२१८५६५	७११६३४०	३१४११००	२८००००	१४९८९००	१८२५४९०५
खर्च	३३८८०३	०	३३८८०३	४६३८२१८	५९०६३१२	२५७८८३९	२५०९५१	१११८७८७	१४४९३१०७	४९७७०२१	५९०६३१२	२५७८८३९	२५०९५१	१११८७८७	१४८३१९०९
खर्च प्रतिशत	६६.०४	०.००	६६.०४	८१.२९	८३.००	८२.१०	८९.६३	७४.६४	८१.६९	८०.०३	८३.००	८२.१०	८९.६३	७४.६४	८१.२५

यस मन्त्रालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. १४ अर्ब ४६ करोड ९७ लाख ३४ हजार विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. ७२ करोड ५ लाख ५८ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १३ अर्ब ७४ करोड ९१ लाख ७६ हजार रहेको छ। यस मन्त्रालयबाट कार्यान्वयन भएका विभिन्न आयोजनाहरूका लागि यस आर्थिक वर्षमा रू. ३ अर्ब ७८ करोड ५१ लाख ७१ हजार थप बजेट उपलब्ध गराइएको छ। मन्त्रालयमा विनियोजित रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. ३३ करोड ८८ लाख ३ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १४ अर्ब ४९ करोड ३१ लाख ७ हजार गरी कूल रू. १४ अर्ब ८३ करोड १९ लाख ९ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा यस मन्त्रालयबाट जम्मा विनियोजनको ८१.२५ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.९.२ क्षेत्रगत वित्तीय र भौतिक प्रगति

(रू. हजारमा)

क्र.सं.	कार्यक्रम/ आयोजनाको नाम	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत
१.	एक निर्वाचन क्षेत्र एक सडक कार्यक्रम	३०९१६८१	२१७८६०६	७०.४७	७५.८४
२.	प्रादेशिक सडक "क" वर्ग	८०७०८४	५९१४०१.९	७३.२८	७५.१७
३.	प्रादेशिक सडक "ख वर्ग	१०५४९१९	८९८९१८	८५.२१	८७.२६
४.	प्रादेशिक सडक "ग वर्ग	९४४२७०	७२६४१६	७६.९३	७८.१५
५.	स्थानीय तह केन्द्र जोड्ने	७६५२४२	६४३६२४	८४.११	८५.३४

६.	अन्य सडक	८८६३३३	६९२२७६	७८.११	८०.२३
७.	सडक (संघ)	८३००००	५८६३३८	७०.६४	७४.२७
८.	सडक पुल(संघ)	२५४५००	१९३७०९	७६.११	८०.१५
९.	सडक पुल	१०१७४९८	८६४६०२	८४.९७	८६.५१
१०.	झोलुङ्गे पुल	२७४१०३	२०५०१८	७४.८०	७५.१४
११.	झोलुंगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम(संघ)	१५०००	०.०	०.००	०.००
१२.	प्रादेशिक भवन	२६२०९५	१९२४४४.९	७३.४३	७५.४१
१३.	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	१२०७०००	९६४६४.०	७९.९२	८१.२५
१४.	जनता आवास कार्यक्रम	१३३०००	१०२८८३.०	७७.३६	७७.८९
१५.	निर्देशनालय	४६१६२०	३४३०९९.०	७४.३२	७५.२८
१६.	निर्देशनालय (संघ)	५०००	०.०	०.००	०.००
१७.	सिंचाइ योजना निर्माण कार्यक्रम	१९७३९४७	१६३६२१६	८२.८९	८८.४०
१८.	नदी नियन्त्रण/पहिरो नियन्त्रण/ आपतकालीन तथा बाढी पहिरो पुनर्स्थापना कार्यक्रम	५२१७९५	४६७५४८	८९.६०	९२.८७
१९.	बिधुत विस्तार	१८००००	६१०४६	३३.९१	८८
२०.	लघु जलविद्युत मर्मत कार्य	४५९२१	२४६५५	५३.६९	६३.९९
२१.	घरेलु सौर्य उर्जा प्रविधि जडान कार्य	१७६००	७८९८	४४.८८	६२.७८
२२.	काठेपोल प्रतिस्थापन कार्य	९५८८९	९४५१४	९८.५७	१००
२३.	शशर्त अनुदान अन्तर्गतका खानेपानी आयोजना	१२८९४००	१२२३५६२	९४.८९	९६.७९
२४.	प्रादेशिक खानेपानी आयोजना	१८४२४९७	१७६४२७४	९५.७५	९७.४३
२५.	आधारभूत खानेपानी आयोजना	४८९०९८	४६५९९३	९५.२८	९६.७०
२६.	विशेष खानेपानी आयोजना	२८००००	२४३१६०	८६.८४	९५.००

६.९.३ मुख्य उपलब्धीहरू

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. जलश्रोत, सिंचाइ तथा उर्जा

- कृषियोग्य भूमि, कृषि उत्पादन, सिँचाइ आयोजना, सिँचित क्षेत्र लगायतका तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अभिलेखीकरण कार्य भइरहेको,
- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयसँगको समन्वयमा मुख्यमन्त्री जलवायु मैत्री नमुना कृषि गाउँ, कृषि भूमिको चक्लाबन्दी भएको स्थान र कृषि पकेट क्षेत्र लक्षित बिशेष सिंचाई कार्यक्रम संचालनमा ल्याईएको,
- सिंचाइ प्रणालीको दिगो रूपमा निर्माण, मर्मत-सम्भार, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्था गर्न प्रदेश सिंचाई विधेयक तर्जुमा गरि स्वीकृतिको प्रक्रियामा अगाडी बढाईएको,
- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को हालसम्ममा सतह सिँचाइ मार्फत १३८७ हेक्टर नयाँ कमाण्ड क्षेत्र बिस्तार भएको छ र ९५८ हेक्टर जमिनमा कृषक कुलो स्तरोन्नति गरी वर्षैभरि सिँचाइ सुविधा सुनिश्चित गरीएको,
- नदी तथा खोलामा तटबन्ध निर्माण गरी नदी किनाराका बस्ती, संरचना, सम्पदा, जमिन आदि संरक्षण गर्ने तथा जग्गा उकास गर्ने कार्य अन्तर्गत ६.७५ कि.मि. स्थायी तटबन्ध निर्माण, १६.४८ कि.मि. ग्याविन वाल निर्माण र १४३१ हेक्टर जग्गा उकास गर्ने कार्य भएको,
- राष्ट्रिय प्रशारण लाइन पुर्‍याउन सम्भाव्य नदेखिएका स्थानमा लघु जलविद्युत मर्मत गरि बिद्युत सेवा नियमित गर्ने र सो पनि सम्भव नदेखिएको स्थानमा ७५ प्रतिशत अनुदानमा घरेलु सौर्य उर्जा प्रणाली जडान गर्न आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि विभिन्न कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिदै आइएको,
- नेपाल बिद्युत प्राधिकरणसँग सम्झौता गरी मुस्ताङ, म्याग्दी, बागलुङ, लमजुङ, मनाङ, गोरखा र नवलपुर जिल्लामा बिद्युत विस्तार कार्यक्रम भईरहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ भित्र अधिकांश कार्यक्रमहरू सम्पन्न हुनेगरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाईएको र हालसम्म ५९५५ घरधुरीमा नयाँ मिटर जडान गरी बत्ती बालिएको,
- राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा तत्काल जोडिने सम्भावना नभएका मुस्ताङ, मनाङ, म्याग्दी र गोरखा जिल्लाका धार्चे र चुमनुब्री गाउँपालिकाका ४६० घरधुरी, मुस्ताङ्ग जिल्लाका लोमन्थांङ्, लो घेकर दामोदरकुण्ड र वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकाका ४१५ घरधुरी, म्याग्दी जिल्लाको धवलागिरी गाउँपालिकाका १२० र मनाङ्ग जिल्लाको नार्पाभुमि गाउँपालिकाको १२५ घरधुरी गरि जम्मा ११२० घरधुरीमा घरेलु सोलार जडान कार्य सम्पन्न भई बत्ती बलेको,

- प्रदेश भित्र जीर्ण अवस्थामा रहेका ३२ वटा लघु जलबिद्युत आयोजनाहरूको मर्मत सम्भार गरी १८३५ किलोबाट बिद्युत सेवा नियमित गर्ने कार्य सम्पन्न भएको,
- ९ वटा जिल्लाहरू (बाग्लुङ्ग, स्याङ्गजा, कास्की, लम्जुङ्ग, मुस्ताङ्ग, तनहुँ, म्याग्दी, पर्वत र गोरखा) को लागि ५,८७३ थान स्टिल ट्युबुलर पोल खरिद गरि सम्बन्धित स्थानीय तहलाई वितरण गरिएको छ।

ख. खानेपानी

- जिल्लाको खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि पाश्र्वचित्र निर्माण कार्यको तथ्यांक संकलन कार्य सम्पन्न भएको,
- आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ सम्म ३९,८०४ निजी धारा र आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा ३७,९७८ थप जडान भई, हालसम्म कुल ७७,७८२ निजी धारा जडान भएका छन्, जसबाट ४०००७३ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन्,
- आधारभूत स्तरको खानेपानी पुगेको जनसंख्या ९३.१० प्रतिशत,
- आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा,२८४ गोटा खानेपानी आयोजनाहरू सम्पन्न भएका छन्।

ग. सडक तथा पुल

- एक निर्वाचन क्षेत्र-एक सडक कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को यस अवधिमा विभिन्न जिल्लामा गरी करिव ६३.३ कि. मि. सडक कालोपत्रे तथा ३९.६ कि.मि. ग्राभेल गर्ने कार्य सम्पन्न,
- यस अवधिभित्र गण्डकी प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा १३ वटा सडक पुल निर्माण सम्पन्न भएका,
- प्रदेशको प्राथमिकतामा रहेको आरुघाट-सिर्दिबास-रूइला भन्ज्याङ सडक आयोजनालाई EIA को TOR र Scoping Document तयार गरी उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा स्वीकृतिका लागि पेश भएको,
- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को यस अवधिमा २६ वटा झोलुंगे पुलको निर्माण सम्पन्न,
- पूर्वाधार विकास निर्देशनालय अन्तर्गत निर्माण परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना गरिएको छ।

घ. यातायात

- प्रदेशस्तरमा सवारी परीक्षण कार्यालयको स्थापना भई सञ्चालनमा आएको,
- वर्कसप र ड्राइभिङ्ग केन्द्रको मापदण्ड निर्धारण गरी नियमन तथा अनुगमन कार्य शुरु गरिएको छ।

ङ. शहरी विकास, आवास तथा भवन

- प्रदेश राजधानी नजिकका शहरलाई स्याटलाइट सिटीको रूपमा विकास गर्ने कार्य अन्तर्गत कुश्मा, फलेवास र पुतलीबजार नगरपालिकालाई स्याटलाइट सिटीको रूपमा विकास गर्न विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी सो बमोजिमको निर्माण कार्य अगाडी बढिरहेको,
- प्रदेश र स्थानीय तहको सहलगानीमा कास्कीको माछापुच्छ्रे गाउँपालिका, स्याङ्गजाको कालीगण्डकी गाउँपालिका र पर्वतको विहादी गाउँपालिकामा बहुउद्देश्यीय सभाहल निर्माण गरिएको र अन्य ११ वटा स्थानीय तहमा बहुउद्देश्यीय सभाहल निर्माणाधीन रहेको,
- नवलपुर जिल्ला स्थित एकीकृत प्रादेशिक सरकारी भवन निर्माणको लागि Conceptual Plan तयार भईसकेको र नेपाल सरकारबाट विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारी भईरहेको छ।

६.१० सामाजिक विकास मन्त्रालय

६.१०.१ वित्तीय विवरण

क. कूल विनियोजन र खर्चको विवरण

सामाजिक विकास मन्त्रालयका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन गरिएको जम्मा बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार देखाइएको छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु				पुँजिगत				जम्मा			
	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा
सुरु विनियोजन	१९३२४९६	११९५६०५	१५०००	३१४३१०१	१०२५७८०	३०६६९५	२०५०००	१५३७४७५	२९५८२७६	१५०२३००	२२००००	४६८०५७६
थप/घट	३०२३५४	११८९०६	०	४२१२६०	-५४५३७	३७७६२६	०	३२३०८९	२४७८१७	४९६५३२	०	७४४३४९
जम्मा विनियोजन	२२३४८५०	१३१४५११	१५०००	३५६४३६१	९७१२४३	६८४३२१	२०५०००	१८६०५६४	३२०६०९३	१९९८८३२	२२००००	५४२४९२५

विवरण	चालु				पुँजिगत				जम्मा			
	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा
खर्च	१६१५७७५	६८३८८६	५०१७	२३०४६७८	५८८९५६	४२०६९६	१३८८५५	११४८५०७	२२०४७३१	११०४५८२	१४३८७२	३४५३१८६
खर्च प्रतिशत	७२.३०	५२.०३	३३.४५	६४.६६	६०.६४	६१.४८	६७.७३	६१.७३	६८.७७	५५.२६	६५.४०	६३.६५

सामाजिक विकास मन्त्रालयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. ४ अर्ब ६८ करोड ५ लाख ७६ हजार विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. ३ अर्ब १४ करोड ३१ लाख १ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १ अर्ब ५३ करोड ७४ लाख ७५ हजार रहेको छ। यस मन्त्रालयबाट कार्यान्वयन हुने विभिन्न कार्यक्रमहरूको लागि यस आर्थिक वर्षमा चालुतर्फ रू. ४२ करोड १२ लाख ६० हजार र पुँजिगततर्फ रू. ३२ करोड ३० लाख ८९ हजार गरी कुल रू. ७४ करोड ४३ लाख ४९ हजार थप बजेट उपलब्ध गराइएको छ। विनियोजित रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. २ अर्ब ३० करोड ४६ लाख ७८ हजार र पुँजिगततर्फ रू. १ अर्ब १४ करोड ८५ लाख ७ हजार गरी कूल रू. ३ अर्ब ४५ करोड ३१ लाख ८६ हजार खर्च भएको छ। आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट कूल विनियोजनको ६३.६५ प्रतिशत खर्च भएको छ।

ख. क्षेत्रगत वित्तिय विवरणः

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक	शुरु विनियोजित	थप	घट	खुद बजेट	खर्च बजेट	खर्च प्रतिशत
चालु							
१	सामाजिक विकास मन्त्रालय	६७७६३६	४३१०९६	२८६६२६	८२२१०६	७०३६०२	८५.५९
२	रोजगार सूचना केन्द्रहरू	५९७९	०	०	५९७९	१२८९	२१.५६
३	व्यवसायीक तथा सीप विकास कार्यालय	५९३९५	४०००	४०००	५९३९५	४७९५९	८०.७५
४	संग्रहालयहरू	१०६१८	४५०	४५०	१०६१८	७९५५	७४.९२
५	शिक्षा विकास निर्देशनालय	८०७३१	३८५००	३८५००	८०७३१	६१०१३	७५.५८
६	शिक्षा तालिम केन्द्र	२७६२६	०	०	२७६२६	१८१११	६५.५६
७	स्वास्थ्य निर्देशनालय	६८४३०	०	०	६८४३०	३११३६	४५.५०
८	अस्पतालहरू	४०२७१२	२१०१२	१९१२	४२१८१२	३१७३४९	७५.२३

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक	शुरु विनियोजित	थप	घट	खुद बजेट	खर्च बजेट	खर्च प्रतिशत
९	स्वास्थ्य कार्यालयहरू	२०३९२०	३११५२	३७०	२३४७०२	१६०८३८	६८.५३
१०	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरू	७७३६५	०	०	७७३६५	५६४६३	७२.९८
११	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	६२९१४	०	०	६२९१४	३४१०२	५४.२०
१२	स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	१०९६१७	२०००	०	१११६१७	५४७६७	४९.०७
१३	जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	२३२९८	०	०	२३२९८	१२८७०	५५.२४
१४	गण्डकी विश्वविद्यालय	७६२५५	१७८०००	७१९९८	१८२२५७	९४९०१	५२.०७
१५	गण्डकी प्राविधिक प्रतिष्ठान	६१०००	६७५०	६७५०	६१०००	३०२२	४.९५
	जम्मा चालु	**१९४७४९६**	**७१२९६०**	**४१०६०६**	**२२४९८५०**	**१६०५३७७**	**७१.३५**
पुँजिगत							
१	सामाजिक विकास मन्त्रालय	५९२६३०	३४२९००	५३३४००	४०२१३०	२२०९३९	५४.९४
२	रोजगार सूचना केन्द्रहरू	१७००	०	०	१७००	१५८८	९३.४१
३	व्यवसायीक तथा सीप विकास कार्यालय	३२५०	०	०	३२५०	३२४७	९९.९१
४	संग्रहालयहरू	३०५००	०	१४५००	१६०००	६३६६	३९.७९
५	शिक्षा विकास निर्देशनालय	२०००	०	०	२०००	२०००	१००.००
६	शिक्षा तालिम केन्द्र	२१००	०	०	२१००	२०६५	९८.३३
७	स्वास्थ्य निर्देशनालय	५५००	०	०	५५००	३९१७	७१.२२
८	अस्पतालहरू	२१०९००	२४०५८०	३७१२८	४१४३५२	२७६९९१	६६.८५
९	स्वास्थ्य कार्यालयहरू	३२७००	४०१००	८०००	६४८००	४५७९९	७०.६८
१०	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रहरू	०	४०००	०	४०००	३४४५	८६.१३
११	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	६०००	०	०	६०००	३७३८	६२.३०
१२	स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	४५०००	२०६३४४	८१८०४	१६९५४०	१२७७१९	७५.३३
१३	जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	८२००	८४८	०	९०४८	५५२०	६१.०१
१४	गण्डकी विश्वविद्यालय	२४४५००	५००००	२४४४७७	५००२३	१४४२०	२८.८३
१५	गण्डकी प्राविधिक प्रतिष्ठान	४५८००	०	२००००	२५८००	८५१८	३३.०२
	पुँजिगत जम्मा	**१२३०७८०**	**८८४७७२**	**९३९३०९**	**११७६२४३**	**७२६२७२**	**६१.७५**
सर्शततर्फ							

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक	शुरु विनियोजित	थप	घट	खुद बजेट	खर्च बजेट	खर्च प्रतिशत
१	सामाजिक विकास मन्त्रालय (चालु)	११९५६०५	६५४२३३	५३५३२७	१३१४५११	६९७९४७	५३.१०
२	सामाजिक विकास मन्त्रालय (पुँजिगत)	३०६६९५	४६८८४६	९१२२०	६८४३२१	४१९१६१	६१.२५

६.१०.२ मुख्य उपलब्धीहरू

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

१. शिक्षा क्षेत्र

क. स्थानीय तहको अनुरोधमा स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माणमा विज्ञ सेवा उपलव्ध गराई ८ वटा स्थानीय तहमा पाठ्यक्रम तयार भएको,

ख. २४०० जना नवसाक्षरहरूका लागि प्रविधिमैत्री वित्तीय साक्षरताका कक्षा सञ्चालन भएको,

ग. इञ्जिनियरिङ अध्ययन संस्थान पश्चिमाञ्चल क्याम्पस पोखरालाई Rock and Tunnel Engineering को कार्य सञ्चालनका लागि अनुदान उपलव्ध गराईएको,

घ. एसओएस हर्मनमाइनर विद्यालयमा अध्ययनरत १३३ जना लक्षित वर्गका बालवालिकाहरूको अध्ययनलाई निरन्तरता दिन छात्रवृत्ति उपलव्ध गराइएको,

ङ. छनौट भएका ५ वटा दुर्गम तथा हिमाली जिल्लाका नमुना आवासीय विद्यालयहरूको भौतिक निर्माण तथा आवासमा बस्ने ८० जना विद्यार्थीका लागि खानेबस्ने सुविधाका लागि अनुदान उपलव्ध गराईएको,

च. १२ वटा सामुदायिक पुस्तकालयहरूको स्तरोन्नती कार्य गरिएको.

छ. मनसुनी वर्षाका कारण पुगेको क्षतिलाई बढ्न नदिन ८६ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलव्ध गराईएको,

ज. स्थानीय तहसँगको समन्वयमा प्रति विद्यालय २००० विद्यार्थीका लागि ३ वटा विद्यालयलाई ठूला विद्यालय विकास गर्न विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन निर्माण गरिएको,

झ. गण्डकी विश्वविद्यालयमा पदाधिकारी नियुक्ति गरी १३ विषयमा पाठ्यक्रहरूको मस्यौदा तयार,

ञ. गण्डकी विश्वविद्यालयको आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०७७, गण्डकी विश्वविद्यालयको शैक्षिक तथा संगठन नियमावली, २०७७ र गण्डकी विश्वविद्यालयको शिक्षक तथा कर्मचारी सम्वन्धी नियमावली, २०७७ तयार भइ गण्डकी प्रदेश सरकारको सहमतीमा न्यासिक परिषदबाट स्वीकृत भइ कार्यान्वयन,

ट. गण्डकी प्रदेश मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयले मिति २०७७।४।६ र २०७७।४।२१ मा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको अन्तराष्ट्रिय आर्थिक समन्वय माहाशाखामा GIT सम्बन्धी आयोजनाको प्रस्ताव पेश गरेको,

२. भाषा,संस्कृति र पुरातत्व संरक्षण क्षेत्र

क. गण्डकी प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०७७ निर्माण,

ख. सङ्ग्रहालय र यसको प्रदर्शनी समेटेर वृत्तचित्र निर्माण,

ग. "गण्डकी प्रदेशमा रहेका संग्रहालयहरूको प्रोफाइल" नामक पुस्तकबाट संग्रहालहरूको तथ्याङ्क अध्यवधिक गरिएको,

घ. गण्डकी प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना भई पदाधिकारीहरू नियुक्ति भएको।

३. महिला,बालबालिका,ज्येष्ठ नागरिक तथा समाजकल्याण क्षेत्र

क. बालबालिका सम्वन्धी ऐन (प्रदेश शभामा पेश भएको), अपाङ्गता सम्वन्धी प्रदेशस्तरीय निर्देशन समिति गठन कार्यविधि, २०७७, सडक तथा वेवारिसे बालबालिका व्यवस्थापन मापदण्ड, २०७७ र प्रादेशिक पुनर्स्थापना केन्द्र सञ्चालन मापदण्ड, २०७८ स्वीकृत भएको,

ख. पोखरा महानगरपालिका वडा नं ३३ मा प्रदेशस्तरीय लैंगिक हिंसा , मानव बेचविखन तथा ओसारपसारबाट प्रभावितहरूका लागि दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र निर्माण,

ग. मन्त्रालयमा लैंगिक हिंसा विरुद्धको निःशुल्क हटलाइन सेवा सञ्चालन,

घ. हिंसा प्रभावित महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि उद्धार, संरक्षण तथा पुनर्स्थापना गर्न तनहूँ, बाग्लुङ्, स्याङ्गजा, गोरखा, लमजुङ्ग, नवलपुर, पर्वत र म्याग्दी गरी ८ जिल्लाका सदरमुकाममा अल्पकालीन आश्रय सहितको सेवा केन्द्र सञ्चालन,

ङ. मन्त्रालयमा अपाङ्गता मन्त्रालयमा Help Desk कक्ष सञ्चालन गरिएको,

च. सडक मानव व्यवस्थापनमा समर्पित ६ वटा संस्थाहरूमा रहेका ३५० जना सहयोगापेक्षी व्यक्तिहरूको व्यक्तिहरूका लागि अनुदान उपलब्ध गराइएको,

छ. प्रदेश भित्रका ३७ वटा ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्रको लागि सञ्चालन अनुदान उपलव्ध गराइएको

ज. प्रदेशभित्रका १४ वटा ज्येष्ठ नागरिक सेवा भवन तथा आश्रममा रहेका ३१८ जना ज्येष्ठ नागरिकहरूको लागि खाद्यान्न, लत्ताकपडा, स्वास्थ्य उपचार, जनस्वास्थ्य मापदण्ड लगायतका सामग्री व्यवस्थापनको लागि अनुदान रकम उपलब्ध गराइएको,

झ. मन्त्रालय, पोखरा महानगरपालिका, अन्नपूर्ण गाउँपालिका र चिल्ड्रेन नेपालको साझेदारीमा सडक बालबालिका व्यवस्थापनका लागि प्रदेशस्तरीय पुनर्स्थापना केन्द्र सञ्चालनमा ल्याइएको।

४. श्रम तथा रोजगार क्षेत्र

क. लामो अवधिका ३ महिने तालिमः प्लम्बिङ्ग—४ समूह, केश श्रंगार—४ समूह, कटाई सिलाई—४ समूह, इलेक्ट्रोनिक्स मर्मत—४ समूह, हेयर कटिङ्ग—४ समूह, वुटिक—२ समूह, कम्प्यूटर हार्डवयर—४ समूह, टेलर मास्टर/फेसन डिजाइनिङ्ग—४ समूह, एडभान्स सिलाइ कटाइ—३ समूह, एडभान्स केश श्रृंगार—४ समूह, आधारभूत सिलाइ कटाइ—६ समूह, आधारभूत केश श्रृंगार—४ समूह, विद्युत जडान—४ समूह र मोटरसाइकल मर्मत—४ समूहमा कूल १७०० जनाले तालिम प्राप्त गरेका,

ख. छोटो अवधिका तालिम (४५ र १५ दिने छोटो अवधिका तालिम): कफी बनाउने (वारिष्टा), च्याउ खेती, क्रीस्टल तालीम, गुडीया बनाउने, सेनेटरी प्याड, मण्टेश्वरी तालीम, प्लम्बिङ तालीम, विद्युत जडान र मिनीटेलर (हलो) मर्मत तालिम गरी कूल ७५० जनाले तालिम प्राप्त गरेका छन्।

५. युवा तथा खेलकुद क्षेत्र

क. प्रदेश खेलकुद विकास ऐन, २०७७ तथा गण्डकी प्रदेश खेलकुद विकास नियमावली २०७८ जारी भई प्रदेश खेलकुद परिषद् सञ्चालनमा आएको, ११ वटै जिल्लामा जिल्ला खेलकुद विकास समितिहरूको गठन,

ख. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा २३ वटा गाउँपालिकामा खेलमैदान र ९ वटा नगरपालिकामा रङ्गशाला गरी ३२ वटा खेलकुद पूर्वाधारको लागि जम्मा रू. ७ करोड ३० लाख स्थानीय तहहरूलाई अनुदान सहयोग प्रदान भएको। हालसम्म एक स्थानीय तह एक खेल मैदानको नीति अनुरूप ५६ वटा गाउँपालिकामा खेलमैदान र २० वटा नगरपालिकामा रङ्गशाला निर्माणको लागि अनुदान उपलब्ध गराइएको,

ग. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा परेका विभिन्न १६ वटा खेलकुद पूर्वाधार सम्बन्धी आयोजना/कार्यक्रम (पुँजीगत) सम्पन्न भएको,

घ. सिर्जनशील युवा, खेलाडी, वैज्ञानिक, कलाकार, समाजसेवी, प्रकृति संरक्षक, उद्यमी, कला साहित्य संस्कृति लगायतका युवा र स्रष्टा तथा संस्थाको पहिचान गरी प्रोत्साहन र पुरस्कार प्रदान गर्नको लागि "प्रोत्साहन र पुरस्कार सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८" तयार भएको,

ङ. युवा परिचालन अन्तरगत जिल्ला खेलकुद विकास समिति कास्कीको सहकार्यमा रक्तदान, वृक्षारोपण, अशक्त तथा विपन्न खेलाडीहरूलाई राहत वितरण तथा कोभिड - १९ सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।

६. स्वास्थ्य क्षेत्र (कोरोना रोकथाम र नियन्त्रणसमेत)

क. कोरोना भाइरस रोकथाम र नियन्त्रणका लागि माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको संयोजकत्वमा उच्चस्तरीय निर्देशक समिति र प्रदेश सरकारका प्रमुख सचिवज्युको नेतृत्वमा समन्वय समिति गठन गरिएको,

ख. कार्यविभाजन सहित मन्त्रालय, अस्पताल, विश्वविद्यालय, नेपाली सेना, सुरक्षा निकाय सहितको सहभागितामा १० वटा विभिन्न विषयगत समितिको गठन भएको,

ग. प्रदेश सरकार मातहतका अस्पतालहरूको स्तरवृद्धि गरी ३२५ शैयाबाट ७६० शैया पुर्याइएको,

घ. ६० शैया क्षमताको संक्रामक तथा सरुवा रोग अस्पताल सञ्चालनमा आएको,

ङ. प्रदेशस्तरीय खोप भण्डारण भवनको निर्माण सम्पन्न भएको,

च. स्वीकृत रिक्त दरबन्दी मध्ये ८९ जनाको पदपूर्ती भएको र ३७० जनाको अस्थायी दरबन्दी स्वीकृत भई करारमा जनशक्ति पदपूर्ति भएको,

छ. तनहुँ, मुस्ताङ, म्याग्दी, गोरखा, बागलुङ, पर्बत, मातृशिशु मितेरी, स्याङ्जा, लमजुङ, मध्यविन्दु र संक्रामक तथा सरुवा रोग अस्पतालबाट अक्सिजन प्लान्ट जडान भई उत्पादन भएको,

ज. प्रदेशका सबै अस्पतालहरूमा अक्सिजन पाइपलाइन बिस्तार गरिएको,

झ. प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरूमा कूल ३६ वटा भेन्टिलेटर जडान भएको, प्रदेशमा रहेका अस्पतालहरूमा जम्मा १९९ शैया HDU र ५५ वटा ICU व्यवस्था गरिएको,

ञ. ३० हजार संक्रमित हुने अनुमान गरी हाललाई १५ हजारलाई पुग्ने गरी Antigen Kit, PCR Kit, VTM आदी र २० हजार घर परिवार पुग्ने गरी आइसोलेसन किट सामग्री खरिद गरिएको,

ट. कोभिड- १९ विरुद्धको पहिलो खोप ५८३०१९ जनालाई, दुवै खोप ४२६१६३ जनालाई प्रदान गरिएको।

६.११ प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

६.११.१ वित्तीय विवरण

प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विनियोजन गरिएको जम्मा बजेट र आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु		पुँजिगत		कूल जम्मा
	प्रदेश स्रोत	जम्मा	प्रदेश स्रोत	जम्मा	
सुरु विनियोजन	३१०५०	३१०५०	११५००	११५००	४२५५०
थप/घट	२५०	२५०	०	०	२५०
जम्मा विनियोजन	३१३००	३१३००	११५००	११५००	४२८००
खर्च	१४८७८	१४८७८	५२४७	५२४७	२०१२५
खर्च प्रतिशत	४७.५३	४७.५३	४५.६२	४५.६२	४७.०२

प्रदेश नीति तथा योजना आयोगमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि कूल रू. ४ करोड २५ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएकोमा चालुतर्फ रू. ३ करोड १० लाख ५० हजार र पुँजिगततर्फ रू. १ करोड १५ लाख रहेको छ। आयोगबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको लागि यस आर्थिक वर्षमा चालुतर्फ रू. २ लाख ५० हजार थप बजेट उपलब्ध गराइएको छ। विनियोजन गरिएको बजेटको सम्पूर्ण स्रोत प्रदेश सरकार रहेको छ। आयोगमा विनियोजित कूल रकम मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रू. १ करोड ४८ लाख ७८ हजार र पुँजिगततर्फ रू. ५२ लाख ४७ हजार गरी जम्मा रू. २ करोड १ लाख २५ हजार खर्च भएको छ। समग्रमा प्रदेश नीति तथा योजना आयोगबाट कूल विनियोजनको ४७.०२ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.११.२ मुख्य उपलब्धीहरू

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा प्रदेश नीति तथा योजना आयोगबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू निम्नानुसार रहेका छन्-

क. स्थानीय तहको योजना तर्जुमा र मध्यमकालिन खर्च संरचना सम्बन्धी निर्देशिका निर्माण तथा छपाई समेत गरी सबै स्थानीय तह र सरोकारवाला सबैलाई वितरण गरिएको,

ख. प्रदेश तथा स्थानीय तह अनुगमन तथा मूल्याङ्कन दिग्दर्शन, २०७७ तयार गरी सबै स्थानीय तह र सरोकारवाला सबैलाई वितरण गरिएको,

ग. आयोजना बैंक स्थापना र संचालन गर्न प्रदेश नीति तथा योजना आयोगले निर्देशिका तयार गरी अन्तिम मस्यौदा उपर राय प्रतिक्रियाका लागि सबै मन्त्रालय र सरोकारवालाहरूलाई पठाइएको,

घ. वार्षिक प्रगति समिक्षा बैठक सम्पन्न गरिएको,

ङ. गण्डकी प्रदेशको पञ्चवर्षीय योजना निर्माण गरी प्रकाशन गरिएको,

च. संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमसँगको समन्वयमा कोरोना भाइरसको प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धी अध्ययन कार्य भएको,

छ. प्रदेशको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरी प्रकाशन गरिएको,

ज. प्रदेश सरकारद्वारा प्रबर्द्धन गरिएका सामुदायिक होमस्टे कार्यक्रमको मूल्याङ्कन गरी आगामी वर्षहरूमा लिनुपर्ने नीति तथा कार्यक्रमको लागि गण्डकी प्रदेश सरकारलाई मार्गनिर्देशन गर्न एवं कार्यक्रम अन्तर्गत अध्ययन कार्ययोजना निर्माण गरी स्वीकृतिको लागि पेश गरिएको,

परिच्छेद - ७

प्रमुख आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था

प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै **"समृद्ध प्रदेशः सुखी नागरिक"** बनाउने लक्ष्य हाँसिल गर्न प्रदेश सरकारबाट सुरु गरेका एवं हाल कार्यान्वयनमा रहेका प्रदेश गौरब र महत्वपूर्ण आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

७.१ प्रदेश गौरबका सडक

७.१.१ कोरला-त्रिवेणी सडक

त्रिवेणी कोरला सडक आयोजनाले मुस्ताङ जिल्लाको कोरलादेखि मुस्ताङ, वेनी, मालढुंगा, पोखरा, भिमाद जाने चोक, भिमाद बजार, सावुङ देउराली, मानपुर, डेढगाउँ, दुम्कीवास देखि त्रिवेणीसम्मको सडकलाई समेटेको छ। कोरलादेखि मुस्ताङ हुँदै वेनीसम्म कालिगण्डकी करिडोरको खण्ड पर्ने र सोही आयोजनाबाट काम भइरहेको छ। बेनीदेखि मालढुंगासम्म नेपाल सरकारको रणनीतिक सडक आयोजनामा परेकोले नेपाल सरकारबाट काम भईरहेको छ। त्यसैगरी मालढुंगादेखि पोखरासम्मको खण्ड मध्यपहाडी लोकमार्गमा परेकोले सोही आयोजनाबाट काम भईरहेको छ। पोखरादेखि भिमाद जाने चोकसम्मको खण्ड पृथ्वीराजमार्गमा परेको र भिमाद जाने चोकबाट भिमाद वजारसम्मको खण्ड नेपाल सरकारको रणनीतिक सडक आयोजनामा परेकोले नेपाल सरकारबाट नै काम भईरहेको छ। भिमाद बजारदेखि सवुङ-देउराली-मानपुर-डेढगाउँ खण्डको काम मात्र प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि काम भईरहेको र यस खण्डको जम्मा लम्बाई २२ कि. मि. रहेकोमा भिमाद-सबुङ्गदेउराली ९ कि.मि. सडक खण्ड र सबुङ्गदेउराली-मानपुर २ कि.मि खण्डमा विभाजन गरी Otta Seal को कार्य SNRTP बाट भईरहेको छ। त्यस्तैगरी मानपुर देखि डेडगाउँसम्म ११ कि.मि. सडक खण्डमा Asphalt को कार्य भईरहेको छ। चोरमार देखि झ्यालबास खण्डको ६ कि मि समेत कालोपत्रे भईरहेको छ। मानपुर-डेढगाउँ खन्डमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा निर्माण कार्य अगाडि बढ्ने गरि बजेट विनियोजन भएको छ। डेढगाउँ-दुम्कीवास-त्रिवेणी खण्डमा वन क्षेत्र र आरक्षण क्षेत्र पनि पर्ने हुँदा EIA गर्न सडक विभागले प्रक्रिया अगाडी बढाईएको छ।

७.१.२ शालिग्राम करिडोर

यस सडक कालीगण्डकीको किनार किनारबाट दासढुंगादेखि तनहुँको घिरिङ्ग बैदी हुँदै स्याङ्गजाको साखर चापाकोट सम्म फैलिएको छ। सडकको कूल ८० कि.मि. लम्बाई मध्ये हाल घिरिङ्ग बैदी खण्डको २१.६ कि.मि. ठेक्का व्यवस्थापन भई निर्माणाधीन रहेको छ भने दासढुंगा देखि देवघाट सम्म ६ कि.मि. सडक स्तरोन्नति कार्य भइरहेको छ। चेनेज २१+६०० देखि ३१+६०० को १० कि.मि. खण्ड गत आर्थिक वर्षमा सम्झौता भई निर्माणाधिन छ। बाँकी ४२.४ कि.मि. सडकको केहि भाग Track Opening भएको छ भने केहि भाग Track

Opening गर्न बाँकी रहेको छ। मालुङ्गा देखि सेतिवेनीसम्म पुग्ने खण्डको DPR तयार भई स्वीकृत भएको छ।

७.१.३ प्रदेशको प्रशासनिक भवन

प्रदेश स्थापनासँगै गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्रदेशको प्रशासनिक भवन निर्माण गर्ने योजना अघि सारिएको छ। उक्त प्रशासनिक भवन निर्माण कार्यको लागि जग्गा प्राप्ति नभएता पनि हाल सो भवनको कन्सेप्ट डिजाइन तयार र सरोकारवाला माझ अन्तरक्रिया गरी अन्तिम रुप दिने कार्य भईरहेको छ। सहलगानी मार्फत कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारसमक्ष प्रस्ताव पेश गरिएको छ।

७.१.४ प्रदेश सभा भवन

गण्डकी प्रदेशको प्रदेश सभा र संसदीय कार्य सञ्चालनको लागि प्रदेश सभाको अत्याधुनिक भवन निर्माण गर्ने कार्य अगाडि बढाइएको छ। हालसम्म प्रदेश सभा भवनको कन्सेप्ट डिजाइन तयार भई सरोकारवालासँग छलफल गरी मस्यौदा निर्माणको चरणमा रहेको छ।

७.१.५ गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान

प्रदेशस्तरीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान भवनको रुपमा रहने यस गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान भवनमा विभिन्न किसिमका प्राविधिक तथा प्रशासनिक तालिमका कार्यक्रम आयोजना गर्न सकिने छ। प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको भवन निर्माण कार्यको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार भईसकेको छ। यस भवन निर्माणको लागत अनुमान जम्मा रू. ३३ करोड रहेको छ। पोखरा महानगरपालिका, वडा नम्बर ३ स्थित नदीपुरमा निर्माण हुन लागेको उक्त भवनको रू. २० करोड १७ लाख ७५ हजारमा ठेक्का सम्झौता भई निर्माण कार्य सुरु भईसकेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रदेश सरकारबाट रू. १ करोड ५० लाख र संघीय सशर्तबाट रू. ५ करोड विनियोजन भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा सो रकम खर्च हुन सकेको छैन।

७.१.६ पोखरा स्याटलाइट सिटी

कुस्मा, फलेवास, पुतलीबजार, भीमाद, शुक्ला गण्डकी र मध्य नेपाल नगरपालिकालाई पोखरा स्याटलाइट सिटीको रुपमा विकास गर्न आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि प्रारम्भिक अध्ययनको काम गरिएको छ। कुश्मा, फलेवास र पुतलीबजार नगरपालिकामा वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्य भइरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. ३ करोड २० लाख विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा जम्मा रू. २ करोड ९४ लाख ५६ हजार खर्च भएको छ।

७.१.७ एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम

जोखिमयुक्त र पूर्वाधार निर्माणका लागि खर्चिलो हुने स्थानमा रहेका बस्तीलाई स्थानान्तरण गर्न बातावरणमैत्री, प्रबिधि र पूर्वाधारयुक्त एकीकृत नमुना बस्ती निर्माण कार्य अन्तर्गत स्थान पहिचानको कार्य अगाडी बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा नमुना एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम अन्तर्गत स्थान पहिचान गरि बिस्तृत आयोजना प्रतिबेदन तयार गर्नको लागि रू. २० लाख विनियोजन भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा सो रकम खर्च हुन सकेको छैन।

७.२ महत्वपूर्ण सडक आयोजना

७.२.१ एक निर्वाचन क्षेत्र एक सडक

एक निर्वाचन क्षेत्र एक सडक कार्यक्रम आर्थिक वर्ष २०७५/७६ बाट सुरु भएको हो। यस कार्यक्रम अन्तर्गतका ३६ वटा योजना मध्ये ३५ वटा निर्माणाधीन छन् भने मनाङ्ग जिल्लाको नार र फु जोड्ने सडक आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन स्वीकृतिको लागि संघीय वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पेश गरिएको छ।

यस कार्यक्रमको लागि गत आर्थिक वर्षसम्ममा रू. ७ अर्ब ९९ करोड बराबरको ठेक्का सम्झौता भई रू. २ अर्ब ६५ करोड ७७ लाख खर्च भएको थियो। यस कार्यक्रम अन्तर्गत ३६ वटा आयोजनाहरू सम्पन्न हुँदा कूल ३७२ कि.मि. मध्ये ३३६.१५ किलोमिटर सडक निर्माण भई कालोपत्रे समेत हुनेछ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस कार्यक्रमको लागि रू. ३ अर्ब ९ करोड १६ लाख ८१ हजार बजेट विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. २ अर्व १७ करोड ८६ लाख ६ हजार अर्थात विनियोजनको ७०.४७ प्रतिशत खर्च भएको छ।

७.२.२ स्थानीय तहको केन्द्र जोड्ने सडक

प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै सबै स्थानीय तहको केन्द्रसम्म सडक पुर्याउने प्रदेश सरकारको लक्ष्य मुताविक आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि यो कार्यक्रम संचालन गरिएका हो। स्थानीय तहको केन्द्र जोड्ने सडकको कूल लम्वाइ ६१९ कि.मि. मध्ये ३६ २ कि.मि. सडक निर्माणधीन रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ११ वटा सडक "स्थानीय तह जोड्ने सडक" अन्तर्गत निर्माण भइरहेका छन् भने अन्य शीर्षक अन्तर्गतका सडकले समेत स्थानीय तहको केन्द्र जोड्छन्। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस कार्यक्रमको लागि रू. ७६ करोड ५२ लाख ४२ हजार बजेट विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. ६४ करोड ३६ लाख २४ हजार अर्थात विनियोजनको ८४.११ प्रतिशत खर्च भएको छ।

७.२.३ रणनीतिक महत्वका सडक

प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै प्रदेश भित्र योजनाबद्ध तवरले सडक सञ्जाल विस्तार गर्नको लागि प्रदेशका रणनीतिक महत्वका सडकलाई "क", "ख" र "ग" वर्गमा विभाजन गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइएको छ।

७.२.३.१ "क" वर्गका सडक

"क" वर्गका रणनीतिक सडक अन्तर्गत जम्मा १२ वटा सडक मध्ये ७ वटा सडक वहुवर्षीय ठेक्का मार्फत कार्यान्वयन भईरहेको छ। उल्लेखित ७ वटा सडकको कूल लागत अनुमान रू. ३ अर्ब १० करोड र सम्झौता रकम रू.१ अर्व ८३ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा "क" वर्गका सडकमा विनियोजित रकम रू.८० करोड ७० लाख ८४ हजार मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. ५९ करोड १४ लाख १ हजार खर्च भइसकेको छ।

७.२.३.२ "ख" वर्गका सडक

"ख" वर्गका रणनीतिक सडक अन्तर्गत वहुवर्षीय ठेक्का मार्फत कार्यान्वयन भईरहेका ८ वटा सडकको कूल लागत अनुमान रू.९८ करोड र सम्झौता रकम रू. ६७ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा "ख" वर्गका सडकमा विनियोजित रकम रू.१ अर्व ५ करोड ४९ लाख १९ हजार मध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. ८९ करोड ८९ लाख १८ हजार खर्च भइसकेको छ।

७.२.३.३ "ग" वर्गका सडक

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा "ग" वर्गका २४० वटा रणनीतिक सडकहरूको लागि कूल रू. १ अर्ब २३ करोड ८५ लाख विनियोजन गरिएको छ। जसमध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू.७६ करोड ७३ लाख ८१ हजार खर्च भएको छ।

७.३ पुल

७.३.१ झोलुङ्गे पुल

आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा प्रदेश सरकारले निर्माण शुरु गरेका कूल १११ वटा झोलुङ्गे पुल मध्ये आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सम्पन्न भएका ४ वटा सहित जम्मा ३० वटा झोलुङ्गे पुलहरू सम्पन्न भएका छन्। ३६ वटा झोलुङ्गे पुल निर्माणाधीन छन्। ४९ वटा झोलुङ्गे पुलहरू DPR तयारी गरी कार्यान्वयनका लागि जिल्लामा पठाईएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा झोलुङ्गे पुल निर्माणको लागि रू. २७ करोड ४१ लाख ०३ हजार बजेट विनियोजन गरिएकोमा रू. २० करोड ५० लाख १८ हजार अर्थात विनियोजनको ७४.८० प्रतिशत खर्च भएको छ।

७.३.२ सडक पुल

प्रदेश सरकारले निर्माण शुरु गरेका सडक पुल मध्ये आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा सम्पन्न भएका १३ वटा पूलसहित हालसम्म जम्मा ४५ वटा सडक पुलहरू सम्पन्न भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रदेश तर्फ सडक पुल निर्माणको लागि रू. १ अर्ब १ करोड ७४ लाख ९८ हजार बजेट विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. ८६ करोड ४६ लाख २ हजार खर्च भई विनियोजनको ८४.९७ प्रतिशत खर्च भएको छ।

७.४ खानेपानी

७.४.१ आधारभूत खानेपानी कार्यक्रम

प्रदेशका सबै नागरिकलाई आधारभूत खानेपानी सेवा पुर्याउन विशेष कार्यक्रमलाई प्राथमिकता साथ लागु गरिएको छ। आधारभूत खानेपानी सेवा नपुगेको तथा निर्माणाधीन खानेपानी आयोजनाको कार्यक्षेत्रमा समेत नपरेका १२६ वटा आधारभूत खानेपानी आयोजना मध्ये ७९ वटा आयोजनाहरू सम्पन्न भएका छन्, जसबाट ३७२१ घरधुरीमा निजि धारा जडान भई २०४६६ जनसंख्या आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा लाभान्वित भएका छन्। उक्त कार्यक्रमको लागि रू. ४८ करोड ९० लाख ९८ हजार बजेट विनियोजन भएको मध्ये रू. ४६ करोड ५९ लाख ९३ हजार खर्च भई ९५.२८ प्रतिशत वित्तीय प्रगति र ९६.७ प्रतिशत भौतिक प्रगति भएको देखिन्छ।

७.४.२ एक घर एक धारा खानेपानी

गण्डकी प्रदेश स्थापनासँगै प्रदेश सरकारले प्रदेश भित्र खानेपानी पहुँचलाई सहज बनाउन एक घर एक धारा कार्यक्रम (प्रादेशिक, प्रादेशिक आधारभूत, विशेष र शशर्त) विशेष प्राथमिकता साथ सञ्चालन गरिरहेको छ। यस कार्यक्रमको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. ३ अर्ब ९० करोड ९ लाख ९७ हजार विनियोजन भएकोमा असार मसान्तसम्म रू. ३ अरब ६९ करोड ६९ लाख ८९ हजार अर्थात विनियोजनको ९४.७७ प्रतिशत खर्च र ९७.० प्रतिशत भौतिक प्रगति भएको छ। प्रदेश सरकार स्थापना भए सँगै एक घर एक धारा खानेपानी कार्याक्रमबाट आ.व. ०७७/०७८ को अन्त्य सम्म कुल ७७ हजार ७ सय ८२ वटा धारा जडान भई ४ लाख ७३ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन्।

७.५ उर्जा

७.५.१ उज्यालो गण्डकी प्रदेश

प्रदेश सरकारको पहिलो मन्त्रिपरिषद् बैठकको निर्णयबाट दुई वर्ष (आर्थिक वर्ष २०७६/७७) भित्र सबै गाउँबस्तीमा विद्युत सेवा उपलब्ध गराउने नीतिगत निर्णय गरेको थियो। उल्लेखित उद्देश्य प्राप्तिका लागि आर्थिक

वर्ष २०७४/७५ देखि नै उज्यालो गण्डकी प्रदेश कार्यक्रम सञ्चालित छ। दुई वर्ष भित्र राष्ट्रिय बिद्युत प्रसारण लाईन पुर्‍याउन सकिने स्थानका लागि प्रदेश सरकारबाट रू. ७५ करोड उपलब्ध गराउने गरी प्रदेश सरकार र नेपाल बिद्युत प्राधिकरण बीचमा २०७६ बैशाख र असारमा २ वटा समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भएको थियो। हालसम्म विद्युत विस्तार कार्य अन्तर्गत म्याग्दी, लम्जुङ्ग, गोरखा, बाग्लुङ्ग, नवलपुर र कास्की जिल्लाका विभिन्न योजनमा H.T. लाइन बिस्तार २५२.६९ कि.मि., L.T. लाइन बिस्तार ३५९.७७ कि.मि. र ८० वटा ट्रान्सफर्मर जडान भै ५,९५५ घरधुरीलाई राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडी नयाँ विद्युत ग्राहक कायम भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ भित्र विद्युत विस्तार कार्य सम्पन्न गर्ने लक्ष्य भएतापनि कोभिड-१९ का कारण समयमा काम सम्पन्न हुन नसकेको हुँदा प्रदेश र नेपाल बिद्युत प्राधिकरण बीचको सम्झौता पत्रको अवधि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्म थप गर्नका लागि प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्न विद्युत विस्तार सम्बन्धी समन्वय समितिले सिफारिस गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७८/७९ भित्र प्रदेशमा पूर्ण विद्युतीकरणका लागि विद्युत विस्तार शिर्षकमा रू. १४ करोड बजेट विनियोजन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ अवधिसम्म भौतिक प्रगति ८८.४६ प्रतिशत र वित्तीय प्रगति ६१.०२ प्रतिशत भएको छ।

७.५.२ काठे पोल विस्थापन

प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्म विद्युत लाइनमा रहेका ८५,००० हजार काठेपोल प्रतिस्थापन गर्ने लक्ष्य राखेको छ। काठेपोलहरूलाई क्रमशः स्टील ट्युबलर पोलले बिस्थापन गर्दै लैजाने योजना अन्तर्गत अघिल्ला दुई आर्थिक वर्षमा प्रदेश सरकारबाट जम्मा २४,६०८ थान स्टील ट्युबुलर पोल खरिद गरी सम्बन्धित स्थानीय तहमा वितरण गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि विभिन्न ४१ वटा स्थानीय तहबाट २७,३०५ काठे पोल प्रतिस्थापन गर्न माग प्राप्त भएको भएपनि ९ जिल्लाहरू (बाग्लुङ्ग, स्याङ्गजा, कास्की, लम्जुङ्ग, मुस्ताङ्ग, म्याग्दी, गोरखा, तनहुँ र पर्वत) को लागि ५,८७३ थान स्टिल ट्युबुलर पोल खरिद गरि सम्बन्धित स्थानीय तहलाई वितरण गरिएको छ।आर्थिक वर्ष २०७९/८० भित्रमा विद्युत लाइनमा रहेका सम्पूर्ण काठेपोल प्रतिस्थापन हुनेछन्।

७.६ स्वास्थ्य

७.६.१ एक हजार बेडको प्रदेश अस्पताल निर्माण

गण्डकी प्रदेश सरकार गठन भएसँगै सरकारले एक हजार बेडको प्रदेश अस्पताल निर्माण गर्ने योजना अगाडि बढाएको हो। आर्थिक बर्ष २०७४/०७५ मा एक हजार बेडको अस्पताल निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने निर्माण स्थलको पहिचान, कार्यविधि निर्माण तथा कार्ययोजना तयारीका लागि रू. १५ लाख विनियोजन भएको देखिन्छ। योजना अनुसारको अस्पताल निर्माणका लागि जग्गा प्राप्त गर्न नसकिएकाले त्यस पछिका आर्थिक

वर्षहरूमा यो क्रियाकलापका लागि रकम विनियोजन नभएको र यस कार्यका लागि गण्डकी प्रदेशमा गण्डकी विश्वविद्यालय स्थापना भईसकेको र विश्वविद्यालय मार्फत चिकित्सा शिक्षासँग सम्बन्धित शिक्षण अस्पताल स्थापना र संचालन गर्ने प्रक्रिया अगाडी बढेको छ।

७.६.२ विशिष्टिकृत मुटु, मृगौला, क्यान्सर अस्पताल निर्माण

गण्डकी प्रदेश सरकार गठन भए पश्चयात प्रदेश सरकारले विशिस्टीकृत मुटु, मृगौला, क्यान्सर अस्पताल निर्माण र संचालन गर्ने निर्णय गरे अनुसार आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा रू. २० लाख रकम विनियोजन भएको र जग्गा प्राप्ति गर्न नसकिएको कारणले उक्त आर्थिक वर्षमा सो योजना सम्पन्न हुन सकेन। विशिस्टीकृत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि आ.ब. २०७७/०७८ मा रू. २ करोड रकम पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, पश्चिमाञ्चल क्षेत्रिय अस्पतालको सहकार्यमा तोकिएका सेवा संचालनको लागि आवश्यक पर्ने मेसिन औजार आदी खरिद गर्न उपलव्ध गराईएको छ।

७.६.३ मातृशिशु महिला तथा बाल अस्पताल

आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा गण्डकी प्रदेश सरकारले मातृशिशु महिला तथा वाल अस्पताल निर्माणका लागि बजेट व्यवस्था गरेको थियो। अस्पताल निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने जग्गा प्राप्त गर्न नसकिएकाले सो कार्यका लागि पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १६ मा रहेको प्रदेश सरकार मातहत संचालित मातृशिशु मितेरी अस्पताललाई स्तारोन्नति गरी ५० शैया पुर्याईएको र महिला तथा बालबालिकाको विशिष्ट उपचार गर्नको लागि आवश्यक पर्ने भवन निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ। महिला, प्रसुती तथा बाल स्वास्थ्य सम्बन्धि सेवाका लागि आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण र जनशक्तिको समेत व्यवस्था भएको छ। हालसम्म उक्त अस्पताल भवन निर्माणका लागि रू. ८ करोड ४० लाख विनियोजन भई खर्च भएको अवस्था छ।

७.७ शिक्षा

७.७.१ गण्डकी विश्वविद्यालय

प्रदेश सरकार स्थापनासँगै समृद्ध राष्ट्र निर्माण गर्न जीवनोपयोगी मूल्य, मान्यतामा आधारित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिष्पर्धा गर्न सक्षम र नेतृत्त्वदायी जनशक्ति तयार गर्न गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्यले गण्डकी विश्वविद्यालयको स्थापना स्थापना गर्ने घोषणा गरिए बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विश्वविद्यालय स्थापना गरिएको हो। सोही प्रयोजनको निम्ति आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा गण्डकी विश्वविद्यालयको कुलपति नियुक्ति भई न्यासिक परिषदको गठन समेत भएको थियो। प्रथम चरणमा चिकित्सा, विज्ञान, खेलकुद र सूचना प्रविधि जस्ता विषयहरूमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पाठ्यक्रम तर्जुमाको कार्य प्रारम्भ गरिएको छ। विश्वविद्यालय

ऐनको आधारमा नियमावलीहरू वनाउने कार्य समेत सम्पन्न गरिएको छ। विश्वविद्यालयको भौतिक पूर्वाधार तयारीका लागि आवश्यक पर्ने जमिनको खोज गरी पोखरा महानगरपालिका वडा नं ३२ को ज्ञानकुञ्ज (स्यालटहरा) र शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको वेलचौतारा दुवै ठाउँमा गरि करीव ५२६ रोपनी जमिन विश्वविद्यालयले उपयोग गर्ने गरी नेपाल सरकारले जग्गा प्रदान गरी सकेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ का लागि रू. ३२ करोड रकम विनियोजित भएकोमा प्रिफेव भवन बनाउन रू. ५ करोड शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, कास्कीलाई हस्तान्तरण गरिएको तथा रू. १ करोड २० लाख प्रदेश सरकारले नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको भवन मर्मतका लागि खर्च गरेको छ। जुन भवनको भुइतला र पहिलो तलामा विश्वविद्यालयको केन्द्रिय कार्यालय र दोश्रो र तेश्रो तलामा प्रदेश लोक सेवा आयोगको कार्यालय रहेको छ। यस आर्थिक वर्षमा मुख्य रुपमा निम्नानुसार कामहरू भएका छन्।

क. शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय कास्कीबाट विश्वविद्यालयको शैक्षिक तथा प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य भएको छ।

ख. प्रदेश सरकारले विश्वविद्यालयलाई उपलव्ध गराएको महेन्द्रपुलमा रहेको हुलाक भवनमा BIT (Bachelor in Information Technology) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि मर्मत, UPVC पार्टेशन कार्य , ट्रस तथा सिलिङ्गको कार्य, Interior design कार्य, fix furniture राख्ने कार्य, stone clasding कार्य र इलेक्ट्रिफिकेसन तथा नेटवर्किङ कार्य सम्पन्न भएको छ।

ग. गण्डकी विश्वविद्यालय र गण्डकी विश्श्वविद्यालय शिक्षण अस्पताल भवनहरू निर्माणस्थलमा तारवार लगाउने कार्य सम्पन्न भएको छ।

घ. अनुसन्धान, अन्वेषण तथा आविष्कार केन्द्रको भौतिक संरचना निर्माण, अनुसन्धान,अन्वेषण तथा आविष्कार केन्द्रका लागि उपकरण खरिद, आबिष्कार तथा अन्बेषण केन्द्रको लागि फर्निचर खरिद कार्य अघि बढेको छ।

ङ. ICT ल्याव सेटअप Lab equipment with furniture and accessories मेडिकल ल्याव सेटअप Lab equipment with furniture and accessories सम्वन्धी कार्यहरू सम्पन्न भएको छ।

च. गण्डकी विश्वविद्यालय DPR तथा गुरु योजना निर्माण निर्माण वातवरणीय प्रभाव मुल्याँकन EIA कार्य आंशिक रुपमा सम्पन्न भएको छ।

छ. विभिन्न पाठ्यक्रम निर्माण (शिक्षण अस्पताल तर्फ MBBS तथा BDS पाठ्यक्रम तयार भएको, स्नातक तहमा सुचना तथा प्रविधि, फार्मेसि , खेलकुद व्यवस्थापन र MBBS तथा BDS पाठ्यक्रम तयारका लागि विभिन्न विशेषज्ञ रहेका विषयगत कार्यदलहरू निर्माण गरि कार्य भइ रहेको र पाठ्यक्रमको अन्तिम स्वरुप तयार पार्ने सन्दर्भमा आवश्यक editing का कामहरू भईरहेका छन्।

ज. गण्डकी विश्वविद्यालयको आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०७७, गण्डकी विश्वविद्यालयको शैक्षिक तथा संगठन नियमावली, २०७७ र गण्डकी विश्वविद्यालयको शिक्षक तथा कर्मचारी सम्वन्धी नियमावली, २०७७ तयार भइ गण्डकी प्रदेश सरकारको सहमतीमा न्यासिक परिषदबाट स्वीकृत भइ कार्यान्वयन समेत भइ सकेको छ।

झ. अन्तराष्ट्रिय गोष्ठी तथा सेमिनारमा ६० जना राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विशेषज्ञहरू प्रत्यक्ष तथा जुम मार्फत सहभागि भइ "नेपालमा उच्च शिक्षा सम्वन्धी सान्दर्भिकता र प्राथमिकता" सम्वन्धी २ दिने अन्तराष्ट्रिय गोष्ठी, २०२१ पोखरामा सम्पन्न भएको छ।

ञ. नेपालमा उच्च शिक्षा प्राथमिकता र चुनौतीहरू विषयमा अन्तर्राष्ट्रय गोष्ठीमा प्रस्तुत कार्यक्रमहरू समेटी Proceeding तयार पारी प्रकाशन गर्ने काम भई रहेको छ। साथै विश्वविद्यालयले जनशक्ति व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा अनुसन्धान सह प्राध्यापक, र अनुसन्धान उप प्राध्यापक समेत नियुक्ति गरी निजहरू मार्फत अनुसन्धानको प्रस्ताव तयार गरि कार्यकारी परिषदबाट पास गराई अनुसन्धानका कार्यहरू सञ्चालन भइ रहेको छ।

७.७.२ गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान

गण्डकी प्रदेशमा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको स्तर निर्धारण तथा प्रमाणिकरण गर्न तथा मध्यम स्तरको गुणस्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्न प्रतिष्ठान ऐन २०७७ वमोजिम गण्डकी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना गरिएको हो। प्रतिष्ठानको लागि स्याङ्ग्जा जिल्लाको फेदिखोला गाउँपालिकाको गुर्धममा १६० रोपनी जग्गा प्राप्ति गरिएको छ। कार्यकारी समितिको पूर्णता प्राप्त गरी प्रतिष्ठानको विकासका लागि सामयिक निर्णय गरिएको छ। प्रतिष्ठानको कार्यकारी अधिकृत नियुक्ति गरी कार्य प्रारम्भ गरिएको छ। प्रतिष्ठानले आफ्नो छुट्टै कार्यालय स्थापना गरी कार्यालय व्यवस्थापन गर्नुका साथै विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन निर्माणको कार्य अगाडि वढेको छ। प्रतिष्ठान नियमावली मस्यौदा, प्रतिष्ठानको संगठनात्मक सर्भेक्षण कार्यको मस्यौदा र प्रतिष्ठान विनियम निर्माण कार्य अगाडि वढेको छ। प्रतिष्ठानको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. १० करोड बजेट विनियोजन भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. १ करोड १७ लाख ३० हजार खर्च भएको छ।

७.८ पर्यटन

७.८.१ पर्यटन गन्तव्य

प्रदेश सरकार गठन भए पश्चात घोषणा भएका ११० प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यको प्रचारप्रसारका लागि मन्त्रालयले नेपाली र अङ्ग्रेजी भाषामा सचित्र पुस्तिका प्रकाशन गरेको छ। सबैभन्दा बढी समावेशी, सेवामूलक र रोजगारमूलक क्षेत्रको रूपमा रहेको पर्यटन क्षेत्र गण्डकी प्रदेशको अर्थतन्त्रको प्रमुख आधार स्तम्भ हो। प्रदेश सरकारले घोषणा गरेका प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यहरूमा पूर्वाधार विकास र विविधिकरण तथा नयाँ पर्यटकीय

स्थल र उपजहरूको पहिचान, विकास तथा पर्यटकीय पूर्वाधारहरूको विकास गरी सन् २०२२ सम्म २० लाख पर्यटक भित्र्याउने लक्ष्यलाई पूरा गर्दै पर्यटन प्रवर्धनको माध्यमबाट रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्ने र जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने लक्ष्य प्रदेश सरकारले राखेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रत्यक जिल्लाको एक निर्वाचन क्षेत्र भित्र रहेको एक पर्यटन गन्तव्यको DPR तयार गर्नका लागी रू. ६ करोड विनियोजन भएकोमा पचास प्रतिशत रकम खर्च भै ६ जिल्लामा अवस्थित गन्तव्यहरूको DPR तयार भएको र ८५ वटा गन्तव्यमा भवन संरचना निर्माण, ३३ वटा गन्तव्यमा स्वागत गेट लगायतका पूर्वाधार निर्माण भएका छन्।

७.८.२ घरबास विस्तार र सुदृढीकरण आयोजना (होमस्टे)

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदेशभर ३०० वटा सामुदायिक होमस्टे निर्माणका लागि रू. ३० करोड विनियोजन गरी ११ जिल्लाका २७४ वटा होमस्टेहरूलाई पुँजिगत अनुदान दिइएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा समेत सो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै रू.२५ करोड बजेटको व्यवस्था भएकोमा होमस्टे छनौट हुनासाथ कोरोना महामारीका कारण कार्यक्रम कार्यान्वयन हुन सकेन। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा होमस्टेहरूको पूर्वाधार निर्माणका लागि रू.१३ करोड ९६ लाख विनियोजन भएकोमा १३६ वटा होमस्टेहरूमा पूर्वाधारको निर्माण सम्पन्न भएको छ। होमस्टे क्षमता अभिवृद्धि र सशक्तिकरणका लागि रू. ५५ लाख विनियोजन भएकोमा तालिम, प्रविधि हस्तान्तरण तथा सशक्तिकरण कार्यक्रम कोभिडका कारणले सञ्चालन हुन सकेन।

७.८.३ पचभैया जुलोजिकल पार्क

पोखरा महानगरपालिका वडा नं. ३१ को पचभैयामा प्रदेश जुलोजिकल पार्क स्थापना गरी वन्यजन्तुको उद्दार, व्यवस्थापन र परस्थानीय संरक्षण (Ex-situ Conservation) मार्फत जैविक विविधताको दिगो संरक्षण सम्बन्धी कार्य गर्नका लागि आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि सुरु गरिएको हो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा पचभैया प्राणी उद्यान विकास तथा वन्यजन्तु उद्दार केन्द्र संचालनका लागि रू. १ करोड ५० लाख विनियोजन भएकोमा चितुवाको खोर स्तरोन्नती १(एक), सर्जीकल भवन निर्माण १(एक), चौतारी सौन्दर्यीकरण २(दुइ), पदमार्ग निर्माण निर्माण १००० मिटर १(एक) लगायतका पूर्वाधार निर्माण गरिएको छ। त्यसैगरी Portable खोर निर्माण गर्ने कार्य र जुलोजिकल पार्कमा मौज्दात रहेका वन्यजन्तुहरूलाई खाना र स्वास्थ्य एवं सुरक्षाका कार्यहरू सम्पन्न गरिएको छ।

७.८.४ ताल संरक्षण तथा विकास प्राधिकरण

गण्डकी प्रदेशभित्र रहेका तालतलैया, कुण्ड र पोखरीको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग मार्फत रोजगारी सिर्जना र गरिबी न्यूनीकरण गरी प्रदेशको सम्मृद्धिमा सहयोग पुर्‍याउन प्रदेश सरकारले ताल संरक्षण तथा विकास प्राधिकरणको स्थापना गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्राधिकरणका लागि रू. २ करोड ९६ लाख

विनियोजन भएकोमा रू. २ करोड १६ लाख खर्च भई १३ वटा ताल तथा पोखरीहरूको संरक्षण सम्भार गरिएको छ। त्यसैगरी फेवातालमा ८ सय मिटर फुटट्रयाक निर्माण तथा सौन्दर्यकरण गरिएको छ। गण्डकी प्रदेशका सवै ताल तथा हिमतालहरूलाई भौगोलिक सूचना प्रणाली रिमोट सेन्सिडद्धारा डिजिटाइज र फिल्ड प्रमाणिकरण गर्ने कार्य यस आर्थिक वर्षमा गरिएको छ।

७.९ कृषि तथा पशुपन्छी

७.९.१ कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य नमुना (मोडल) फार्म कार्यक्रम

कृषि तथा पशुपंक्षी क्षेत्रमा लगानी र उन्नत प्रविधिको प्रयोग गरी उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना गर्ने, कृषकहरूमा व्यावसायिकता र उद्यमशीलताको प्रबर्द्धन गर्ने उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य नमुना (मोडल) फार्म कार्यक्रम सुरु भएको हो। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्म कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायसँग सम्बन्धित ५५७० वटा फार्म स्थापना तथा विस्तारको लागि सहयोग गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्त्यसम्म १४०९ वटा फार्म स्थापना तथा विस्तारको लागि सहयोग गरिसकिएको छ। यद्यपी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य नमुना (मोडल) फार्म कार्यक्रमलाई प्रतिस्थापन गरी साना व्यावसायिक कृषि तथा पशुपन्छी फार्म विस्तार कार्यक्रम सुरु गरिएको छ। यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि रू. १६ करोड २ लाख विनियोजन गरिएकोमा यस आर्थिक वर्षमा रू. १४ करोड २९ लाख ९० हजार खर्च भएको छ।

७.९.२ मुख्यमन्त्री जलवायुमैत्री नमुना कृषि गाउँ स्थापना कार्यक्रम

जलवायु मैत्री कृषि प्रविधिको प्रयोग गरी उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने तथा कृषि क्षेत्रको व्यवसायिकरण गरी रोजगारी सिर्जना गर्ने मुख्य उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ बाट यो कार्यक्रम सुरु गरिएको हो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्त्यसम्ममा ६९ वटा गाउँहरूमा कार्यक्रम संचालन भई थोपा सिंचाई सहितको ९२६ वटा प्लाष्टिक घर निर्माण गरी ७ हेक्टर तरकारी क्षेत्र विस्तार गरिएको, ४७ वटा सिंचाई पोखरी तथा १५१० मिटर सिंचाई कुलो निर्माण गरिएको, ७२० वटा भकारो सुधार गरिएको, ५९० वटा बाख्राको खोर र १२९ वटा कुखुराको खोर निर्माण गरिएको, २० हेक्टरमा सुन्तला, १० हेक्टरमा कागती, १९ हेक्टरमा स्याउ, २२ हेक्टरमा केरा, ३ हेक्टरमा कफि, ६.५ हेक्टरमा चिया र २० हेक्टरमा अलैंची खेती विस्तार गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ८५ वटै स्थानीय तहमा कार्यक्रम विस्तार गरी रू. २० करोड ४० लाख ३७ हजार बजेट विनियोजन गरिएको आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. १६ करोड ६७ लाख ५ हजार बजेट खर्च भएको छ।

७.९.३ चक्लाबन्दी प्रवर्द्धन कार्यक्रम

खण्डित र छरिएर रहेका जग्गाहरूलाई एकीकृत गरी कृषिमा यान्त्रिकीकरण र आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी उत्पादन लागत घटाउने र कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने मुख्य उद्देश्यले जग्गा चक्लाबन्दी कार्यक्रम सुरु गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्म ४१२८६ रोपनी जग्गा चक्लाबन्दी गरिसक्ने लक्ष्य राखिएकोमा हालसम्म ६ वटा जिल्लाका १७ स्थानमा गरी कूल १९७९ रोपनी जग्गा चक्लाबन्दी गरिसकिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. ८ करोड बजेट विनियोजन गरी थप १६०० रोपनी क्षेत्रफलका लागि प्रस्ताव प्राप्त भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्मा रू. ४ करोड ६७ लाख ४७ हजार खर्च भएको छ।

७.९.४ स्याउ विशेष कार्यक्रम

स्याउ बालीको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी प्रदेशलाई स्याउमा आत्मनिर्भर बनाउने मुख्य उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ बाट आर्थिक वर्ष २०८१/८२ सम्मका लागि यस स्याउ विशेष कार्यक्रम सुरु गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्तसम्म यस कार्यक्रम अन्तर्गत मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग र उत्तरी गोर्खाका ११ वटा व्यवसायिक कृषि फर्महरूलाई उच्च घनत्व प्रविधिमा आधारित ४१,१३० विरुवा वितरण गरी १३.७१ हेक्टर क्षेत्र विस्तार भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. ४ करोड बजेट विनियोजन गरिएको र सो रकमबाट उच्च घनत्व प्रविधिमा आधारित वगैंचा स्थापनाका लागि १ लाख २६ हजार विरुवा माग गर्ने ३४ आवेदक संस्थाहरूको स्थलगत प्रमाणीकरण कार्य र बिरुवा खरिदको प्रक्रिया सम्पन्न भएको छ। यस आर्थिक वर्षमा कुल रू. २ करोड २६ लाख ७९ हजार खर्च भएको छ।

७.१० उद्योग

७.१०.१ एक स्थानीय तह एक औद्योगिक ग्राम

प्रदेशलाई औद्योगिकीकरणतर्फ उन्मुख गराई औद्योगिक विकास गर्न प्रदेशका ८५ वटै स्थानीय तहमा उद्योगग्राम स्थापना गरी निजि, स्वदेशी तथा विदेशी लगानी आकर्षित गर्न औद्योगिक पूर्वाधारको निर्माण गर्दै लघु, घरेलु, तथा साना उद्योगहरूको माध्यमबाट गरिबी न्यूनिकरण गरी प्रदेश अर्थतन्त्रलाई सबल बनाउन आवश्यक देखी गण्डकी प्रदेश सरकारले एक स्थानीय तह एक उद्योग ग्राम स्थापना र सञ्चालन गर्ने लक्ष्य राखेको छ।

प्रदेशमा उद्योग ग्राम स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन भई सम्भाव्य देखिएका ५१ स्थानीय तह मध्ये नेपाल सरकारले यस प्रदेशका २० वटा स्थानीय तहमा औद्योगिक ग्राम घोषणा गरिसकेको र सो कार्यका लागि आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रू. ६ करोड बजेटको व्यवस्था भएकोमा कतिपय स्थानीय तहमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन बनाउन समय लागेको र केही स्थानीय तहले टेण्डर समेतका प्रक्रिया अगाडी बढाएकोमा कोरोना महामारीको कारण गत आर्थिक वर्षमा कार्यक्रम कार्यान्वयन हुन सकेन। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. ६

करोड बजेट विनियोजन विनियोजन भै सम्बन्धित स्थानीय तहमा कार्यान्वयनका लागि पठाईएकोमा २३ वटा घोषणा भएका उद्योगग्राम मध्ये १५ वटामा पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू भएका र ४ वटामा पूर्वाधार निर्माणका लागि ठेक्का बन्दोबस्त भएको छ।

७.१०.२ प्रदेश औद्योगिक क्षेत्र

प्रदेशलाई औद्योगिकीकरणतर्फ उन्मुख गराई औद्योगिक विकासका लागि औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गर्न प्रदेश सरकारले पोखरा ३३ स्थित भोटेपोखरीमा र नवलपुरको लोकाहा खोलामा प्रदेश औद्योगिक क्षेत्र स्थापना र सञ्चालन गर्न पहल गरिरहेको छ।

प्रदेशको रुपान्तरणकारी आयोजनाको रूपमा रहेको पोखरा ३३ स्थित औद्योगिक क्षेत्र स्थापनाका लागि भोटेपोखरीस्थित ३,२०० रोपनी जग्गामा प्रदेश औद्योगिक क्षेत्र स्थापना तथा सञ्चालनका लागि नापी र सर्भेको कार्य अगाडि बढिरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. १ करोड १५ लाख बजेट विनियोजन गरिएकोमा कास्कीर तनहुँको बीचमा पर्ने तल्लो पुडीटार क्षेत्रमा प्रदेश स्तरीय औद्योगिक क्षेत्र निर्माण आयोजनाको जग्गामा रू. ५० लाख लागतमा जग्गाको संरक्षण कार्य गरिएको छ भने नवलपुरको लोकाहा खोलामा प्रदेश स्तरीय औधोगिक क्षेत्र निर्माण आयोजनाको जग्गा विवादका कारणले कार्यक्रम अगाडी बढाउन सकिएको छैन।

७.११ खेलकुद

७.११.१ अन्तर्राष्ट्रियस्तरको क्रिकेट मैदान निर्माण

अन्तर्राष्ट्रियस्तरको क्रिकेट मैदान निर्माण गर्न पोखरा महानगरपालिका वडा नं. ३३, पशुपतिघाटमा नेपाल सरकारबाट जग्गा प्राप्त गरी मैदानको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको छ। साथै जग्गा संरक्षणको लागि तटबन्ध निर्माणको लागत अनुमान सहितको डिपिआर तयार भएको छ।

७.११.२ प्रदेश खेलकुद परिषद् र बहुउद्देश्यीय रंगशाला स्थापना

प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै प्रदेशमा खेलकुदको विकास र विस्तार गर्ने नीति अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सम्भाव्यता अध्ययनको लागि बजेट व्यवस्था गरिएको थियो। सम्भाव्यता अध्ययन सँगसँगै परिषद् स्थपनाका लागि कानूनी संरचना आवश्यक पर्ने भएकाले गण्डकी प्रदेशमा खेलकुदको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी ऐन पारित भई प्रमाणीकरण भईसकेको छ। २०७७ फागुन ९ गतेको प्रदेश मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट विभिन्न १२ जना पदाधिकारीहरूको मनोनयनसँगै प्रदेश खेलकुद परिषद्, गण्डकीको स्थापना भएको। २०७७ चैत १ मा प्रदेश सरकारबाट सदस्य सचिवको नियुक्ति भई परिषद् सञ्चालनमा आएको छ। हाल यस परिषद्को संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रक्रिया अगाडी बढिरहेको छ। पोखरा रङ्गशाला परिसरमा प्रदेश खेलकुद परिषद्को एक तले प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

७.११.३ एक स्थानीय तह एक खेल मैदान

प्रदेश सरकार स्थापनासँगै प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको समन्वयमा प्रत्येक गाउँपालिकामा एक खेलमैदान र नगरपालिकामा एक रङ्गशाला निर्माण गर्ने नीति बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वार्षिक बजेटमा रू. ५ करोड ९० लाख विनियोजन भएको थियो। उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न स्थानीय तहबाट प्रस्ताव माग गरिएकोमा २५ वटा गाउँपालिका र १४ वटा नगरपालिकाबाट प्रस्ताव पेस भएको थियो। प्राप्त प्रस्तावहरू मूल्याङ्कन गरी २२ वटा गाउँपालिकालाई खेल मैदान निर्माण गर्न रू. २० लाखका दरले रू. ४ करोड ४० लाख अनुदान उपलव्ध गराइएको छ। त्यसैगरी ५ वटा नगरपालिकालाई रङ्गशाला निर्माण र स्तरोन्नतीका लागि रू. ३० लाखका दरले रू.१ करोड ५० लाख अनुदान दिइएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा पनि यस कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिंदै रू. ७ करोड ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएकोमा २३ वटा गाउँपालिकामा खेलमैदान र ९ वटा नगरपालिकामा रङ्गशाला गरी ३२ वटा खेलकुद पूर्वाधारको लागि सो रकम अनुदान सहयोग प्रदान गरिएको छ। हालसम्म एक स्थानीय तह एक खेल मैदानको नीति अनुरूप ५६ वटा गाउँपालिकामा खेलमैदान र २० वटा नगरपालिकामा रङ्गशाला निर्माणको लागि अनुदान उपलब्ध गराइ सकिएको छ।

७.१२ अन्य

७.१२.१ स्थानीय तहमा प्रशासनिक भवन निर्माण कार्यक्रम

प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लागत साझेदारीमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि स्थानीय तहको आफ्नो स्वामित्वमा जग्गा भएका स्थानीय तहमा प्रशासनिक भवन निर्माण कार्यक्रम सुरु गरिएको छ। यस कार्यक्रमका लागि आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रू. ५० करोड बजेट विनियोजन गरिएकोमा २७ वटा स्थानीय तहका लागि १७ करोड ५० लाख रुपैयाँ हस्तान्तरण भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा समेत यस कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै रू. ५५ करोड बजेट विनियोजन गरिएकोमा बजेट माग तथा प्रगतिका आधारमा १२ वटा स्थानीय तहहरूलाई रू. ६ करोड ९० लाख ७२ हजार मात्र उपलब्ध गराइएको छ। विगत आर्थिक वर्षमा शुरुवात भएका २८ वटा स्थानीय तहहरूलाई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को कार्यक्रममा समपूरक अनुदानतर्फ समावेश गरी रू.१४ करोड विनियोजन गरिएकोमा प्रगतिका आधारमा रू. १० करोड ९ लाख ७३ हजार मात्र निकासा गरिएको छ।

७.१२.२ प्रदेश बसपार्क

प्रदेश सरकार स्थापनासँगै लामे आहालमा प्रदेश बसपार्क निर्माण गर्न पूर्व सम्भाव्यता अध्ययनको लागि आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रू. ५ लाख विनियोजन गरिएको थियो। सो कार्यको लागि जग्गा प्राप्ति र लगानीको

मोडालिटीका सम्बन्धमा पोखरा महानगरपालिकासँग समझदारी र साझेदारी गरेर जाने प्रयास स्वरूप प्रारम्भिक छलफल शुरु गरिएको छ। त्यहाँ रहेको २३६ रोपनी जग्गा मध्ये ६४ रोपनी व्यक्तिगत (लाल पुर्जा रहेको) जग्गा, ६४ रोपनी सेतो पुर्जा भएको जग्गा र बाँकी ९२ रोपनी जति सार्वजनिक जग्गा रहेको देखिन्छ। TBFB को सहयोगमा पोखरा महानगरपालिकाले एउटा DPR बनाएको छ, जस अनुसार त्यहाँ ४०० वटा बस पार्किङ गर्न सकिने र लागत रकम करिब डेढ अर्ब लाग्ने देखिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा रू. १ करोड बजेट विनियोजन गरिएकोमा जग्गा प्राप्ति लगायतका कारण कार्यान्वयनमा जान सकेको छैन।

७.१२.३ बहुसाँस्कृतिक ग्राम स्थापना

प्रदेश सरकारको स्थापनासँगै यस प्रदेशका विभिन्न जातजाति भाषा संस्कृतिको संरक्षण र विकासको नीति अनुरूप बहुपहिचानयुक्त संस्कृतिको संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्दै स्थानीय तह र समुदायसँगको साझेदारी एवम् सहकार्यमा बहुसाँस्कृतिक ग्राम निर्माण गर्ने घोषणा गरिएको थियो।

बहुसाँस्कृतिक ग्राम निर्माणको लागि आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रू. १ करोड विनियोजन भएको थियो। बहुसाँस्कृतिक ग्राम स्थापनाका लागि संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न भै प्राप्त प्रतिवेदनबाट सिफारिस भएको कास्की जिल्ला, अन्नपूर्ण गाउँपालिका, वडा नं २, पाउँदुरकोटमा जग्गा प्राप्तिको लागि प्रदेश सरकारबाट नेपाल सरकार समक्ष प्रस्ताव पेश भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा जग्गा प्राप्ति तथा DPR तयारी कार्यक्रममा रू ५० लाख विनियोजन भएको थियो। प्रदेशभित्र बहुसाँस्कृतिक ग्राम स्थापनाको लागि संम्भाव्यता अध्ययन भै प्रतिवेदनबाट सिफारिस भएको अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको जग्गा प्राप्तिको लागि प्रदेश सरकारबाट नेपाल सरकारसमक्ष प्रस्ताव पेस भएको छ।

७.१२.४ प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान

भाषा, साहित्य, कला, सङ्गीत र संस्कृतिको संरक्षण र विकासका लागि प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना गर्ने नीति अनुरूप सो कार्यक्रमको लागि आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रू. १ करोड विनियोजन भएको थियो। भाषा, साहित्य, कला, सङ्गीत र संस्कृतिको संरक्षण र विकासका लागि प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान स्थापना गर्ने नीति अनुरूप सो कार्यक्रमको लागि यस आर्थिक वर्षमा रू. १ करोड विनियोजन भएको छ। गण्डकी प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०७६ जारी भै नियमावली निर्माणको चरणमा रहेको छ। प्रज्ञा प्रतिष्ठान गठन भई कार्य आरम्भ समेत गरिसकेको छ।

परिच्छेद - ८
समस्या, चुनौति र सुधारका प्रयास

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रदेश सरकारले बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन र स्रोत परिचालन गर्दा निम्न समस्या र चुनौती महशुस गरी सुधारका प्रयास गरेको छ।

८.१ बजेट कार्यान्वयन

क. PLMBIS, TSA र CGAS को वीचमा REAL TIME UPDATE नहुँदा खर्च लेख्न कठिनाई परेको तथा प्रदेश सरकारको आवश्यकता अनुसारका प्रतिवेदनहरू प्राप्त गर्न नसकिएकोले नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गरी उल्लेखित प्रतिवदेनहरू सफ्टवयरबाट सहज रुपमा प्राप्त हुने गरी सफ्टवयर अध्यावधिक गर्नको लागि सुझाव पेश गरिएको छ।

ख. समपूरक अनुदान, सशर्त अनुदान र विशेष अनुदानमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त आयोजना/कार्यक्रमको भौतिक एवं वित्तीय प्रगती न्यून रहेको देखिएको हुँदा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी समयमै तदारुकताका साथ कार्य गरी उल्लेख्य प्रगती हासिल गर्नेतर्फ विषयगत मन्त्रालयहरूलाई सजग गराइएको छ।

ग. नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरित आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको आन्तरिक रकमान्तर प्रदेश हुँदै नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय बाटै संशोधन गर्नु पर्ने प्रावधानले संशोधनमा समय बढी लागि कार्यान्वयनमा असर पर्न गएकोले प्रदेश अर्थ मन्त्रालयबाटै संशोधन गर्ने व्यवस्थाको लागि पहल गरिएको।

घ. आकस्मिक रुपमा आइपर्ने बाढी, पहिरो लगायत प्राकृतिक विपद्बाट क्षतिग्रस्त आयोजनाहरूको मर्मत सम्भार तथा पुनर्स्थापना गर्नका लागि विनियोजन भन्दा बढी खर्च गर्नुपर्ने भई पर्याप्त बजेट नहुँदा कार्यन्वयन स्रोतको अभाव देखिएको र सोको लागि नेपाल सरकारसँग समन्वय गरी थप बजेटको लागि पहल गरिएको।

ङ. प्रदेश सरकारको आवश्यकता अनुसार कर्मचारीको न्यूनता रहेकोले द्रुत गतिमा कार्य सम्पादन गर्न कठिनाई परेको हुँदा धेरै बजेट र कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने मन्त्रालय/निकायले करार र अस्थायी दरबन्दीमा जनशक्ति नियुक्त गरी कार्य सम्पादनमा सुधार गरिएको।

च. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा द्विविधा देखिएका कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि प्रमुख सचिवको संयोजन एवं समन्वयमा सहजीकरण गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई तीव्रता दिईएको छ।

छ. बजेट निर्माणको क्रममा चौमासिक विभाजन र लक्ष्य निर्धारण यथार्थपरक नभएको कारण बजेट विनियोजनको लक्ष्य अनुसार खर्च हुन सकेको छैन। जसले गर्दा आर्थिक वर्षको सुरुबाट नै रकमान्तर तथा लक्ष्य संशोधन गर्नु परेकोले बजेट कार्यान्वयनमा समेत असर परेको हुँदा आगामी दिनमा यथार्थपरक तवरले बजेट विनियोजनको लक्ष्य निर्धारण गर्न मार्गनिर्देश गरिएको।

ज. विषयगत मन्त्रालयबाट मातहत कार्यालय र स्थानीय तहमा बाँडफाँट गर्नुपर्ने बजेट तथा कार्यक्रमहरू समयमै बाँडफाँट गरी हस्तान्तरण वा अख्तियारी दिन ढिलाई भएको कारण बजेट खर्चमा न्यूनता देखिएको हुँदा आगामी दिनमा बजेट निर्माणकै क्रममा त्यस्ता कार्यक्रमहरू सम्बन्धित निकायमा नै प्रविष्टि गर्ने व्यवस्था मिलाइएको र मातहत निकायबाट कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भएमा असोज मसान्तभित्रमा नै बाडफाँट गरीसक्न मार्गनिर्देशन गरिएको छ।

८.२ स्रोत परिचालन

क. प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतको प्रमुख हिस्साको रुपमा रहेको यातायात क्षेत्रको राजस्व संकलनलाई वस्तुगत तथा प्रभावकारी बनाउन अभिलेख प्रणाली, अनुगमन र सवारी चालक अनुमति पत्रको जाँचपासलाई प्रभावकारी बनाउँदा राजस्व परिचालनमा सकरात्मक प्रभाव पर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

ख. कृषि आयमा कर लगाउने विषयमा रू. १० लाखसम्मको कृषि क्षेत्रको वार्षिक कारोवारमा कर छुट दिईएको र यस प्रदेशमा कृषिमा ठुलो कारोवार गर्ने व्यवसायीको संख्या न्यून रहेकोले यस क्षेत्रबाट आन्तरिक स्रोत परिचालनमा उल्लेख्य योगदान नरहेतापनि आर्थिक ऐन, २०७८ मा नै व्यवस्था गरी प्रारम्भिक कृषि उपजको उत्पादनबाट प्राप्त आय़मा लाग्ने करको दर तोकिएको, उल्लेखित करको प्रशासन भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय अन्तर्गतको कृषि ज्ञान केन्द्रले सङ्कलन गर्ने व्यवस्था गरिएकोले कृषि क्षेत्रमा समेत आन्तरिक स्रोत परिचालनमा थप टेवा पुग्ने अनुमान गरिएको छ।

ग. संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व अनुदान अघिल्ला आर्थिक वर्षको तुलनामा घटेर आएको अवस्थामा कोभिड-१९ को खोपको समुचित व्यवस्थाले आम जनतामा सकरात्मक प्रभाव परेकोले आर्थिक गतिविधिमा बढोत्तरीको कारण राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गत प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर तथा अन्तःशुल्क राजस्वमा वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ।

घ. मालपोततर्फ घर जग्गा रजिष्ट्रेसन मार्फत प्राप्त हुने राजस्व घर जग्गाको मूल्याङकन यथार्थपरक र वास्तविक हुन पुगी बाँडफाँटबाट थप राजस्व प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ।

परिच्छेद - ९

भावी कार्ययोजना

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा पुँजिगततर्फ ८५.८८ प्रतिशत र चालुतर्फ ५६.१२ प्रतिशत खर्च भई कूल विनियोजनको ७३.६३ प्रतिशत खर्च भएको छ। चालु आर्थिक वर्षमा समेत पुँजिगत खर्चलाई वृद्धि गरी आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्रै खर्च गर्ने प्रवृत्तिमा सुधार ल्याउन प्रयत्न गरिनेछ।

प्रदेश सरकारको नियमित दायित्व सृजना हुने गरी विभिन्न सांगठनिक संरचनाहरूको निर्माण गरिएको हुँदा यसले आगामी दिनमा प्रदेश सरकारको स्रोतमा अधिक चाप पर्न जाने देखिन्छ। राजस्व संकलनको तुलनामा साधारण खर्च बढदै जाँदा विकास खर्चमा कटौती हुन जाने सम्भावनातर्फ सजग रहँदै आगामी दिनमा राजस्व परिचालनका दायरा बिस्तारतर्फ पहल गरिनेछ।

राजस्वमा आन्तरिक राजस्वको हिस्सा बढाउन तथा राजस्व परिचालनको दायरा बिस्तार गर्ने सम्बन्धमा कार्यदल मार्फत अध्ययन गरी आन्तरिक राजस्व परिचालन र वृद्धिमा जोड दिइनेछ।

बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई थप शीघ्रता प्रदान गर्न विषयगत मन्त्रालय र निकायसँग छलफल गरी आवश्यक सहजीकरण गर्ने, वढी राजस्व संकलन हुने क्षेत्रहरूमा रहेका समस्या समाधान गर्ने, बहुवर्षीय आयोजनाको लागि बजेट सुनिश्चितता गरेको रकम समयमै उपलब्ध गराउनेतर्फ जोड दिइने छ।

अनुसुची-१

गण्डकी प्रदेश सरकारका विभिन्न मन्त्रालय/निकायबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वर्षमा भएको खर्चको सारंस

(रु. हजारमा)

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
प्रदेश व्यवस्थापिका	विनियोजन	११३३५४			११३३५४	८९००					८९००	१२२२५४	०	०	०	०	१२२२५४
	थप/घट	२९९१			२९९१	१०००					१०००	३९९१	०	०	०	०	३९९१
	जम्मा विनियोजन	११६३४५			११६३४५	९९००					९९००	१२६२४५	०	०	०	०	१२६२४५
	खर्च	१०७३७९			१०७३७९	८०८०					८०८०	११५४५९	०	०	०	०	११५४५९
	खर्च प्रतिशत	९२.२९			९२.२९	८१.६२					८१.६२	९१.४६					९१.४६
प्रदेश लोकसेवा आयोग	विनियोजन	७८५०३			७८५०३	११०००					११०००	८९५०३	०	०	०	०	८९५०३
	थप/घट	-५५००			-५५००	५५००					५५००	०					०
	जम्मा विनियोजन	७३००३			७३००३	१६५००					१६५००	८९५०३					८९५०३
	खर्च	१३०१३			१३०१३	१५६३८					१५६३८	२८६५१	०	०	०	०	२८६५१
	खर्च प्रतिशत	१७.८३			१७.८३	९४.७८					९४.७८	३२.०१					३२.०१
मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	विनियोजन	१३७२९			१३७२९	७०००					७०००	२०७२९	०	०	०	०	२०७२९
	खर्च	१०२९५			१०२९५	६६३७					६६३७	१६९३२	०	०	०	०	१६९३२
	खर्च प्रतिशत	७४.९९			७४.९९	९४.८१					९४.८१	८१.६८					८१.६८
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालाय	विनियोजन	१२६८११४	३१९१३५		१५८७२४९	८४६५००		५२६६५			८९९१६५	२११४६१४	०	३७१८००	०	०	२४८६४१४
	थप/घट	२०८००	-१३००	०	१९५००	०	०	१३००	०	०	१३००	२०८००	०	०	०	०	२०८००
	जम्मा विनियोजन	१२८८९१४	३१७८३५		१६०६७४९	८४६५००		५३९६५			९००४६५	२१३५४१४	०	३७१८००	०	०	२५०७२१४
	खर्च	४३७७०९	४७३५६		४८५०६५	६४२४५७		३७९०६			६८०३६३	१०८०१६६	०	८५२६२	०	०	११६५४२८
	खर्च प्रतिशत	३३.९६	१४.९०		३०.१९	७५.९०		७०.२४			७५.५६	५०.५८		२२.९३			४६.४८
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	विनियोजन	१८१९७५			१८१९७५	९९००					९९००	१९१८७५	०	०	०	०	१९१८७५
	थप/घट	९४००			९४००	५१००					५१००	१४५००	०	०	०	०	१४५००
	जम्मा विनियोजन	१९१३७५			१९१३७५	१५०००					१५०००	२०६३७५	०	०	०	०	२०६३७५
	खर्च	६०१४६			६०१४६	१२६२०					१२६२०	७२७६६	०	०	०	०	७२७६६
	खर्च प्रतिशत	३१.४३			३१.४३	८४.१३					८४.१३	३५.२६					३५.२६
उद्योग, पर्यटन, वन तथा	विनियोजन	११६६९६३	१०१०००		१२६७९६३	४८८००५		८५८००			५७३८०५	१६५४९६८	०	१८६८००	०	०	१८४१७६८
	थप/घट	-३२४२७	३३८१२	०	१३८५	४३२६९	०	०	०	०	४३२६९	१०८४२	०	३३८१२	०	०	४४६५४
	जम्मा विनियोजन	११३४५३६	१३४८१२		१२६९३४८	५३१२७४		८५८००			६१७०७४	१६६५८१०	०	२२०६१२	०	०	१८८६४२२

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
वातावरण मन्त्रालय	खर्च	८०५०८०	१०४६२७		९०९७०७	४६०३८८		६१७९२			५२२१८०	१२६५४६८	०	१६६४१८	०	०	१४३१८८६
	खर्च प्रतिशत	७०.९६	७७.६१		७१.६७	८६.६६		७२.०२			८४.६२	७५.९७		७५.४३			७५.९०
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विनियोजन	२३०२७००	३४२७००	३१०००	२६७६४००	४७५६००			९०००		४८४६००	२७७८३००	०	३४२७००	४००००	०	३१६१०००
	थप/घट	२५५०५			२५५०५	२३०३९					२३०३९	४८५४४	०	०	०	०	४८५४४
	जम्मा विनियोजन	२३२८२०५	३४२७००	३१०००	२७०१९०५	४९८६३९			९०००		५०७६३९	२८२६८४४	०	३४२७००	४००००	०	३२०९५४४
	खर्च	१४१५३०३	२७६४२१	२२५५२	१७१४२७५	३४६८१६			३५७१		३५०३८७	१७६२११९	०	२७६४२१	२६१२३	०	२०६४६६३
	खर्च प्रतिशत	६०.७९	८०.६६	७२.७५	६३.४५	६९.५५			३९.६८		६९.०२	६२.३४		८०.६६	६५.३१		६४.३३
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	विनियोजन	११२८००			११२८००	४७७२००					४७७२००	५९००००	०	०	०	०	५९००००
	थप/घट	६८७४०			६८७४०	२१६५०					२१६५०	९०३९०	०	०	०	०	९०३९०
	जम्मा विनियोजन	१८१५४०			१८१५४०	४९८८५०					४९८८५०	६८०३९०	०	०	०	०	६८०३९०
	खर्च	१४३८२७			१४३८२७	३६२०२३					३६२०२३	५०५८४९	०	०	०	०	५०५८४९
	खर्च प्रतिशत	७९.२३			७९.२३	७२.५७					७२.५७	७४.३५					७४.३५
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	विनियोजन	५८७५५८	१३३०००		७२०५५८	३१८५८७६	७११२६००	१६७१८००	२८००००	१४९८९००	१३७४९१७६	३७७३४३४	७११२६००	१८०४८००	२८००००	१४९८९००	१४४६९७३४
	थप/घट	-७४५३६	-१३३०००		-२०७५३६	२५१९६६७	३७४०	१४६९३००	०	०	३९९२७०७	२४४५१३१	३७४०	१३३६३००	०	०	३७८५१७१
	जम्मा विनियोजन	५१३०२२	०		५१३०२२	५७०५५४३	७११६३४०	३१४११००	२८००००	१४९८९००	१७७४१८८३	६२१८५६५	७११६३४०	३१४११००	२८००००	१४९८९००	१८२५४९०५
	खर्च	३३८८०३	०		३३८८०३	४६३८२१८	५९०६३१२	२५७८८३९	२५०९५१	१११८७८७	१४४९३१०७	४९७७०२१	५९०६३१२	२५७८८३९	२५०९५१	१११८७८७	१४८३१९०९
	खर्च प्रतिशत	६६.०४	०.००		६६.०४	८१.२९	८३.००	८२.१०	८९.६३	७४.६४	८१.६९	८०.०३	८३.००	८२.१०	८९.६३	७४.६४	८१.२५
सामाजिक विकास मन्त्रालय	विनियोजन	१९३२४९६	११९५६०५	१५०००	३१४३१०१	१०२५७८०		३०६६९५	२०५०००		१५३७४७५	२९५८२७६	०	१५०२३००	२२००००	०	४६८०५७६
	थप/घट	३०२३५४	११८९०६	०	४२१२६०	-५४५३७		३७७६२६	०		३२३०८९	२४७८१७	०	४९६५३२	०	०	७४४३४९
	जम्मा विनियोजन	२२३४८५०	१३१४५११	१५०००	३५६४३६१	९७१२४३		६८४३२१	२०५०००		१८६०५६४	३२०६०९३	०	१९९८८३२	२२००००	०	५४२४९२५
	खर्च	१६१५७७५	६८३८८६	५०१७	२३०४६७८	५८८९५६		४२०६९६	१३८८५५		११४८५०७	२२०४७३१	०	११०४५८२	१४३८७२	०	३४५३१८६
	खर्च प्रतिशत	७२.३०	५२.०३	३३.४५	६४.६६	६०.६४		६१.४८	६७.७३		६१.७३	६८.७७		५५.२६	६५.४०		६३.६५
प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	विनियोजन	३१०५०			३१०५०	११५००					११५००	४२५५०	०	०	०	०	४२५५०
	थप/घट	२५०			२५०	०					०	२५०	०	०	०	०	२५०
	जम्मा विनियोजन	३१३००			३१३००	११५००					११५००	४२८००	०	०	०	०	४२८००
	खर्च	१४८७८			१४८७८	५२४७					५२४७	२०१२५	०	०	०	०	२०१२५
	खर्च प्रतिशत	४७.५३			४७.५३	४५.६२					४५.६२	४७.०२					४७.०२
कर्मचारी सुविधा तथा सेवा निवृत सुविधा	विनियोजन	३३००			३३००						०	३३००	०	०	०	०	३३००
	खर्च	०			०						०	०	०	०	०	०	०
	खर्च प्रतिशत	०.००			०.००							०.००					०.००

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	प्रदेश	सशर्त	विशेष	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा	प्रदेश	समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
अर्थ विविध	विनियोजन	२२७६७००			२२७६७००	२२२९७५५					२२२९७५५	४५०६४५५	०	०	०	०	४५०६४५५
	थप/घट	५२९५७			५२९५७	१८२४७७					१८२४७७	२३५४३४	०	०	०	०	२३५४३४
	जम्मा विनियोजन	२३२९६५७			२३२९६५७	२४१२२३२					२४१२२३२	४७४१८८९	०	०	०	०	४७४१८८९
	खर्च	१३७२७६७			१३७२७६७	१९८४७४३					१९८४७४३	३३५७५१०	०	०	०	०	३३५७५१०
	खर्च प्रतिशत	५८.९३			५८.९३	८२.२८					८२.२८	७०.८१					७०.८१
अर्थ वित्तीय व्यवस्था	विनियोजन				०	५०००००					५०००००	५०००००	०	०	०	०	५०००००
	खर्च				०	०					०	०	०	०	०	०	०
	खर्च प्रतिशत				०	०.००					०.००	०	०	०	०	०	०
अर्थ-आन्तरिक ऋण भुक्तानी	विनियोजन	५०००			५०००	०.००					०	५०००	०	०	०	०	५०००
	खर्च	०			०						०	०	०	०	०	०	०
	खर्च प्रतिशत	०.००			०.००						०	०	०	०	०	०	०
स्थानीय तह	विनियोजन	२१३१००२			२१३१००२						०	२१३१००२	०	०	०	०	२१३१००२
	थप/घट	२३६०७१			२३६०७१						०	२३६०७१	०	०	०	०	२३६०७१
	जम्मा विनियोजन	२३६७०७३			२३६७०७३						०	२३६७०७३	०	०	०	०	२३६७०७३
	खर्च	१९४६९६६			१९४६९६६						०	१९४६९६६	०	०	०	०	१९४६९६६
	खर्च प्रतिशत	८२.२५			८२.२५						०	८२	०	०	०	०	८२
जम्मा	**विनियोजन**	१२२०५२४४	२०९१४४०	४६०००	१४३४२६८४	९२७७०१६	७११२६००	२११६९६०	४९४०००	१४९८९००	२०४९९४७६	२१४८२२६०	७११२६००	४२०८४००	५४००००	१४९८९००	३४८४२१६०
	थप/घट	-७६६१६२	१८४१८	०	-७४७७४४	७६२४२२	३७४०	१८४८२२६	०	०	२६१४३८८	-३७४०	३७४०	१८६६६४४	०	०	१८६६६४४
	जम्मा विनियोजन	११४३९०८२	२१०९८५८	४६०००	१३५९४९४०	१००३९४३८	७११६३४०	३९६५१८६	४९४०००	१४९८९००	२३११३८६४	२१४७८५२०	७११६३४०	६०७५०४४	५४००००	१४९८९००	३६७०८८०४
	खर्च	६९०९१७४	१११२२९०	२७५६९	८०४९०३३	७०८७०८०	५९०६३१२	३०९९२३२	३९३३७८	१११८७८७	१७६०४७८९	१३९९६२५४	५९०६३१२	४२११५२२	४२०९४७	१११८७८७	२५६५३८२१
	सुरु विनियोजनमा खर्च%	५६.६१	५३.१८	५९.९३	५६.१२	७६.३९	८३.०४	१४६.४०	७९.६३	७४.६४	८५.८८	६५.१५	८३.०४	१००.०७	७७.९५	७४.६४	७३.६३
	जम्मा विनियोजनमा खर्च%	६०.४०	५२.७२	५९.९३	५९.२१	७०.५९	८३.००	७८.१६	७९.६३	७४.६४	७६.१७	६५.१६	८३.००	६९.३२	७७.९५	७४.६४	६९.८८

*अर्थ विविधको रकम अन्य मन्त्रालय/निकायमार्फत खर्च गरिएको हुँदा जम्मा खर्चमा अर्थ विविधबाट भएको खर्चलाई जोडिएको छैन।

अनुसूचि -२

बहुवर्षीय योजनाहरूको बिस्तृत विवरण

(रु हजारमा)

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट बहुवर्षीय योजनाको रुपमा अगाडि बढाइएका योजनाहरूः

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
एक निर्वाचन क्षेत्र एक सडक							
१	नेपाल डाँडा - तार्कुघाट -बराङ्गखोला सडक, लमजुङ्ग	लमजुङ्ग	४४५३००	२८८४८३	२६६२१५	१५०००	७२६८
२	करपुटार- डढुवा - साल्मेभन्ज्याङ -मालिंग -कपुरगाउँ सडक (क्होलासोथर गा.पा. केन्द्र जोड्ने)	लमजुङ्ग	३३३६००	१७५४००	११०४०६	१९७२२५	०
३	करपुटार- डढुवा - साल्मेभन्ज्याङ -मालिंग -कपुरगाउँ सडक (क्होलासोथर गा.पा. केन्द्र जोड्ने) (चेनेज ५+५०० देखि १४+५००)	लमजुङ्ग	६१३०५६	६१३०५६	०	१४८४००	४६४६५६
४	ढुङ्गागाडे भञ्ज्याङ - वुङकोट - नामजुङ - घैसङ्ग - मनकामना	गोरखा	४८१४००	३८३२७५	३१२६०१	१५०००	५५६७४
५	वारपाक - लाप्राक सडक	गोरखा	७०३८००	३४१५७१	११७०३७	४५०००	१७९५३४
६	राधाकृष्ण मन्दिर, कालामाटा पौवाटार विरुवाटार – मिलन चोक – सल्ताङरी हटिया भजुवा मोटर वाटो	गोरखा	४२८५००	२३३८८७	८४१९०	४५०००	१०४६९७
७	अजिरकोट गा.पा. को वडा नं. ४ ढोडनी हुँदै सिम्जुङ गगन पानि मल्ले गा.पा. जोड्ने भच्चेक	गोरखा	४४८२००	२३५१३४	१३८५२०	५१५००	४५११५
८	भानु मार्ग चन्द्रावति पोखरी छाप पुलीमरङ्ग हुँदै कुन्छा फेदी सडक, तनहुँ	तनहुँ	३३५८००	२३०२८१	६९१८९	३७०००	१२४०९२
९	आवु - भागे छिम्केश्वरी हिले खर्क - वाहुन भन्ज्याङ (छिम्केश्वरी पर्यटक मार्ग), तनहुँ	तनहुँ	४९२९००	३४८०९०	१९०२४५	१४२७२५	१५११९
१०	दुलेगौडा हर्कपुर मार्ग (वनकेवा-मनपाङ्ग-रानीटारी खण्ड), तनहुँ	तनहुँ	३९५७००	२५१०६१	१०९६१३	४५०००	९६४४७
११	भिमाद ऋषिङ सडक, तनहुँ	तनहुँ	२०९२८२	१२७८९९	११०४९६	७५००	९९०३
१२	नयाँपुल - विरेठाँटी - कुलडाँडा - घान्द्रुक - उरि सडक	कास्की	२६७५००	१९००७१	१३६२९०	३००००	२३७८१
१३	रुपा गा.पा. रिङ्गरोड सडक	कास्की	२९८६००	१९७१८७	१८८०६३	१५०००	
१४	काहुँखोला - सिक्लेस - दुधपोखरी सडक	कास्की	३१०२००	२२२६७८	१२८५८४	३७५००	५६५९४
१५	काहुँखोला - सिक्लेस - दुधपोखरी सडक (दोस्रो खण्ड)	कास्की	६३२९००	६३२९००	०	१५३०००	४७९९००
१६	पो.ले.म.न.पा २१ दोपहरे कृष्ती माझगाउ वक्रेक पोबैगौडे सम्म सडक	कास्की	३२९२००	२२९८९७	१७३४००	३००००	२६४९७

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
१७	माछापुच्छ्रे गा.पा. ४ र पोखरा लेखनाथ म.न.पा. जोड्ने मर्दी पुल देखी वाने टाकुरा हुँदै गाउँपालिका भवन जोड्ने सडक	कास्की	१५४२००	१००१३०	४६२७३	२००००	३३८५७
१८	नारायण थान पुल - भलामखोला पुल - चण्डी पाटन देउराली हरिहर गुफा हुँदै डाडा गाउँ कुर गाउँ अर्मला सम्म सडक	कास्की	३१६७९०	२७२७८८	११७६७२	७५०००	८०११६
१९	दामाचौर हिलामरांग धुर्याल दग्दी क्याक्मी चित्रे भङ्याङ्ग भिमाद	स्याङ्गजा	५४४५६५	२९६५९४	६४६३५	६००००	१७१९५९
२०	बायाटारी उदियाचौर सेतीबेनी सडक स्याङजा	स्याङ्गजा	४७४५६१	३३५४३१	७३७०१	७५०००	१८६७३०
२१	घुम्ती-ज्यामिरे-बिरुवा-मेथाभुरुङ-एलादी-खाल्टे-रत्ने सडक	स्याङ्गजा	२१४५९२	१५२२९३	१४९३८१	४०००	०
२२	नौडाडा कार्किनेटा सडक स्तरउन्नती	स्याङ्गजा	२७१४०५	२६४४४३	१७९६४१	५००००	३४८०२
२३	नौडाँडा-कार्कीनेटा सडक स्तरोन्नती (चेनेज १०+००० देखि १९+४७६)	स्याङ्गजा	३२२३००	३२२३००	०	०	३२२३००
२४	वा.न.पा. ४ फेदी मालिका कालिमाटी भिमपोखरा धम्जा ताङराम पिड लेखानी तित्याङ्ग, भकुन्डे, भैरवस्थान	बाग्लुङ	५४२९००	२७६८२१	१५१०७०	४००००	८५७५१
२५	कुश्मीसेरा (जैमिनी १) देखी राङखानी राम्दुक - वरेङ्ग शान्तीपुर सडक	बाग्लुङ	४७०४००	२४५८५८	१६७९६३	३५५००	४२३९५
२६	कुश्मिसरा(जैमिनी १) देखि राङ्खानी नाम्दुक बरेंङ शान्तिपुर सडक (चेनेज१०+००० देखि १९+४६३)	बाग्लुङ	६३३७४२	३४२५०४	०	१५००००	१९२५०४
२७	गलकोट - हरिचौर - हिल - तारा - रुम म्याग्दी मुख्य सडक स्तरोन्नती	बाग्लुङ	४९११००	२४७८८५	११८३०३	५१०००	७८५८२
२८	दुवाडी गाडीखोला - चामीद्वार छ्यान्टुङ म्याग्दी - ढोरपाटन सडक	बाग्लुङ	५०३१००	२५२६८०	१२१६५०	३७५००	९३५३०
२९	मिलनचोक-सल्यान-घाहाखेत-धारापानी- ठोटनेरी सडक	पर्वत	३८३६३८	२८१३०६	१४७९६३	६००००	७३३४४
३०	चिसापानी-हातेमालोचोक-त्रिवेणी-वहाकी भन्ज्याङ-पोखराचौर-खहरेखोला सडक	पर्वत	२९४७५२	२३७३७८	२४६०४०	०	०
३१	चिसापानी-हातेमालेचोक-त्रिवेणी-वहाकी भञ्ज्याङ-पोखराचौर-खहरेखोला(वालिङ्ग-हुवास बर्राचौर) (चेनेज १३+००० देखि २२+४००)	पर्वत	४५४६९४	४५४६९४	०	१०५०००	३४९६९४
३२	मध्यबिन्दु-११ क्याम्पस चोक (अरुणखोला) दमार वडा नं १४ बतासे जलुके देखी निस्दी गाउपालिका पाल्पा (प्रदेश ५) सडक स्तरउन्नती कार्य	नवलपुर	२५००००	१३९२७८	१००४७६	२२५००	१६३०२
३३	मध्यबिन्दु न.पा. वडा नं.११ क्याम्पस चोक दमार वडा नं १४ बतास जलुके हँदै प्रदेश नं ५ निस्दी गा.पा. र पाल्पा, नवलपुर, दोस्रो खण्ड (चेनेज ९+०००-१६+५००)	नवलपुर	५०८६७०	१९६३१५	३४०००	१२३२००	३९११५
३४	देवचुली न.पा.वार्ड न.५ कदमपुरपोखरी देखि ,बन्दीपुर गाउँ र किर्तिपुर गाउ हुदै मुन्य सडक	नवलपुर	४०००००	२८२३४५	१३८८२६	५००००	९३५१९
३५	मुकुन्दपुर - अहाले - रतनपुर - कोटथर - डाडाँझेरी हुँदै वुलिङ्गटार सम्म जोड्ने सडक	नवलपुर	४१००००	२४८१०८	५२७६८	७५०००	१२०३४०
३६	चोरमारा, झलवास, वसेनी, रुचाङ - रकुवा डेढगाउँ हुँदै तनहुँ जोड्ने सडक	नवलपुर	२३००००	१४८३६०	६४४९३	३००००	५३८६७

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
३७	गलेश्वोर-पिप्ले-भगबती हुदै बेग जाने बाटो रघुगंगा गा.पा.,म्याग्दि, निर्वाचन क्षेत्र नं १	म्याग्दी	४०६५००	१८४१००	१०४८०२	३७५००	४१७९८
३८	वेनि-दर्वांग सडक निर्वाचन क्षेत्र नं २	म्याग्दी	४४००००	२२५७००	१३३०९८	५००००	४२६०२
३९	वेनी दर्वाङ्ग सडक, म्याग्दी, निर्वाचन क्षेत्र नं. १,दोस्रो खण्ड	म्याग्दी	२३९०००	२३९०००	०	०	२३९०००
४०	लोमन्थाङ - ठिङगर किम्लीङ - चुङचुङ - न्याम्डो हुँदै न्हेचुङ सडक, मुस्ताङ	मुस्ताङ्ग	२१६०५९	२११७००	१२७५३२	३७५००	४६६६८
४१	जोमसोम ठिनी - दुम्वा - छैरो - चिमाङ - मार्फा - स्याङ हुँदै जोमसोम सडक, मुस्ताङ	मुस्ताङ्ग	३८७७८०	२१४३००	८४५०५	३७५००	९२२९५
४२	घारापानी गा.पा. ओडर - गेराङचोक पुग्ने वाटो	मनाङ्ग	१९०००	१०८२६	१०३४३	३०००	०
प्रादेशिक सडक क वर्ग आयोजना							
१	बेशिसहर बाग्लुङ्गपानी -घलेगाउ -भुजुंग सडक, लमजुङ्ग	लमजुङ्ग	६२३८००	३४७७००	१६९८३९	९७५००	८०३६१
२	सिङ्दी - पसगाउँ - बर्गैंचा सडक (कास्की र लमजुङ जोड्ने)	लमजुङ्ग	५१८५००	२६३८९०	१३१७८१	६००००	७२१०९
३	सालिग्राम कोरिडोर लोकमार्ग (बैडी घिरिङ्ग देबघाट खण्ड), तनहुँ	तनहुँ	३८९६००	२५०८७४	१३८०६८	११४४५०	०
४	सालिग्राम कोरिडोर लोकमार्ग (बैडी घिरिङ्ग खण्ड) (चेनेज २१+५६५ देखि ३२+०००)	तनहुँ	४७२८२१	१९८५४७	०	१०५३००	९३२४७
५	वेगनास भोर्लेटार - तालबेसी कपुरटार खण्ड सडक	कास्की	४६३७००	२६८७००	२६९७३८	१००००	०
६	सालिग्राम कोरिडोर लोकमार्ग(मालुङ्गा बास्टारि रानीघाट रुद्रबेनी सेतिबेनी फलेवास कुस्मा) वेलटारि रानीघाट सतुका खण्ड	स्याङ्गजा	२४९८००	२४९८००	०	०	२४९८००
७	मालढुगा पाग्जा बलेवा एरपोर्ट कुश्मिसेरा दमेक रङ्गखानि हुग्दीशिर सडक	बाग्लुङ	४६६४००	२९४६५८	२९५८७६	५००	०
८	दोबिल्ला -फलेवास सडक	पर्वत	३४६०६१	२६७८९२	१७१९३५	६००००	३५९५७
९	दरबांग -दाङखोला- ताकम - मुना-ढोरपाटन सडक,क वर्ग	म्याग्दी	२९६२००	१४३८००	६३७७३	३७५००	४२५२७
प्रादेशिक सडक ख वर्ग आयोजना							
१	भोटेओडार -बेलघारी भार्ते गौडा सडक, लमजुङ	लमजुङ्ग	५४३००	३८१००	२९७९३	७५००	८०७
२	खात्रीठाटी-कुन्छा सोतीपसल सडकको हाडेटार-कुन्छा(भलुवा) सडक खण्ड, लमजुङ्ग	लमजुङ्ग	५०८९००	५०८९००	०	०	५०८९००
३	नारेश्वोर-पाणीनी-चौतारा-निबेल ताकुकोट सडक	गोरखा	४४४८००	२५६३०३	१४४१०३	११५८५०	०
४	नारेश्वर पाणिनी चौतारा निबेल ताकुकोट सडक, गोरखा	गोरखा	६६२९००	२३७५५८	०	१६०४७५	७७०८३
५	काशीगाउ केरौजा रुन्चेत सडक	गोरखा	४९२००	२७६००	२७२७२	७५००	०
६	भिमाद रिसिङ्ग (शीतलमार्ग) सडक	तनहुँ	६३२००	३६६००	०	१५०००	२१६००
७	हेम्जा- मेलबोट धिताल धम्पुस ल्वांग घलेल सडक	कास्की	३३१७०	२२६४०	२१४९१	७५००	०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
८	बैदाम पामे सिदाने पञ्चासे सडक	कास्की	७३०३०	५३०२०	४६८११	२४१५०	०
९	हिलेखोला-कार्कीनिटा-खलडाडा-फलेवास-जैमुनिघाट सडक(नागडाडा-फलेवास-जैमुनी न.पा.-गल्कोट न.पा. मूल रणनैतिक सडक),पर्वत	पर्वत	१६०६४४	१३३३०६	११६२३७	३३०००	०
१०	कुश्मा-दुर्लुङ्ग-बाजुङ्ग-लेस्पार-सालिजा-नागी सडक(पर्वत र म्याग्दी जोड्ने)	पर्वत	१३९०८३	१३९०६८	१३७०६६	२६२५०	०
११	भिमाद भिरकोट(स्रिङ्ग पथ)	तनहुँ	१०६७६२	१०६७६२	८९१७०	०	१७५९२
१२	कृष्ण मार्ग	तनहुँ	१०७६०२	१०७६०२	७१७२९	७५००	२८३७३
१३	सिन्धु मार्ग	तनहुँ	९८५७५	९८५७५	७१९८९	७५००	१९०८६
प्रादेशिक सडक ग वर्ग आयोजना							
१	माछाखोला लप्सीबोट यामगाउँ गुम्दा सडक	गोरखा	६८०१००	३२१०८८	१०५५५१	५२५००	१६३०३७
२	रबर उद्द्योग - गोबलिङ्ग - धुँवाकोट - च्याङ्गली (मर्स्याङ्दी नदी करिडोर)	गोरखा	१८००००	१००९१२	५९९२१	३३७५०	७२४१
३	मोदिबेनी-कुश्मा सडक	पर्वत	१९८५२	१९८००	२०२२१	३७५०	०
अन्य वर्ग आयोजना							
१	गोरखा हस्पिटल बराह फिनाम सडक	गोरखा	१७९१००	९८७००	३७४५८	३००००	३१२४२
२	छेपेटार चोरकाटे चित्रेपोखारी भचेक दुधपोखरी) मनासलु मार्ग सडक , गोरखा	गोरखा	३८५८००	२४३७६०	१४९०६५	१५०००	७९६९६
३	मुस्ताङचोक शहीदचोक हल्लनचोक जिरो किलो सडक	कास्की	१३४७६०	९७८१४	९७८१४	२२५००	०
४	डिमुवा-रातमाटा-स्यानि पोखरी-ठुली पोखरी-च्यायपानी-ठाँटि सडक	पर्वत	३१५६२८	२११८४८	१३७७९६	६००००	१४०५२
५	अस्पताल चोक -बन्जी जम्प-हाईवे सडक,कुश्मा ,पर्वत	पर्वत	४९५५७	४३९०२	४१९१७	६०००	०
६	गल्याङ्ग चापाकोट सडक	स्याङ्गजा	१६१८९०	८८१४८	७७७२	३००००	५०३७६
स्थानिय तह केन्द्र जोड्ने सडक							
१	उदीपुर रिठठे बगर रामचोकबेसी नौथरबेसी सेरा सडक (गा.पा. केन्द्र जोड्ने), लमजुङ	लमजुङ्ग	४५५०००	२६२९००	८२५५४	६००००	१२०३४६
२	घ्याम्पेसाल - पांचखुवा देउराली - ताकुकोट सडक	गोरखा	५६२२००	२९७७२१	१२९१९४	३७५००	१३१०२७
३	दासढुंगा देउपुर मार्ग (देवघाट गा.पा.) केन्द्र जोड्ने	तनहुँ	२५१३००	१४८८००	७२०१५	६००००	१६७८५
४	(श्रिंगकाली मोटरमार्ग) मानपुर - डेडगाउँ सडक	तनहुँ	३५१४००	२२८५४२	१००३८२	६७५००	६०६६०
५	कसेरी भैसे यांग्जाकोट सडक	कास्की	३५३२२०	३२०८७६	१७५९६४	६००००	८४९१२
६	शुक्ला गण्डकी-दुलेगौडा बाट ढोरबाराही मार्ग पुडीफाट चिसापानी सडक (गा.पा.केन्द्र जोड्ने)	स्याङ्गजा	५९६६४९	३२६५४७	९६२७२	६००००	१७०२७५
७	विर्घा गहलाम बनाकसी खहरे सडक (गा.पा.केन्द्र जोड्ने)	स्याङ्गजा	१६११२०	९७६३१	३०५१०	४१२५०	२५८७१
८	हेलु अर्जुनचौपारी सडक (गाउपालिका केन्द्र जोड्ने)	स्याङ्गजा	२१८०७६	११००९८	१६५५३	६३७५०	२९७९५

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
९	खरीखोला सर्पान्दी हुदै ताराखोला गा.पा केन्द्र जाने सडक	बाग्लुङ	४७१८००	२२८३२०	७८२८०	४५०००	१०५०४१
१०	लुङ्गु देउरालि- मिलनचोक बालाकोट होस्रयाङ्दि सडक, पर्वत	पर्वत	२३२२२२	११२२६७	२०२४४	३००००	६२०२३
११	निस्यांग गाउपालिकाको सिमाना देखि टंकी मनाङ्ग सडक निर्माण	मनाङ्ग	३५५७३९	२९२७९२	५२१९८	५२५००	१८८०९४
सडक पुल							
१	मिदिम खोला सडक पुल (मालिंग-ढाक्रेबेशी-घाम्रांगबेशी सडक) क्होलासोथर गा.पा.जोड्ने	लमजुङ्ग	९७१००	७०२००	३८५१२	२४०००	७६८८
२	किसेदी सडक पूल (किसेदी खोला) दोर्दी गा.पा.केन्द्र जोड्ने	लमजुङ्ग	३०३००	२४८००	१३७७७	७५००	३५२३
३	चिल्ली खोला पुल (बोरांग खोला -विचौर सडक खण्ड), लमजुङ	लमजुङ्ग	३९४००	२५२००	१५०७८	७५००	२६२२
४	राम्चे खोला सडक पुल, नाल्मा फेदी ठुलोस्वारा, लमजुङ	लमजुङ्ग	४०५००	२६०००	२५५८१	२०००	०
५	रुदी खोला सडक पुल क्यु (बगैचा - पसगाउँ सडक खण्ड) कास्की र लमजुङ जोड्ने	लमजुङ्ग	३४०००	२८०००	१९९४०	६७५०	१३१०
६	कुयेले खोला सडक पुल	लमजुङ्ग	३१०६०	२१९००	१८७०	११२५०	८७८०
७	लाङ्दि खोला पुल	लमजुङ्ग	५६१००	३४१००	०	१५०००	१९१००
८	कुनाघाट सडक पुल चेपे नदि	लमजुङ्ग	७०८२५	५५०००	३७६४	९०००	४२२३६
९	दरौदी नदी पुल जरेवर	गोरखा	७६९००	५३९००	२५१६०	२६२५०	२४९०
१०	आर्खेत खोला पुल	गोरखा	८७८००	५६५००	२८१८७	२२५००	५८१३
११	जुग्दे खोला सडक पुल (राईनास वुटार जोड्ने)	गोरखा	३३२००	२६३००	२२९३७	३०००	३६३
१२	दरौदि नदि पुल, नयाँ साघु	गोरखा	२११३५६	१५६१००	१३६७१	३७५००	१०४९२९
१३	डनडुरे खोला सडक पुल, गोरखा	गोरखा	७५०६३	४७३००	४१२८	१५०००	२८१७२
१४	रेचेत खोला सडक पुल, गोरखा	गोरखा	७६६६६	४८९००	४२००	१५०००	२९७००
१५	लुदि खोला सडक पुल	गोरखा	४८१४७७	४८१४७७	२५३५६	०	४५६१२१
१६	मुग्लुङ्ग खोला सडक पुल (बार्पाक लाप्राक सडक)	गोरखा	४५१००	२८०००	४६००	९०००	१४४००
१७	रिस्तीखोला सडक पुल(बगुवा), तनहुँ	तनहुँ	४८०००	४४७३०	२१६६०	१५०००	८०६९
१८	रिस्तीखोला सडक पुल, तनहुँ	तनहुँ	५०३००	४१६००	३२२२८	३७५०	५६२२
१९	दमौली बिसघरे झापुटार (सेती नदि सडक पुल), तनहुँ	तनहुँ	४०७०००	३२४०००	६११९२	६००००	२०२८०८
२०	क्याङ्गदी नदि दोभान सडक पुल (भिमाद ८ र शुक्लागण्डकी ८ जोड्ने), तनहुँ	तनहुँ	१११८००	८३२००	३५२२४	२२५००	२५४७६
२१	बरखोला जरेबर पुल (भिमाद ९ र शुक्लागण्डकी ११ जोडने) , तनहुँ	तनहुँ	३९८००	३३६००	१८९३८	१२७५०	१९१२
२२	शु.न.पा ५ र ८ जोड्ने सेती नदी सडक पुल बेलचौतारा ,तनहुँ	तनहुँ	२१३४००	१५५९००	३६०७३	३७५००	८२३२७
२३	लोकतान्त्रिक साँगुको मुख सडक पुल (बुडुवा खोला), तनहुँ	तनहुँ	२३६००	२०५००	१५२७८	३७५०	१४७२

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
२४	ज्वाला खोला सडक पुल, तनहुँ	तनहुँ	४२१००	३२१००	६८८२	१७६२५	७५९३
२५	लुम्दी खोला सडक पुल (रिसिंगा गापा ५ रुपाटार पिपलटार, तनहुँ	तनहुँ	६४४००	५५१९२	१४६३०	२२५००	१८०६३
२६	तिरम्दी खोला सडक पुल(घिरिंग गा.पा.४ नयाटार), तनहुँ	तनहुँ	३७९००	३१४००	६६८४	१६८७५	७८४१
२७	द्रुपद खोला सडक पुल (घिरिंग गा.पा.१ खुम्लिंग पुट्टार), तनहुँ	तनहुँ	४२८००	४२८००	१६९७१	१८७५०	७०७९
२८	फेदी खोला सडक पुल (भिमाद न.पा. रिसिंग पाटन र रिसिंग गा.पा.८, तनहुँ	तनहुँ	४६३००	३५८००	२४३६८	१०५००	९३२
२९	बुल्दी खोला सडक पुल, तनहु	तनहुँ	९२१९४	५१३००	३९१०	१६०००	३१३९०
३०	खहरे ठुलाखेत पक्कि पुल पो.ले २४	कास्की	११०२००	६७६००	३५००३	२४९७५	७६२२
३१	डहरे साँगु सडक पुल पो ले न पा १४ र २६	कास्की	२१३००	१२८००	४६९१	३७५०	४३५९
३२	ढल्के पुल झौरी खेत पोखरा २६-१३ जोड्ने सडक पुल	कास्की	८०६००	६३९००	३९९९२	२२५००	१४०८
३३	मादी ९ र १० जोड्ने वार्दीखोला मोटरेवल पुल	कास्की	६०१००	४५३००	१८७६९	१८७५०	७७८१
३४	इदीखोला मोटरेवल पुल मादी ११ र ४ जोड्ने	कास्की	५७५००	४४७००	१५८०३	२५९५०	२९४७
३५	खुदी खोला (ताल खोला दोभान सडक पुल) पो म न पा	कास्की	५१८००	३५७००	२५१७७	११६२५	०
३६	मकै खोला मोटरेवल पुल	कास्की	३२३००	२३६००	२०५०७	५००	२५९३
३७	रिवन खहरे खोला सडक पुल	कास्की	६८९००	५९८००	४९९४३	३०७५०	०
३८	पो.म.न.पा. ७ जिरो कि.मि. देखि प्रदेश मन्त्रालय जाने बाटोमा फिर्केखोला मोटरेवल पुल निर्माण	कास्की	१९०७८	११२००	६९८७	३७५०	४६३
३९	माछापुच्छ्रे गा.पा. जोड्ने सार्दीखोला घाचोक जोड्ने सडकमा सेती नदीमा मोटरेवल पुल	कास्की	१७७२७८	१७७२७८	०	२५०००	१५२२७८
४०	पातिखोला पुल (आधिखोला ६)	स्याङ्जा	२८००९	२३१६९	२१००८	१०००	०
४१	गौरीघाट मोटरेबल सडक पुल गलयाङ न पा स्याङजा	स्याङ्जा	१९८५०	१४७५४	१०५८८	१०००	३१६६
४२	केवेरे खोला सडक पुल	स्याङ्जा	३८३२२	२१६००	०	७५००	१४१००
४३	अर्मादी सडक पुल (राम्वाछा देखि कटहरे अमले सडक)	स्याङ्जा	६४८००	६४८००	०	४०००	६०८००
४४	लामाबगर काठेखोला	बाग्लुङ	४९६३०	३३१६४	१९११०	९०००	५०५४
४५	एक्लेखेत-रेसजेरेटी सडक पुल	बाग्लुङ	५९४२५	५२८१७	३७३१९	९७५०	५७४९
४६	शान्तीपूर-थप्लुंगघाट-मोटरेबल पुल	बाग्लुङ	३५५३१	२२७७०	१६३७९	५००	५८९१
४७	रिघा-सर्पेधुंगा मोटरेबल पुल	बाग्लुङ	४११७३	३४७३८	१७९३७	९०००	७८००
४८	गादीखोला- घाट दोगाड़ी मोटरेबल पुल	बाग्लुङ	६३५६९	४८४१९	१३०४५	१७६२५	१७७४९
४९	चुक्ति खोला पुल	बाग्लुङ्ग	३४८७३	२०३००	४५९०	६९००	८८१०
५०	झिलिवराङ-घिरेपानि सडक पुल, पर्वत	पर्वत	३२३२२	२५२२०	२५२५८	२५००	०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
५१	जहरे खोला पुल,कुश्मा न.पा.-११,पर्वत	पर्वत	४९३११	२९११८	५८२४	७०००	१६२९५
५२	सल्लो फर्साघाट चिसापानी सडक पुल, नवलपरासी (ब. सु. पू)	नवलपुर	७७७८२	५१६०४	२३००५	१५०००	१३५९९
५३	देवाचुलि न.पा. १५ सालघारी सुवर्णमार्ग देखि लोकाह खोला लौगाइ जोड्ने सडक पुल, नवलपरासी (ब. सु. पू)	नवलपुर	५६९००	३४३४६	३०४०८	३७५०	१८८
५४	लोकाह खोला सडक पूल (कावासोती न पा वडा न ९ र १० जोड्ने), नवलपरासी (ब. सु. पू)	नवलपुर	४९७००	३६५७३	२५८६५	३७५०	६९५८
५५	जयश्री खोला सडक पुल,नवलपरासी (ब. सु. पू)	नवलपुर	१२३५००	१२३५००	०	२२५००	१०१०००
५६	छ्यारछ्यारे,सडकपुल म्याग्दी	म्याग्दी	६२३००	४४५००	३८४०	२६२५०	१४४१०
५७	दांगखोला पूल (दरवांग दांगखोला धारापानी ताकममाना लुलांग गुर्जा सडकखण्ड अन्तर्गत)	म्याग्दी	३१६००	१९३००	३३००	१६८७५	०
५८	रीमा काफलडाडा संसारीखोला सडक पुल	म्याग्दी	३६०००	२६३००	२३६२२	४०००	०
५९	अर्कला मो.पु मराउ.खोला	म्याग्दी	३९७००	२७२००	१४४०५	११३२५	१४७०
६०	भारवाङ्ग घाट सडक पुल,म्याग्दी	म्याग्दी	७४३००	६२४००	४६५२४	१३५००	२३७६
६१	मार्फा छैरो कालिगण्डकी सडक पुल, मुस्ताङ	मुस्ताङ्ग	९७०२४	७८०००	१३४००	२२५००	४२१००
६२	लेते थम्पू कालिगण्डकी सडक पुल, मुस्ताङ	मुस्ताङ्ग	५३९७४	५२५००	८७७०	२२५००	२१२३०
६३	छेते क्यु खोला पुल (मनाङ डिश्याङ गा.पा.को वडा नं. १ र वडा नं २ जोड्ने)	मनाङ्ग	५२३०६	३८२०५	३५५५	७५००	२७१५०
६४	सब्जे खोला सडक पुल मनाङ्ग	मनाङ्ग	५२३०६	३८२०५	६०००	९३७५	२२८३०
६५	मर्श्यान्दी नदि पुल भात्राङ्ग	मनाङ्ग	११०९००	११०९००	०	१००००	१००९००
६६	सेती नदि सडक पुल डाल्दी घाट तनहु डिजाइन बिल्ड (सडक पुल)	निर्देशनालय	१८५४००	१८५४००	०	३००००	१५५४००
६७	मर्स्याङदि नदि सडक पुल चामवास, पालुङटार नगरपालिका गोरखा र भानु नगरपालिका तनहु जोड्ने डिजाइन बिल्ड (सडक पुल)	निर्देशनालय	१५६९००	१५६९००	३२३०२	३७५००	८७०९८
६८	मिदिमखोला सडक पुल लमजुङ्गको डिजाइन बिल्ड बाट निर्माण गर्ने (सडक पुल)	निर्देशनालय	३४२०००	३४२०००	१२९६२०	६७३५५	१४५०२५
६९	सुमसाघाट सडक पुल पर्वतको डिजाइन बिल्ड बाट निर्माण गर्ने (सडक पुल)	निर्देशनालय	१६१७००	१६१७००	१२५६५	३००००	११९१३५
७०	गिरवारि खोला पुल नवलपुरको डिजाइन बिल्ड बाट निर्माण गर्ने (सडक पुल)	निर्देशनालय	१८५४००	१८५४००	५१९९९	४५०००	८८४०१
७१	सेती नदि मास्दी घाट पुल तनहुको डिजाइन बिल्ड बाट निर्माण गर्ने (सडक पुल)	निर्देशनालय	१५६५००	१५६५००	१२८०७	१८७५०	१२४९४३
७२	कालीगण्डकी नदि पुल बिर्घा अरुवाबाट ठुलो लुम्पेक पाहादी जोड्ने सडक पुलको डिजाइन बिल्ड बाट निर्माण गर्ने (सडक पुल)	निर्देशनालय	१६१०००	१६१०००	१५३४६	३००००	११५६५४
	झो. पू.						
१	गो.न.पा. ३ कुमालगाउँ चोरकाटे दरौदी रूद्रहृङ्गच पूल	गोरखा	३३४००	३२९००	२९६९६	३७५०	०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
२	देउराली थुमी भिबोट सोती खोला झोलुंगे पुल	गोरखा	३६९००	३०१००	१५३४९	७५००	७२५१
३	स्यामरांग डुम्रे खर्क झो पु	गोरखा	२९२००	२३४००	११२९५	७५००	४६०५
४	खार खोला झो पु, गोरखा	गोरखा	३४००	२७००	०	२५००	२००
५	गुम्दा खाला झो पु, गोरखा	गोरखा	६९००	५९००	०	३७५०	२१५०
६	खाप्सा खोला झो पु प्रोक	गोरखा	४९८३०	४९८३०	०	३७५०	४६०८०
७	म्यक्सिंग खोला झो.पु. (धार्चे २)	गोरखा	६०००	६०००	०	१०००	५०००
८	चापेखोला - बालुवा फाट सिरान्चोव्क ६	गोरखा	८४३८	८४३८	१५००	१०००	५९३८
९	सानी फिलिंग ठुलो फिलिंग जोड्ने झो.पु. गोरखा	गोरखा	६५५०	६५५०	०	५०००	१५५०
१०	बुर प्रोक झोलुङ्गे पुल, चुम्नुब्री गोरखा	गोरखा	४३०९३	४३०९३	०	३७५०	३९३४३
११	भंगरा पच्चमैया पो.ले.३२, रुपा गा.पा.	कास्की	२२२५०	१३६९०	८२४३	७५००	०
१२	घलेल कुइवांग मर्दीखोला	कास्की	१०९५०	७२३०	२८९३	३७५०	५८७
१३	अन्नपुर्ण ७ भिचुकबात् अन्नपुर्ण १० खुम्रोखु जोड्ने झो.पु., (कास्की र स्यांग्जा जिल्लाका ५ वटा झोलुंगे पुलहरूको Combined Package अन्तर्गतको योजना)	कास्की	१३१२४	१३१२४	२३००	१५००	९३२४
१४	मादी र पोखरा लेखनाथ जोड्ने झो. पु. (कास्की र स्यांग्जा जिल्लाका ५ वटा झोलुंगे पुलहरूको Combined Package अन्तर्गतको योजना)	कास्की	१३१२४	१३१२४	२३००	१५००	९३२४
१५	तीन दोबाटे चिउरी- पेलाकोट (गल्याङ न पा ७,८) झोपु स्याङजा	स्याङ्जा	२६९४७	१७१६८	१५००	७५००	८१६८
१६	दोभानखोला झो.पु.	स्याङ्जा	१८१३८	१३१२४	२०००	२०००	२१२४
१७	गाडखानी झो.पुल	स्याङ्जा			२०००	२०००	
१८	दग्दी खोला झो.पु.	स्याङ्जा			२०००	१०००	
१९	लेखानी कादेश लामो झो.पु.	बाग्लुङ्	४३३००	२९३८६	१९५३०	१०००	८८५६
२०	अजैवा -सुश्माफाट कुर्घा पर्वत लामो झो.पु.	बाग्लुङ्	२६८००	२६३२९	१७४३०	१०००	२९८१
२१	जैमिनी ६ जैमिनी ७ जोड्ने झो.पु.	बाग्लुङ्	९५००		४८१८	१००	
२२	नयाबजार घाट झोलुङ्गे पुल	बाग्लुङ्	३४२५	२४१७	४००	१०००	१०१७
२३	साहुथोक-आम्बोटघाट झोलुङ्गे पुल	बाग्लुङ्	५०९८	२२३६	४००	१००	१७३६
२४	ताराखोला ४ सोत-छंछुघाट झो.पु.	बाग्लुङ्	२३७८	१६८२	८०८	१००	७७४
२५	भीमगिठे मालारानी बडीगाड झो.पु.	बाग्लुङ्	४१६६३	२७२३३	२६६३२	१००	
२६	बल्गास मालारानी झोलुङ्गे पुल	बाग्लुङ्				१०००	
२७	निसिखोला ५ डोटले झोपू	बाग्लुङ्	२८७६	२८७६	३००	१०००	१५७६
२८	दर्लिंग निगलपानी आकाशे पुल	बाग्लुङ्	२८१८५	२८१८५	०	३०००	२५१८५

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
२९	घट्टेचौर झोलुङ्गे पुल	बाग्लुङ्	४७४५	४७४५	०	२५००	२२४५
३०	सरस्वती आ.वि. सुप्रांग झोलुङ्गे पुल	बाग्लुङ्	५८८०	५८८०	०	२५००	३३८०
३१	दुना पधेरा झोलुङ्गे पुल	बाग्लुङ्	५७९६	५७९६	०	२०००	३७९६
३२	पर्वतको थापाठाना खनारादेखि भंगरा जाने लमय खोलामा झोलुंगे पुल.पर्वत	पर्वत	२३६७	२३६७	१४०९	१२००	०
३३	कास्कीको नयाँपुलदेखि पर्वतको भूक देउराली जाने मोदीखोला मा झोलुंगे पुल,पर्वत	पर्वत	२४२१	२४२१	२०३०	१२००	०
३४	विनयी त्रिबेणी खोला झो पु (चुकाहा देखी गौरीझोक)	नवलपुर	३२२५०	२६५३८	१७०७०	३७५०	५७१८
३५	देवचुली ६ चुवार्घर देउसर खोला झो.पु निर्माण, नवलपुर	नवलपुर	७३०७	६७७४	२१७९	५००	४०९५
३६	घोप्टेखोला झो.पु,म्याग्दी	म्याग्दी	२९५००	२६२००	२३४५८	५००	
३७	चिमखोला झो.पु,म्याग्दि	म्याग्दी			३३७७		
३८	पाउदुर तातोपानी थुरुङग झो.पु, म्याग्दी	म्याग्दी	४५७०	४५७०	०	५०००	०
३९	सिमलचौर लुलियाघाट झो. पु. मंगला २	म्याग्दी	२९२१	२९२१	२७४५	५००	०
४०	आईलुंग पिउघर सेती नदि झोलुङ्गे पुल तनहू	तनहुँ	६७७१	६७७१	५१३३	०	१६३८
४१	व्यास १० परेवा डाँडा र व्यास ५ चिन्तुटार जोड्ने मादि नदि झुलुङ्गे पुल तनहू	तनहुँ	२३२८५	२३२८५	१८९०९	४६००	०
४२	समस्तिपुर पानचोक झो.पुल तनहू	तनहुँ	७७७१	७७७१	५७३९	३०००	०
४३	भानु ३ खहरे देखि नारायणचौर गोरखा झो.पु. तनहू	तनहुँ	१२६५०	१२६५०	४०३५	०	८६१५
४४	लेते घाँसा देउराली झों.पु., मुस्ताङ	मुस्ताङ्ग	१३९१३	९३०९	१०८२०	१०००	०
४५	विम्दाङ्ग खोलामा झो.पु.	मनाङ्ग	७३१३	७३१३	०	३०००	४३१३
४६	दुधखोला झो.पु.	मनाङ्ग	१५०८७	१५०८७	०	३०००	१२०८७
४७	झो.पु. प्रादेशिक प्राविधिक सेवा प्रदायक संस्था(म्रूक्म) परामर्श सेवा कार्यक्रम	निर्देशनालय	४९६००	४००००	०	५०००	४४६००
भवन							
१	लिगलिगकोट र हर्मिकोट क्षेत्रको एकिकृत विकास कार्यक्रम	गोरखा	३७०५९	२०३७६	७८०८	५०००	७५६८
२	धम्जा बहुउद्देशीय सामुदायीक भवन, काठेखोला, ०३, बाग्लुङ्ग	बाग्लुङ्ग	८५०५	५७७६	३५	२५००	३२४०
३	जिल्लास्थित प्रादेशिक सरकारी भवन निर्माण पुर्वाधार बिकास कार्यालय समेत,पर्वत	पर्वत	६३१००	३४१००	६२९८	७५००	२०३०२
४	जलस्रोत तथा सिचाई विकास डिभिजन कार्यालय कास्कीको भवन निर्माण	कास्की	६००००	३५१००	५०२८	१५०००	१५०७२
५	गण्डकी प्रदेशको बिउविजन प्रयोगशाला पोखरा कास्कीको भवन निर्माण	कास्की	२८३००	१६४००	०	७५००	८९००
६	जिल्लास्थित प्रादेशिक सरकारी भवन निर्माण जलस्रोत तथा सिचाई विकास डिभिजन कार्यालय समेत	तनहु	३०१००	२४१०८	१२२१०	१२०००	०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान रकम	सम्झौता रकम	आयोजनाको सुरु देखि २०७८ असार मसान्त सम्मको जम्मा खर्च	आ.व. ०७८/७९ को विनियोजित बजेट	बाँकी दायित्व
७	भिमाद सामुदायिक भवन निर्माण	तनहु	२१०१४	१२८२३	६४४४	५०००	१३७९
८	कुश्मा नगरपालिकालाई स्याटेलाइट सिटीको रुपमा विकास गर्ने	शहरि विकास	२७३३६	२५६३३	१४३१६	५०००	६३१७
९	पुतलीबजार नगरपालिकालाई स्याटेलाइट सिटीको रुपमा विकास गर्ने	शहरि विकास	१४९८८	१०४९९	६९४२	३५००	५७
१०	फलेवास नगरपालिकालाई स्याटेलाइट सिटीको रुपमा विकास गर्ने	शहरि विकास	२७७८९	२२३७०	१०३९३	५०००	६९७७
११	गण्डकी विश्वविद्यालयको मेडिकल कक्षा संचालनको लागि प्रि- फ्याव भवन लगायतका संरचना निर्माण	शहरि विकास	९८१८९	६७४००	०		३०७८९
१२	प्रदेश प्रशिक्षण भवन निर्माण	शहरि विकास	३३२१५५	२०१७७५	०	४००००	१६१७७५
	भौतिक पूर्वाधारतर्फको जम्मा		**३६३९३८०४**	**२४८४२८१९**	**९७८२१६९**	**५३५३९३०**	**९९८७४५६**

सिंचाई र नदी नियन्त्रण

(रु हजारमा)

क.सं	आयोजनाकोनाम	जिल्ला	कूल लागत	सम्झौता रकम	हालसम्मको वित्तीय प्रगति	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को विनियोजन	बाँकी वित्तीय दायित्व
१	आँधिखोला नदी नियन्त्रण वालिङ न.पा., भिरकोट न.पा., पुतलीबजार न.पा., आँधिखोला गा.पा.	स्याङ्गजा	५७२११	४३०००	४२०४२	१००००	९५८
२	एकीकृत दरौंदी नियन्त्रण योजना पालुङ्गटार न.पा., गोरखा न.पा. र सिरानचोक गा.पा.	गोरखा	११५२५८	१००७९३	५६१६६	३००००	२९०९२
३	डुम्रीबेंसी सिंचाई योजना भिमाद १ र धिरीङ्ग २	तनहुँ	७३४१०	३९६५७	१२०००	१५०००	४६४१०
४	डेढगाउँ सिंचाई योजना बुङ्गदीकाली गा.पा. २	नवलपुर	८८८५४	५३८१७	५४२३२	७५००	२७१२२
५	हरियाली कृषक सिंचाई योजना मध्यबिन्दु न.पा. ५,६,७ र ८	नवलपुर	८७८९८	५४७९७	४१७८०	१६०००	३०११८
६	विनयीखोला सिंचाई योजना विनयी त्रिवेणी गा.पा. ४,५	नवलपुर	४९३५२	२९५८०	३०५१७	१२४००	६४३५
७	हसौरा बृहत सिंचाई योजना कावासोती न.पा. ४	नवलपुर	३०६८८	१८७२९	१२२६९	२०००	१६४१९
८	टुकुचे झोङ सिंचाई योजना थासाङ १, मुस्ताङ	मुस्ताङ	५२४६६	३३८०४	१९०६८	१००००	२३३९८
९	गणेशपुर फुलवारी सिंचाई योजना पुतलीबजार न.पा. ४	स्याङ्गजा	३८५३३	२७५००	२८८५०	४०००	५६८३
१०	थापाको खेतको मुहानदेखि छापाको खेत केवरेफाँट (बीचको कुलो) सिंचाई योजना, अर्जुनचौपारी गा.पा., केवरेफाँट, स्याङ्जा	स्याङ्गजा	६२०७	३६७८	२२४	१५,००	४४८३
११	गौलतु - भिरमुनी - मज्जुवा सिंचाई योजना अर्जुनचौपारी गा.पा., चौ गा.पा., स्याङ्जा	स्याङ्गजा	९९२३	५८०६	१०२८	२५००	६३९५

क्र.सं	आयोजनाकोनाम	जिल्ला	कूल लागत	सम्झौता रकम	हालसम्मको वित्तीय प्रगति	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को विनियोजन	बाँकी वित्तीय दायित्व
१२	डुडेको रह ठुलो खोला सिंचाई योजना, पोखरा म.न.पा. ३३, कास्की	कास्की	१४९२३	८९६०	०	६०००	८९२३
१३	नगरटाँडी सिंचाइ योजना (७० हे.) (मूल नहर विस्तार) गैंडाकोट न.पा. - १५	नवलपुर	१९३२६	१३१००	०	९०००	१०३२६
१४	डुडो खोला दुइथोक पाखाथोप सिचाई योजना, बेशीसहर-०९	लमजुङ	६५१९	४०८९	०	३०००	३५१९
१५	पश्चिम खोला सिचाई योजना, दुधपोखरी-०३	लमजुङ	५९८९	३९५८	०	४५००	१४८९
१६	पन्द्रो खोला बेतिनी फाँट सिचाई योजना, मध्यनेपाल-०८	लमजुङ	१४९८४	७०५८	१३७७	५७००	७९०७
१७	खरबारी सिंचाइ योजना, जैमिनी ९, बिजुवा, बागलुङ	बागलुङ	१४३४४	८७७५	८१५५	५७००	४८९
१८	डोल्डी आगाखेत सिंचाई योजना, ताराखोला-२, अर्गल, बागलुङ	बागलुङ	१७९६७	१३२०३	८८२	९०००	८०८५
१९	बुडुवाफाँट मालेबगर सिंचाइ योजना, भिमाद-८	तनहुँ	२८६००	१५१००	११०३	१००००	१७४९७
२०	बेसारघारी सिंचाइ योजना, देवघाट-१	तनहुँ	१८९६५	१२१००	१०९१	८०००	९८७४
२१	नौलिस्ने खोला सिंचाइ योजना (१४ हे), मालिका ७	म्याग्दी	९९९५	६९९५	०	५०००	४९९५
२२	पदेलफाँट लुइँटेल फाँट सिंचाइ योजना, भानु-१०	तनहुँ	१०७००	१०७००	६८६	६०००	४०१४
२३	नारेश्वोर ताल जलाशय लिफ्ट सिंचाइ योजना, व्यास-६	तनहुँ	१६४००	१६४००	०	१२०००	४४००
२४	घिलीङ गाउँ सिंचाई योजना, लोघेकर दामोदरकुण्ड गा.पा. ३, मुस्ताङ	मुस्ताङ	५४३४९	५४३४९	३९५२	१६४००	३३९९७
२५	मराङ गाउँ सिंचाई योजना, लोघेकर दामोदरकुण्ड गा.पा. १, मुस्ताङ	मुस्ताङ	२१२,३५	१११००	१९,५७.२८	६०००	१३२७८
२६	ढाकिया सिंचाइ योजना, लोमान्थाङ गा.पा. १, मुस्ताङ	मुस्ताङ	९८०८	५४८६	१५,३१.९२	३०००	५२७६
	सिंचाई र नदी नियन्त्रण जम्मा		८५२६६९	६०२५३४	३१५४२१	२१८७००	३३०५८२

खानेपानी तथा सरसफाई

(रु. हजारमा)

क्र.सं	आयोजनाकोनाम	जिल्ला	कूल लागत	सम्झौता रकम	हालसम्मको वित्तीय प्रगति	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को विनियोजन	बाँकी वित्तीय दायित्व
१	बाझोबारी खानेपानी आयोजना, बाझोबारी	नवलपुर	३०२७२	८२२९	८२८	३५००	७४०१
२	भोकार्दी खानेपानी आयोजना, घिरिङ ५	तनहुँ	३६८१०	८३३९	७८१	४०००	७५५८
३	चुदी कुमाल गाउ खा.पा.आ, भानु ४	तनहुँ	१३५७७	८९२३	१९	४०००	८९०४
४	बोहरा गाउँ कुमाल गाउँ खानेपानी योजना, भानु ४	तनहुँ	१९५२०	१००२९	७४	३५००	९९५४
५	मिलनचोक जरेबर खानेपानी आयोजना, आबुखैरेनी-२,३	तनहुँ	२१७७६	११२१२	१०७१	३०००	१०१४१
६	छाब्दी दोभान बोरिङ लिफ्टिङ भन्ज्याङ खानेपानी आयोजना, व्यास १३	तनहुँ	२५५९४	१६१९३	१४८८	४५००	१४७०५
७	झापुटार खानेपानी आयोजना,रिसिङ्ग १	तनहुँ	१६८५३	१४०६८	१३८८	३०००	१२६८०

८	रुपटार पिपलटार खानेपानी आयोजना , रिसिङ्ग ५	तनहुँ	१५१०१	८०७६	६७०	३५००	७४०६
	खानेपानी तथा सरसफाई जम्मा		१७९५०३	८५०७०	६३२०	२९०००	७८७५०

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट बहुवर्षीय योजनाको रुपमा अगाडि बढाइएका योजनाहरूः

(रु हजारमा)

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान	हालसम्मको वित्तीय प्रगति	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को विनियोजन
१	मोडेल भेटेरिनरी अस्पताल निमार्ण (भवन निर्माण)	कास्की	१०००००	०	५००००
२	मोडेल भेटेरिनरी अस्पताल निमार्ण (भवन निर्माण)	तनहुँ	१०००००	०	५००००
	जम्मा		२०००००	०	१०००००

सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट बहुवर्षीय योजनाको रुपमा अगाडि बढाइएका योजनाहरूः

(रु हजारमा)

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	जिल्ला	लागत अनुमान	हालसम्मको वित्तीय प्रगति	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को विनियोजन
१	संक्रमण तथा सरुवा रोग अस्पताल भवन निर्माण मोहरीया कास्की	कास्की	५३७६००	०	५००००

बहुवर्षीय आयोजनाको संक्षिप्त विवरणः (रू. हजारमा)

क्षेत्र	आयोजना संख्या	२०७८/७९ को विनियोजन	बाँकी दायित्व	साविक मन्त्रालय
सडक, पुल र भवन	२१५	५,३५,३९,३०	९,९८,७४,५६	भौतिक पूर्वाधार विकास
सिंचाई र नदी नियन्त्रण	२६	२१,८७,००	३३,०५,८२	भौतिक पूर्वाधार विकास
खानेपानी र सरसफाई	८	२,९०,००	७,८७,५०	भौतिक पूर्वाधार विकास
भेटेरिनरी अस्पताल	२	१०,००,००	१०,००,००	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी
संक्रमण तथा सरुवा रोग अस्पताल	१	५,००,००	४८,७६,००	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी
जम्मा	२५२	५,७५,१६,३०	१०,९८,४३,८८	सामाजिक विकास